

59961

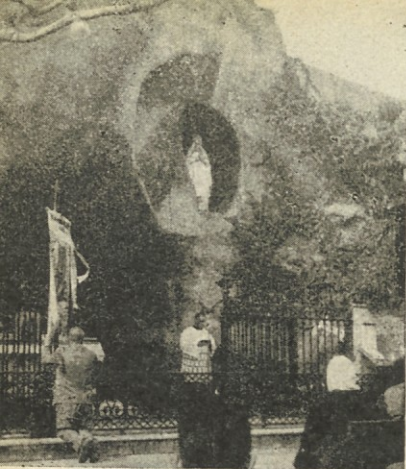
LETO XXVI.

1959

OKTOBER-NOVEMBER

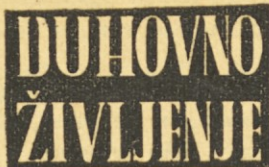
DUHOVNO v ŽIVLJENJE

V I D A E S P I R I T U A L

Tudj letos je veličastna bazilika lurške Matere božje sprejela množico slovenskih romarjev. Poleg romanja v največje Marijino svetišče Južne Amerike v Luján, je postal Lourdes pri Buenos Airesu druga tradicionalna božja pot Slovencev iz Vel. Buenos Airesa, kar je potrdilo tudi letošnje romanje. Na levi stranj vidimo del rojakov pri lurški votlini, kjer je začel pobožnost urednik naše revije g. Jože Jurak (zgoraj), spodaj pa zunanost lepega, a še vedno nedovršenega Marijinega svetišča (Foto Marijan)

Kakor hitro so pa verniki opustili molitev sv. rožnega venca, jih je tudi prava pobožnost zapustila. Sveta vera je umirala in hudobija se je širila...
(škof A. M. Slomšek)

BLAGOSLOV MOLITVE

Oktober — roženvenski mesec! Na južni polobli zemlje je pomlad, že se razcvitajo rože, na severni le še krizanteme cveto, na vsej zemlji pa sple-tamo Mariji venec iz Zdravih Marij. Mesec pomnožene molitve, pogostejšega rožnega venca v družinah in pri skupnih pobožnostih. Rad bi vam napisal nekaj misli, da bi molitev še boljše razumeli, jo više cenili in rajše molili.

Molitev je pogovor z Bogom. Naše duše se dvignejo k Njemu. Z vsako še tako kratko molitvijo se duša poveže z Bogom. Več ko molimo, močnejša je ta vez. Sveti so trenutki, ko govorimo z Bogom: moja duša in Bog. Iz moje duše se dvigajo misli, želje, čustva češčenja, hvale, zahvale in prošnje k Bogu; od Boga pa pada v dušo razsvetljenje, dejanske milosti in nadna-ravni darovi, ki so mi v zveličanje potrebni in koristni.

Molimo sami zase po Jezusovi besedi: „Kadar moliš, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli k svojemu Očetu na skrivnem, in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil“; molimo pa tudi skupno v procesijah, molitvenih urah, pri sveti maši in v družini. Kjer koli in kakor koli molimo, vselej smo udje skrivnostnega telesa Kristusovega, to je svete Cerkve, kateri je Kristus glava, mi pa udje njegovi in med seboj udje. Vedno smo udje tega duhovnega telesa že po neizbrisnem znamenju svetega krsta. Seveda, kakor je na našem človeškem telesu včasih kak ud bolan ali celo odmrl, tako so tudi udje Cerkve nekateri bolni in mrtvi.

Kadar kristjan moli, skrito ali javno, je to molitev uda skrivnostnega telesa Kristusovega. V tem telesu moli glava, Jezus Kristus sam, „ker vedno živi in prosi za nas“, kakor piše sveti Pavel; moliti pa bi morali tudi vsi njegovi udje in tako doprinesti svoj del češčenja, hvale, zadoščenja Vsemo-gočnemu. Kdor moli, moli z vso Cerkvijo in za vso Cerkev.

Tega se moramo pri molitvi zavedati. Kar moliš ti, čeprav v čisto za-sebni zadevi, je molitev za vse telo, za vse ude in v imenu vsega telesa, vseh udov, s katerimi si povezan v en duhovni organizem svete Cerkve. In kar molijo drugi, kjer koli na zemlji, molijo tudi zate; na vseh molitvah kristja-

nov si tudi ti udeležen, ker si ud istega duhovnega telesa v Kristusu. Molitev je v organizmu Cerkve blagoslovljena vez, po kateri se od uda do uda pretaka milost iz Boga.

Da na to resnico ne bomo pozabili, se navadimo napraviti pred vsako molitvijo tale namen: „Pridružujem se vsem, ki molijo, in vključujem v svojo molitev vse, ki ne molijo.“ Tako vstopimo v nepregledno vrsto molivcev svete katoliške Cerkve in storimo, da ima naša molitev večjo moč in veljavo, saj se molitve vseh združijo v veličasten zbor, ki neprestano odmeva po zemlji in se dviga do nebes. Tako naša molitev ni le slaboten klic iz enega srca, ampak je glas v harmoniji z vsemi milijoni, ki dan in noč molijo po širni zemlji, in je združen z Jezusom in „po njem, z njim in v njem je Bogu Očetu v edinosti Svetega Duha vsa čast in slava“. Pa še tiste vključujemo, ki sami ne molijo, ki se veličastnemu češčenju božjemu na zemlji ne pridružujejo, da s tem spominom morda le sprosimo milost, za katero sami ne prosijo.

Nam samim pa tako povezana molitev dviga zaupanje in pogum, tudi tedaj, kadar se v svojem okolju čutimo prav osamljene molivce. V takem okolju je naša molitev lučka, ki sveti v temi in topel dih v mrazu, a pridružena molitvi vseh drugih, ki molijo, je velika svetloba, ki preganja temo, in topel vihar, ki polagoma otaja najtrši led. Bodite takšne lučke, kjerkoli ste! V versko mlačni ali že mrzli družini, če je vsaj eden, ki moli in se pridružuje vsem udom Kristusove Cerkve, sveti v njej lučka in je po tej eni osebi povezana z molitvijo vse Cerkve. Taka oseba, morda stara mama ali nedolžen otrok, je blagoslov za vso družino. Ali v tovarni, delavnici, uradu, kjer si kruh služite, ali v šolo hodite, tam večinoma ne mislijo na Boga, pa vendar moreš vsaj tu pa tam dvigniti kratko misel k Bogu, k Jezusu po Mariji. Ali na vožnji na delo in od dela kratek vzdih, ki kakor blisk posveti do nebes. Kjer koli je skrit molivec, prikliče božji blagoslov. Pri posvečevanju cerkva se ponavljajo besede: „Svet je ta kraj, kjer duhovnik moli“ in upravičeno smemo reči: Blagoslovljen vsak kraj, kjer človek moli.

To velja, če je le eden. Pa glejte, saj se morete dogovoriti med seboj, kateri delate v istem prostoru, v istem podjetju, ali uradu, da od časa do časa opravite kratko molitev v mislih, na primer, da ponovite dober namen: Vse za te, presveto Srce Jezusovo, ali: posvečeno bodi tvoje ime. In kadar tam pohujšljivo ali grešno govorijo, preklinjajo, morda celo Boga, kako lahko pri sebi zmolite: Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu in tako Bogu izkazete čast, katero so mu drugi odrekli. V vsak kraj in prostor, kjer delate, trpite, se veselite, kjer živite in bivate, postavite nekaj lučk, ki svetijo v temi, to je nekaj duš, ki molijo v zvezi z vsemi udi Cerkve. Na ta način prinašate z molitvijo blagoslov, kamor pridete, kakor ga je Marija prinesla v hišo Elizabete.

Škof GREGORIJ ROŽMAN

CHRISTUS VINCIT

El último domingo de octubre está dedicado a la celebración de la fiesta de Cristo Rey.

Para los creyentes eso es lo más lógico. El es el que a cada uno de nosotros nos reclamará cuenta exacta de cómo hemos hecho uso de la Redención que nos ha merecido... El que en el juicio final llamará a rendir cuenta a todos los poderosos, sabios, perversos y opresores. El lleva pues, con justicia, el título de Cristo Rey, Rey de los reyes, Señor de los señores.

Pero no pasa lo mismo por parte de los incrédulos y renegados de Dios y del cristianismo.

En el orden moral proclaman el laicismo, que en términos concretos significa: no queremos que reine Cristo sobre nosotros. Le niegan los derechos soberanos sobre las conciencias y pretenden ocultarlo delante de las inteligencias de la niñez y la juventud. Quieren llenar las cabezas infantiles con toda clase de mitos, ciencias y mentiras, para que la única verdad que es definitiva y esencial, de la cual depende la felicidad terrena y eterna, la verdad religiosa, quede relegada al lugar despreciativo de las cosas "anticuadas".

En el orden social hablan de la justicia y fraternidad. Dan clases magistrales acerca de cómo arreglar el mundo para que todos sean justamente tratados y dignamente retribuidos... repitiendo así la enseñanza de Jesús y de la Iglesia... pero como en su vida particular se consideran eximidos de las reglas que enseñan a los demás, es lógico que el des-

equilibrio social vaya en pavoroso progreso. No admiten a Cristo Rey como primer maestro de la justicia y garante de ella, porque son demasiado corrompidos para seguir su ejemplo de total entrega de sí mismo, para hacer felices a los demás, renunciando, si fuera preciso, a privilegios propios.

En el orden científico van descubriendo maravillas escondidas en la creación. Pero no sacan de allí la conclusión lógica: arrodillarse delante de la Sabiduría y Potencia de Dios, sino golpean su pecho, como si fuesen creadores de las grandezas que después de largos estudios han podido descubrir depositadas en la exteriorización de la omnipotencia divina. La fuerza atómica, las maravillas de astronáutica, lo estupendo de la biología, que para el creyente son otras tantas manifestaciones de la gloria divina llevan al hombre pagado de sí mismo a imitar al soberbio Luzbel, cuya rebeldía contra Dios, a Quien quiso asemejarse, arrojó a las tinieblas eternas.

Si no fuera por la intervención de Satanás, que, con permiso divino, sigue aquella guerra contra Cristo; si no fuera que cada hombre debe definirse con su propia decisión a favor o en contra de Cristo no habría esa alternativa degradante del hombre. Pero en esta vida terrena cada cual debe enfrentarse con su deber más trascendental, expresado por Jesucristo con los términos: "Quien no está conmigo está contra mí. Quien conmigo no recoge, desparrama", reconociendo así su total soberanía.

JOE JUCK

OCTOBER:

DA BI LJUDSKI MISIJONI POSTALI
VEDNO BOLJ ŠTEVILNI IN RODILI
VEDNO VEČJE SADOVE

Ni je skoro župne cerkve v Sloveniji, ki ne bi imela križa z napisom: „Spomin na sveti misijon. Reši svojo dušo!“

Namen ljudskih misijonov je bil in ostaja, da vernike zbudijo iz stanja duhovne otopelosti in zaspanosti, jih navdušijo za vestno spolnjevanje verskih dolžnosti, mrtvim na duši pripomorejo do dobre spovedi in življenja v milosti, vsem pa približajo temeljno resnico naše vere: „Za Boga si ustvarjen zato boš srečen le tedaj, če si rešiš svojo dušo.“

To, kar so duhovne vaje za poedinca, to so ljudski misijoni za faro, za naselje, za trg, za mesto. Bili naj bi kot potres, ki razmaje dušo do temeljev; kot silen piš, ki notranjost očisti vsega, kar je v snov zakoreninjeno; kot poplava, ki odnese vse, kar ni v Bogu zasidrano.

Uspel misijon pomeni za faro pravo revolucijo: vse življenje se spremeni. Sovraštva se pokopljejo, krščanska ljubezen znova zacveti, pomnoži se število svetih obhajil, družinska molitev dobi novega zamaha, zakonec spet živi tako, kot si je Bog zamislil zakon, otroci so bolj spoštljivi do staršev in odraslih ljudi, z eno besedo, kraj, kjer je bil misijon, postane božje mesto.

Vsi sveti očetje zadnjih časov so poudarjali prav zaradi teh čudovitih učinkov silni pomen ljudskih misijonov. Prav posebno pa je o njih rad govoril pokojni papež Pij XII. Ni čuda, če je malo dni pred svojo smrtjo lani še vključil med

molitvene namene za leto 1959 tudi tega, o katerem pravkar pripravljamo.

Misli, ki tu sledijo, so večinoma povzete iz Pijeve poslanice milanski nadškofiji, ki je leta 1958 doživela zelo uspel misijon ter iz nagovora, ki ga je imel papež Pij XII. leta 1958 župnikom in pridigarjem v Rimu.

I.

Vsako podjetje, naj si bo materialnega ali duhovnega značaja, najprej potrebuje temeljite priprave. Tudi za misijon velja to načelo. Tisti, ki ga pripravljajo in hočejo izvesti, morajo predvsem poznati položaj kraja, kjer se bo sveti misijon vršil: verski, moralni in socialni. Treba je imeti pred očmi, kakšne vrste ljudi naj misijon zajame, katere težave jih tarejo, v čem zlasti so potrebni vzpodbude, tolažbe, pa tudi obnove. Ne sme se pretiravati sence, pa tudi ne zmanjševati važnosti luči in svetlobe. Prava ugotovitev verskih razmer že pomeni prvi korak do izboljšanja.

Mnogo vernikov životari v plitvem krščanstvu, ki njim samim ne nudi nobene prave moči, nekristjanom pa je v očitno pohujšanje. Drugi še izvršujejo verske dolžnosti, pa se nočejo pri tem iznebiti duhovne sebičnosti in duhovnega samoljubja. Spet drugi še verujejo, pa nočejo spolnjevati verskih dolžnosti. Mnogo pa jih v veri omahuje, ali pa so jo že popolnoma zapustili. Še več! Povsod se dobijo tudi taki, in njih število na žalost stalno raste, ki sejejo sovraštvo do svetih oseb in do svetih stvari. V svoji borbi proti njim se poslužujejo vseh mogočih sredstev. Sredi krščanskega sveta imamo temne in mračne kraje, ki potrebujejo luči evangelija prav tako kot poganške dežele.

Vse to morajo tisti, ki sveti misijon pripravljajo, upoštevati. Poleg tega se ne sme nikdar pozabiti, da je sveti misijon stvar božje milosti. Za uspeh misijona je treba moliti in se žrtvovati že dolgo časa preje. Potrebne so duše, ki so kakor sveče, ki gorijo in se povživajo pred Gospodom, da bi tako izprosile misijonu obilje božjega blagoslova. Te plemenite tekme za čim večji uspeh naj bi se udeleževali vsi, ki v resnici ljubijo zveličanje duš: dušni pastirji, redovniki in redovnice, pa tudi verniki vseh stanov. Zlasti člani Katoliške akcije naj bi v tej duhovni križarski vojski čim bolj sodelovali. Njim pa naj bi se pridružile vse druge katoliške organizacije.

Tisti, ki sveti misijon pripravljajo, zlasti ne smejo biti malodušni ob pogledu na žalostni položaj, v katerem se mnogo duš nahaja. Bog hoče, da nas pogled na tako stanje ne stre, ampak vzpodbuja k vedno večji gorečnosti. Zaupati je treba v roso milosti Svetega Duha, računati pa tudi s tem, da je nekatere duše ne bodo hotele sprejeti, ampak ostale zakrknjene. Ker je človek svobodno bitje, ni mogoče pričakovati, da bi vsi sledili v dnevih misijona glasu milosti; ostane pa prirediteljem sladka zavest, da so to milost vsem približali in jim dali možnost, da si jo pridobijo. Sicer pa, kdo ve: duše, ki se niso odzvale prvemu pozivu, se bodo morda odzvale kasneje, ko se bodo spomnile na to, kar so v dnevih misijona slišale.

Treba je tudi paziti, da ne bodo z neprimernimi nastopi goreči verniki odbili tistih, ki so kakor tleč stenj in nalomljen trs in jih lahko vsaka napačno postavljena beseda odbije za vedno.

II.

In ko pride do samega misijona, je treba skrbeti, da so pridige tako pripravljene, da pridejo osebam vseh stanov do srca. To se doseže tedaj, če se vsaki duši pove to, kar najbolj potrebuje. Nekatere je treba pridobiti, da bodo spet začele

iskati Boga, drugim pa omogočiti, da ga bodo bolj spoznale. Mnogo jih bo treba pripraviti do tega, da bodo od spoznanja Boga prišle do ljubezni in začele spolnevati dolžnosti do njega. Bolj ko se kdo zaveda, da je popolnoma odvisen od Boga, toliko lažje ga bo priznal za svojega neomejenega Gospodarja in za svoje vse. Duša, ki resnično ljubi Boga, hoče čim bolj spoznati njegovo voljo, svojo pa spraviti v soglasje z njo. Tako take duše nehote pridejo do tega, da veselo služijo Bogu.

Drugače pa je treba ravnati z dušami, ki so se premišljeno oddaljile od Boga. Tistim, ki „hrepene samo po zemeljskih dobrinah in mislijo posvetno“, kakor pravi sv. Pavel (Flp 3, 19) ter so živega Boga nadomestili z minljivimi maliki, bo treba klicati v spomin, kako hitro mine slava tega sveta in propade bogastvo; da v prepovedanih nasladah ni prave sreče, ker povzročajo večkrat prelivanje solza in krvi.

V današnjih časih naj bi pridigarji ob priliki sv. misijona tudi odločno opozorili na posvečevanje nedelj in praznikov. Moderni svet, zlasti po velikih mestih, zelo malo pozna nedeljski počitek, ker ne živi s Cerkvijo. Na njegovo mesto je stopilo posvetno, grešno razveseljevanje, ki ne more nuditi potrebnega in upravičenega razvedrila. Ljudje lahkomišelnostjo zapravljajo svoje tedenske prihranke. Celotno med tistimi, ki se še udeležujejo svete maše, so redki, ki bi eno uro na Gospodov dan porabili za versko samovzgojo, za vzgojo otrok ali za izvrševanje del krščanskega usmiljenja med ubogimi in bolniki.

Prav tako naj bi misijonarji vlili svojim poslušalcem strah pred zločini, zlasti pred umorom še nerojenih otrok. Nadalje naj bi jih utrdili v krščanski veri in v krščanskem upanju. Od kod ta strašna poplava poskušan in izvršenih samomorov? Brez dvoma iz pomanjkanja krščanske srčnosti. Ker je ljudje nimajo,

jih vsaka nezgoda potare, vsaka bolezen spravi v nepotrpežljivost, vsak neuspeh napravi malodušne.

III.

Iz povedanega vidimo, da je pričakoval sv. oče od svetih misijonov silno veliko: dvig verskega življenja, prerod naravi, povratek k življenju otrok božjih, kjer se vsak trudi, da v zaupanju v božjo previdnost in oprt na božjo pomoč dela „v strahu in trepetu“ (prim. sv. Pavel) za svoje zveličanje.

Navadno vsak misijon, če je dobro pripravljen, tudi obrodi bogate sadove. Ljudje se v lepem številu odzovejo božjemu klicu. Z iskrenim kesanjem so obnovili svojo gorečnost, napravili dobre sklepe in se vrnili na pot pravičnosti. Čudeži božje milosti so mrzla srca ogreli in jih spremenili v žive tabernaklje sv. Duha.

Vendar pa to ni še znamenje, da je zdaj delo končano. Zemeljsko mesto se namreč ne more v nekaj dnevih spremeniti v božje mesto. Vsaka fara, ki je sveti misijon doživela, mora dokončati, kar je bilo v dnevih milosti sejanega; poglobiti to, kar je lepega slišala, skrbeti, da to, kar je bilo položenega v mehka srca, dozori in sad obrodi. Misijon v fari ne sme biti le sijajen, toda bežen dogodek za letopise, ampak mora postati zgodovinsko dejstvo duhovne obnove in listina obveznosti, ki jih nalagata Bog in Cerkev.

Nadvlada duha in življenje, s Kristusom skrito v Bogu, sta dva temelja, na katerih mora biti zgrajeno vsako sveto mesto, tako kot pravi sv. Ambrozij, milanski škof: „Tvoje življenje je Kristus; samo on je življenje, ki smrti ne pozna!“

JOŽE JURAK

Kdor mene najde, najde življenje

V domovih, kjer se dobri verniki zbirajo okrog svoje ljube Matere, Device Marije, se izpolnjuje obljuba, ki jo obrača sveta Cerkev na Marijo: „Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda“ (Preg 8, 35).

Kratek in površen pogled v preteklost nam to potrjuje. V nekem pismu iz konca prvega stoletja je zapisano: „Prihajali so k Mariji kristjani ne samo iz Jeruzalema, ampak tudi iz daljnih krajev; prihajali, da bi jo videli, z njo govorili, se z njo posvetovali. Prihajali so nevedni, da bi jih poučila, žalostni, da bi jih potolažila, omahljivi, da bi jih v veri utrdila.“

Po Jezusovem vnebohodu je bil Marijin dom zbirališče prvih vernikov, *Marijin dom prva splošno znana in obiskana Marijina božja pot*. Vrata Marijine hiše vsakomur odprta, vstop nikomur prepovedan.

Kako rad se je oglasil pri Mariji evangelist Luka, da mu je dala natančne podatke iz Jezusovih otroških let, ko pa je bila le ona o vsem najbolj natančno poučena. Sam pravi: „Ko sem vse od začetka natančno pozvedel, sem sklenil tudi jaz, tebi, plemeniti Teofil, to po vrsti popisati“ (Lk 1, 3). Pri kom naj bi bil pozvedel, če ne pri Jezusovi Materi, „ki je vse besede svojega božjega Sina hranila in pre-

mišljevala v svojem srcu“ (Lk 2, 19, 51).

Spreobrnjeni Pavel, ki je prišel v Jeruzalem obiskat Petra in je ostal petnajst dni (Gaš 1, 18), prav gotovo ni šel mimo Marijinega doma, ne da bi pozdravil Mater Njega, ki mu je bil odslej življenje, in se z njo porazgovoril.

Kako rad se je pogovarjal z Marijo *apostol ljubezni sv. Janez*. Učeni in pobožni redovnik p. Meschler D. J. piše o njem: „Ali niso globoke bogomiselnosti njegove iskrene pobožnosti in prekipevajoče ljubezni kakor daljni odmevi dolgoletnih pogovorov z Materjo božjo?“

In kje drugje naj bi se bil duha mučeništva navzel *sv. Štefan*, če ne pri Kraljici mučencev? — Posebno rade so pa v mirni Marijin dom prihajale vse tiste pobožne žene, ki jih *sv. pismo* skoraj vedno navaja v družbi Marijini: Marija Kleofova, Marija Magdalena in Saloma in Marija, mati Jakobova (Lk 24, 10).

Pa še potem, ko je bila Marija že v nebesa vzeta, je krščanska srca niso mogla pozabiti. Kakor je mati še vedno središče družine, čeprav že njeno telo v grobu počiva, samo da še visi njena slika na steni, tako je ostala Marija tudi po vnebovzetju središče božje družine na zemlji.

Prišla je doba, ko so se rimski cesarji s peklenko silo zagnali v boj zoper mlado krščanstvo in je bila vsa krščanska zemlja oškropljena z mučeniško krvjo. Kako gane človeka pogled v temne katakombe, kjer so iskali zavetja vsi zbegani *prvi kristjani*, ko vidi, kako so ti junaki vere sredi preganjanja in smrtni nevarnosti še našli čas, da so na *stene svojih podzemeljskih skrivališč naslikali podobo Matere*

re božje in pri njej iskali tolažbo. Na moriščih je tekla nedolžna kri, globoko pod zemljo je pa odmevala zaupna prošnja krščanske družine: „Marija, pomagaj!“

Tudi *slovenski rodovi* so se v vseh časih kaj radi zbirali okrog Marije in se ji zaupali, kakor se nebogljeni otroci zaupajo skrbni materi. Zbirali so se naši predniki okrog Marije v žalostnih časih turških navalov in v hudih domačih stiskah in ob tistih važnih razdobjih, ko so se pisale duhovne smernice vsemu narodu.

Tako je bilo takrat, ko so slovenske družine zmagovale nad paši miselnosti tujim krivoverstvom, in takrat, ko je po mrzlem janzenizmu oživela duša in so se zopet odprla vrata Marijinih svetišč, in takrat, ko je po zadnji vojski naš narod praznoval svoje duhovno vstajenje.

Tako je bilo zlasti v naših dneh, ko je leta 1943 naš narod ob posvetitvi brezmadežnemu Srcu Marijinemu izpričal slovesno, da je po velikanski večini v Marijinem taboru. V najbolj usodni uri svoje zgodovine se je zbral okrog svoje nebeške Matere in Kraljice in javno izpovedal, da je Marijin narod in da se noče pogrezniti v kri in močvirje brezbožnega komunizma, ampak se hoče ohraniti v svoji narodni in katoliški moči, ker trdno veruje v zmago večno resničnega in dobrega nad silami teme in zmote.

Slovenska srca so tako ustvarjena, da se čutijo srečna in varna le pri Mariji, zato se bodo tudi slovenske družine počutile srečne le tedaj, če se bodo posvetile brezmadežnemu Srcu Marijinemu in zadoščevale s krepostnim življenjem.

ZDRAVKO DOBERNIK

Dva rožnovenska apostola

Rožni venec zato tako cenimo, ker nam ga Cerkev tako zelo priporoča, ker so posamezniki in vesoljna sv. Cerkev s tem preprostim orožjem doživeli že toliko zmag, ker nas Marija sama zlasti zadnjih sto let v svojih prikazanih spodbuja k tej molitvi.

Pa tudi svetniki in svetnice nam dajejo tako lep zgled molitve svetega rožnega venca. Prav je, da letos med temi omenimo sv. arškega župnika **Janeza Krstnika Marijo Vianneya**, ker vsa Cerkev obhaja stoletnico njegove smrti in je celo sv. oče Janez XXIII. izdal o njem posebno okrožnico, ter **božjega služabnika škofa Antona Martina Slomškega**, ki se ga letos ves verni slovenski narod hvaležno spominja, ker je pred sto leti prenesel škofovski sedež iz št. Andraža na Koroškem v Maribor.

Gotovo so v Vianneyevj družini v Dardillyju pogosto molili rožni venec. Mali Janezek je imel že kot malo dete svoj rožni venček, ki ga je le z žrtvijo odstopil svoji mali sestrici Marjetici, v zameno pa dobil od matere majhen Marijin kipec, ki mu je bil neizmerno drag. Pa je dobil tudi drug rožni venec, ker je z drugimi otroki na paši opravljal razne otroške pobožnosti, kakor n. pr. tudi procesije, med katerimi so molili rožni venec. Ko je že v štirinajstem letu v neki hiši v Ecullyju skrivaj prejel iz rok preganjanega duhovnika prvo sv. obhajilo, ker so bili takrat viharni časi francoske revolucije, je dobil za spomin na prvo sv. obhajilo rožni venec. Ta rožni venec mu je bil tako drag, da ga je še čez dolgih petdeset let kot župnik kazal arškim otrokom.

Kasneje ga tolikokrat srečamo z rožnim vencem v roki. Strašno težko se je učil pri župniku Balleyju v Ecullyju. Latinščina mu kar ni šla v glavo. Pa se je Janez Vianney nekega dne napravil in odšel na dolgo božjo pot v Louvrec na grob sv. Frančiška Regisa; med potjo je premolil mnogo rožnih vencev. Klicali so ga k vojakom. Ves je bil bolehen in v skrbah zaradi svojega poklica. Pa je zopet vzel v roke rožni venec. V bolnišnici v Roanne ga je tako lepo molil, da so avguštinke postale pozorne. Ko ni vedel nekaj dni kasneje ne kod ne kam, ga je zopet rešil rožnj venec. Kasneje je v Arsu pripovedoval nekaterim dobrim osebam, da ga morda še nikoli ni molil s tako pogumnim zaupanjem kot takrat.

Cerkveni predstojniki v Lyonu so dvomili, ali naj ga posvete za duhovnika ali ne, ker se jim je zdelo, da zaradi tako majhnega znanja ne bo dober duhovnik. Pa je generalni vikar Corbon končno odločil, naj ga posvete, ker je zelo pobožen, ker goji pobožnost do Matere božje in zgledno moli rožni venec.

Dobri dve leti po prihodu v Ars je že tam ustanovil 28. februarja 1820 bratovščino svetega rožnega venca. Še isto leto so začeli v Arsu graditi nov zvonik.

Še zdaj visita v njem dva zvana, ki jih je dal vanj obesiti sv. Janez Vianney; drugi zvon je sam kupil in mu dal ime rožnovenski zvon. Ko je 6. avgusta 1823 romal s svojo župnijo na znamenito Marijino božjo pot k naši ljubi Gospe v Fourviere, da bi tam vse svoje vernike posvetil Mariji, so med potjo prepevali svete pesmi in molili rožni venec. Dvajset let kasneje je župnik še vedno goreče molil rožni venec. Ko je v noči pred praznikom Marijinega imena leta 1843 bežal iz Arsa, ker je živel v hudih notranjih borbah, ali naj ostane v Arsu ali naj se umakne, sta z mladim Janezom Pertinandom zmolila na poti vsaj deset sv. rožnih vencev. Tudi njegovi župljani so molitev sv. rožnega venca v resnici vzljubili. Kako je bilo spodbudno za romarje in grešnike, ki so prihajali v Ars, pa so srečavali mlade može in fante, ki so poganjali živino, pa so v eni roki brez sramu držali rožni venec in ga med potjo iskreno molili.

Ob istem času pa ga je molil in priporočal tudi božji služabnik Anton Martin Slomšek. Na Slomu doma v kotu je visel okoli križa velik rožni venec. Bog ve, kolikokrat so ga držali v rokah Slomškova mati Marija, njegov oče Marko, pa tudi Slomšek sam. Saj pripovedujejo, da so ga pri Slomškovih vsak dan molili in da je Slomšek kot mašni strežnik vsak dan zmolil vse tri dele sv. rožnega venca. V Drobtnicah je obujal spomine na sveti večer, pa povedal tudi, kako so pokleknili okoli mize in molili sveti rožni venec. Še čez več kot pet in štirideset let se je v življenjepisu drameljskega župnika Štefana Rajha spominjal, kako si je kot otrok zapomnil njegovo pridigo o rožnem vencu.

Kot nadžupnik v Vuzenici je vedno s svojo družino molil večerno molitev, vsaj v adventnem in postnem času je z njo vsak dan pri večerni molitvi opravil tudi rožni venec, ob drugih letnih časih pa vsaj ob nedeljah in praznikih. Ko je prišel za opata v Celje prav na god sv. Marka, je najprej maševal, potem pa se je v procesiji prikazal z rožnim vencem v roki. Pa tudi kot škof ni pozabil na svoj ljubi rožni venec. Na birmah so ga redno čakali za sprejem. Razvrstila se je procesija proti cerkvi; Slomšek je sam začel moliti rožni venec. Ko je 4. septembra 1859, na angelsko nedeljo pred sto leti, stopal ob prenosu škofovskega sedeža v Maribor v slovesnem sprevodu po mariborskih ulicah, je s svojim spremstvom pobožno molil sveti rožni venec. Njegov prvi življenjepisec Franc Kosar, ki je Slomška dobro poznal, saj je bil njegov redni spovednik, trdi: „S posebno gorečnostjo pa so častili Marijo, Mater božjo, in vsak večer, preden so šli spat, njej v čast molili sveti rožni venec.“

Tako je vse svoje življenje tudi v tem krasno svetil s svojim zgledom. Opozarjal pa je v svojih pridigah in vzgojnih spisih tudi na zgledne molivce svetega rožnega venca. O drameljskem župniku Štefanu Rajhu pripoveduje: „Slepi siromak so cele večerke hodili po sobi gorj in doli ter molili naglas rožni venec in litanije.“ O Tomažu Korenu, svojem dragem prijatelju, župniku in dekanu v Starem trgu pri Slovenjem gradu priča: „Ko sem pri rajnem prenočil, sem jih zapazil, da so na večer okoli devetih imeli svetj rožni venec v rokah.“ Prav tako

omenja znanega Ožbalta Ravša, očeta Družbe Jezusove, kako je v bolezni cele noči prebedel in molil sede na stolu rožni venec. Kot velika častilca rožnovenske Matere božje navaja tudi junaka Lavdona in Radeckija.

Rožni venec je priporočal kot spiritual v celovškem bogoslovnem semenišču, pa tudi slovenskih dekletom v znameniti knjigi: Krščansko devišstvo, ki je doživelo toliko izdaj. Tudi ni pozabil nanj v svojem vzgojnem spisu: Zlato ravnilo krščanskega življenja, v katerem ga vsaj dvakrat priporoča. Mnogokrat v pastirskih pismih ukazuje, ob katerih priložnostih naj ga molijo v cerkvi. Prav tako v njegovih pridigah, spisih in pastirskih listih tolikokrat najdemo navodilo, kdaj naj verniki molijo rožni venec doma, v cerkvi ali tisti, ki ne morejo zaradi bolezni ali drugih vzrokov v cerkev. Posebno znamenit je pa njegov pastirski list o domači božji službi, ki ga je napisal prav pred sto leti. V njem pa očetom, materam, gospodarjem, gospodinjam, varuhom doma, ovčarjem na planinah, pa tudi krčmarjem kar naprej govori o rožnem vencu. Gostilničarjem ali krčmarjem n. pr. takole pravi: „Kadar zvečer ura doteče in je čas zapreti gostilno, sezite po rožni venec in ga začnite moliti. Vsak pošten kristjan bo molil z vami; kdor pa ni božji človek ter nima vere na Boga, naj se nadalje poda (naj gre dalje). Tako boste vi gostilničarji pokrili veliko grehov, kj se, žal, gode po gostilnah.“

Zelo je bil navdušen za bratovščino živega rožnega venca. Priporočal jo je v pastirskem listu leta 1852 ter v osnutku za pridigo o bratovščinah in pobožnih družbah leta 1855. Prav v letu svoje smrti pa je navdušeno govoril o tej bratovščini, ko opisuje v Drobtnicah življenje jareninskega dekana Franca Čepeta, ki jo je v jareninski župniji zgledno poživil. Tam beremo tudi, kako je Jožef II. zatrl bratovščine in kako so ljudje pozabili na rožni venec, da ga veliko mladih ljudi še moliti ni znalo. Ob tem pa ugotavlja: „Kakor so pa verniki opustili molitev svetega rožnega venca, jih je tudi prava pobožnost zapustila; sveta vera je umirala in hudobija se širila tudi po Slovenskih goricah.“ Kako važen je ta opomin tudi za nas!

Naj bi nas zgled in nauk teh dveh velikih apostolov molitve sv. rožnega venca močno navdušila za to Mariji tako drago molitev. Naj bi noben Slovenec in Slovenka ne doma ne v zamejstvu ne v Bogu dostikrat tako odtujeni tujini na rožni venec ne pozabila. Rožni venec nam bo ohranil vero, pobožnost, poštenost, pa nam tudi pomagal do venca nebeškega plačila, kakor je arškemu župniku in slovenskemu škofu Slomšeku.

DR. FILIP ŽAKELJ, Argentina

Molitveni namen za november:

**DA BI KOMUNIZMU NE USPELO UNIČITI DRUŽABNEGA
REDA V SVETU!**

Glej v pričujoči številki članek prof. Al. Geržiniča „Komunizem in mi“!

KOMUNIZEM IN MI

Definicija Boga: „Izmišljeno bajeslovno bitje“. (Kompletna sovjetska enciklopedija, 2. izdaja, 5. knjiga I. 1950, str. 336).

Leninov odgovor na proteste sodelavcev zaradi brezobzirnega nasilja po zavzetju oblasti v Rusiji: „To ni le vprašanje Rusije, gospodje. Jaz pljunem na Rusijo... To je le ena izmed stopenj, preko katerih moramo do svetovne revolucije.“

„Ni važno, da se uničijo tri četrtine človeštva; važno je, da preostala četrtina postane končno komunistična.“ (Lenin).

„V politiki ni morale, je le spretna naglost“ (Lenin).

Poučni in često pretresljivi so spomini nekdanjih komunistov. Raznovrstna so pota, ki so jih pripeljala v partijo in njeno podzemsko delovanje; različni so vzroki, ki so jih odbili od sodobne družbe in pripomogli, da so v komunističnih naukih zagledali ideal. Včasih gre za kopicenje osebnih krivd, navadno v zvezi z užaljenostjo zaradi prezira in pretrpljenih krivic — takega človeka je z nekaj potezami živo predstavil dr. Rozman v „Človeku, ki je ubil Boga“ —; včasih za odpor proti krivicam, ki jih sedanji red in njegovi predstavniki povzročajo celim plastem družbe (prim. knjige J. Valtina-Riharda Krebsa, W. Chambersa, D. Hyda, E. Ravinesa, I. Lepa itd.). V takih mladeničih dobi komunizem najbolj vnete sodelavce. Prevarani idealizem se spremeni v brezobzirnega uničevalca vsega obstoječega; z napakami in grehi vred strastno izžiga tudi vse drugo.

Vabljenost komunističnih obljub je v takih primerih morda manj važna kot streljanje v nagnita mesta sodobne civilizacije. Naši grehi, krivice, zlorabe, opuščanje, hinavščina, skratka vse, s

čimer v praksi zanikavamo krščanstvo — to je tisto, kar toliko ljudi, posebno še mladostno idealnih, pa neizkušenih, peha v službo najstrašnejše, najbolj cinične uničevalne sile. Prej omenjeni angleški časnikar Hyde piše: „...prav (ta) duhovna praznota podeljuje komunizmu moč. Mislim, da se je komunizem spočel v tej duhovni praznoti, ki jo je najti v vsem tem, kar je nekdanj bilo krščanstvo. Človek mora biti potencialno dober ali pameten, da razume, kako ne zadošča potovanje po življenju brez cilja in smeri, brez vere in vzorov. Zato zagrabi komunizem često najboljše, tiste, ki čutijo to pomanjkljivost. Zato se je razširil v naših dneh in ne v drugih. Pričujočnost revščine ni nova, novi činitelj v današnjem položaju je prisotnost milijonov modernih poganov. Komunizem je sin nevere. Družbeno zlo je le snov, s katero se hrani.“(1)

Naši grehi do javnega blagra in družbenega reda gredo številne rodove nazaj. Osebnostno duhovno življenje je pešalo, zato so ošibe tudi energije, ki so potrebne za učinkovito izvajanje družbene pravičnosti in krščanske ljubezni. Področje za področjem je uhajalo izpod vlade božjih postav. LIBERALIZEM je z revolucijami in brez njih uzakonil svo-

1) Douglas Hyde, I believed. (V španskem prevodu Yo creí, Barcelona 1952, str. 322).

ja načela in ta so — kot je dobro povedal dr. Izidor Cankar v uvodnih razpravah k spisom Ivana Cankarja — v bistvu negativne narave: liberalizem ve, česa noče, ne ve pa, kaj naj zgradi. Pač pa je svobodno gradila v takem ozračju egoistična plat človeške narave. Tako se je v razmeroma kratki dobi družba znašla v sistemu, ki družji samovoljno manjšine z grenkim podložništvom ostalih. Temeljne sestavine tega sistema — včasih v trenju med seboj — so kapitalizem, liberalna demokracija in državna birokracija.

V KAPITALIZMU je stopilo na prvo mesto gospodarstvo, proizvodnja in uživanje tvarnih dobrin. Kapital je nekako postal temelj družbe in kapitalisti novi plemeniti razred („...le petica dá ime sloveče“). V desetletjih kapitalističnega zmagošlavja so lastniki denarja in proizvodjalnih sredstev naravnost zaslužili delavce, so pa tudi sami padli v sužnost mamonu: njihovo življenje je bilo posvečeno kopičenju denarja in širjenju podjetij. Krik liberalne revolucije po svobodi je nekaterim odprl prosta pota po kraljestvu gospodarstva, jim pa s tem običajno privezal duha in dušo v tvar in njene zakone, množice pa je obdaril z le napisano svobodo — na papirju so imeli možnost, da si preberejo delo, da se preselijo, da sami začno s podjetjem, da povedo (sami ali po svojih zastopnikih), kaj jim ni prav; v resnici pa so bili z družinami vred prikovani na horni in večkrat neredni za-služek.

Tudi zahteva liberalne revolucije po enakosti se je uresničila le v črki. Nastala je FORMALISTIČNA DEMOKRACIJA, v kateri služijo posamezniki kot glasovi za tvorbo večinskih blokov. Kaj je res? Kaj je prav? Kaj služi obćemu blagru? Glasujmo! Štetje glasov odloča o vsem tem. Glasovi pa se dado kupiti, zavesti, obdelati s tiskom

in propagando... Tako se demokracija, ki ne prizna vrednot nad sabo, sprevrže v igro, v kateri se mešata komika in tragika. Liberalna demokracija je proglasila vero za privatno zadevo in Cerkvi odmerila nekaj kvadratnih metrov zakristije, javno življenje pa je šlo za versko brezbržnimi, relativističnimi in laicističnimi gesli. Kaj pa ljudstvo, njegova volja, njegova vlada? „Ideologija, ki vzdržuje načelo o vrhovnosti in samovladju ljudske volje, se pojavi, kadar že ni več ljudske volje.“ (Berdjajev). Dejansko se ljudska volja izpričuje v splošni kulturi, v zgodovini in izročilu prejšnjih rodov, predvsem pa v verskem življenju. A za to se tvorci formalistične demokracije niso brigali.

Tretje geslo meščanske revolucije je bilo: bratstvo. Ker do Boga pogledj revolucionarjev niso segali, so očetovstvo izročili DRŽAVI. Ta je prevzemala v svoje neštete roke vedno več zadev, kajti izkazalo se je, da gospodarski zakoni — ki naj bi kar sami po sebi urejali sožitje bitij, katerim so filozofi vljudno izbrisali izvirni greh — niso izpolnili lepih upov. Odredba za odredbo, prepovedi, omejitve, določila, globe, obveznosti, dajatve, pozivi, pošiljanja iz iz enega področja uprave v drugo, iz enega urada v drugega, iz enega nadstropja v drugo, iz ene pisarne v drugo, od enega uradnika do drugega, vse to združeno s sprejemom in oddajo „belih listov“, formularjev, kolkov, pečatov, prstnih odtisov: vse to je v nekaj rodovih ljudi prevzgojilo, da se danes ne zavedamo več, kaj so naše pravice, kaj so po božji volji naloge države, ampak sprejemamo postave in odloke kot sprejemamo dež in sončne žarke.

Vsi trije pojavi — kapitalizem, brezverska demokracija in nasilje države nad posamezniki, družino in ostalimi družbami — so daleč od krščanstva. Liberalizmu je RAZKRISTJANJENJE

precej uspelo.(2) Zdrave sile so se sicer pričele organizirati, pamet je zmagala v mnogih družbenih reformah, vedno širši krogi so prišli do spoznanja: ali gremo za glasom Cerkve, ali pa nas tok zanese v dosledni, nadrobno zgrajeni materializem — v KOMUNIZEM.

Ta je imel v zmaterializiranih plasteh lahko delo. Obljubil jim je stvarno blaginjo in odrešenje od velikih tegob

2) Jaques Leclercq imenuje pravi paradoks predstavljanje zapadnega sveta kot krščanskega, saj ga je več kot sto let obvladovalo prizadevanje za razkristjanjenje. („Criterio“, 27. avgusta 1959).

3) Dva taka trenutka:

„Marcucci je vpil in njegovi kriki so se mi zdeli kriki vseh komunistov, ki smo se žrtvovali vse dni in smo končno začutili, da smo ogoljufani. Njegove tožbe so izražale vso bolečino naših stritih življenj, brez koristi žrtvovanih za svobodo, pa so v resnici služila le kot smrdljiv in gnusen gnoj, nad katerim se razcveta in gre v plod najodvratnejša razuznost.“ (E. Ravines, „La gran estafa. (La penetración del Kremlin en Iberoamérica)“, Mehika 1952, str. 500).

„...komunisti smo — tu in drugod — dobrotniki zlá; sprejeli smo romantično ideologijo, željno pravice, nabasano z velikodušnostjo, in smo z njo napravili pasji ovrtnik in nagobčnik, ki smo ga nadeli delavskemu razredu...“ (V isti knjigi, str. 411).

4) Sovjetske skrivne številke, ki so jih odkrili med vojno, pričajo, da je gospodarski načrt za leto 1941 določil 14% celotnega proračuna za tajno policijo; večji del te vsote je bil namenjen GULAGu (Glavni upravi lagerjev). Tako dobavlja tajna policija zastonske delavce za „velika gradbena dela komunizma“. Po padcu Berie ima MVD nekaj manj funkcij, vendar ostane še vedno največji kontratist za delo in največja organizacija za sužnje v zgodovini. (Prim. zbornik „What is Communism?“, ki ga je izdala kolumbijska univerza in uredil R. M. Ketchum. — 2. izdaja v španščini (¿Que es el comunismo?) je izšla v Buenos Airesu januarja 1959.

moderne družbe. S tem, da je osvojil Rusijo in da je po drugi svetovni vojni spravil podse tretjino sveta, je njegov vpliv še porasel. Mnogi so se mu prostovoljno vdinjali. Sreče tam nihče ni našel. Strašen je trenutek, ko se zavest dokončno razsvetli: dal sem se zavesti, delal sem za zmagao zla, zapravil sem življenje.(3) Še strašnejši je obup, ki se nato polasti duše.

Poglejmo, kako popravlja komunizem napake kapitalistične družbe!

Liberalni kapitalizem je premaknil težišče javnega življenja na področje TVARNIH DOBRIN IN KORISTI. Komunizem proglasi v teoriji to področje za bistvo življenja, za edino pravo stvarnost. V praksi se preobjedajo teh dobrin diktator in njegov krog — tisti, ki po lastni razsodbi bolj vedo, kaj je razred proletarcev kot ta razred sam, in imajo zato nalogo, da s svojo diktaturo nadomeščajo njegovo. Udobno življenje — z vidika tvarnih dobrin in do prve čistke — dopuščajo še „novemu razredu“ specialistov, ravnateljev, tajnih policistov. Teh bo v sedanji Sovjetski zvezi kakih 5 milijonov. Naloga vseh ostalih pa je proizvodnja — za voditelje, za cilje svetovne revolucije, pa še za splošno blaginjo „jutri“. Med temi ostalimi je okoli 20 milijonov najbednejših: kaznjencev po raznih taboriščih.(4) Medtem ko so po „kapitalističnih“ deželah delavci vedno večji deležniki pri kapitalu, njegovih dobičkih in izdelkih in postajajo že tudi solastniki, so v komunističnih državah zgolj sužnji državnega kapitala, resnični proletarci.

Nasproti formalističnemu značaju zapadne demokracije stiska komunizem družbo v izrazito TOTALITARISTIČNO, HIERARHIČNO RAZPOREDITEV. Medtem ko je zapadna demokracija vsebinsko votla, je komunistična ureditev nasičena z materializmom. Tega so marksisti postavili za vero, njegove nauke za dogme. Razlagati jih sme

samo vladajoči diktator. To strogo, nestrpnostno verstvo v tehniko in gospodarstvo je moglo doseči uspehe, ker je že 19. stoletje zastiralo in odstavljalo človekove cilje v večnosti in pozabilo na nadnaravni svet, za svoje cilje pa je postavilo to, kar so v resnici le sredstva: denar, proizvodnjo, užitke.

Na zapadu je državna oblast že davno prekoračila svoje meje in le polagoma se dá pehati na področja, ki ji gredo. V komunistični družbi pa je država alfa in omega. OBLAST je v rokah izbrane manjšine, ki pozna vso resnico in ima vedno prav. Za njej poznane namene se poslužuje vseh sredstev, posebej se propagande, laži in nasilja. Kot so dialektični materializem napravili za vero, tako hočejo, da je komunistična država sveta. Kako je to daleč od liberalistične teorije z njenim indiferentizmom in skepticizmom? Komunisti so zasnovali in ustvarjajo satanokracijo, kot je to izborna označil njihov globoki poznavalec Berdjajev. Tudi v tem oponašanju teokracije se kaže vloga navdihovalca komunističnih nauk in delovanja — satana. Dostojevski je predvideval to narobe svetost socialistične oblasti. Borci proti Bogu so izvrševalci zamisli Njegovega sovražnika in za svoje delo potrebujejo blagoslova hudičeve milosti.(5)

Marksizem uči, da bo komunizem ustvaril brezrazredno družbo, kjer državna oblast ne bo več potrebna. A že Lenin je povedal in v dejanjih po-

kazal, da jim gre za oblast, za najpopolnejši državni aparat, ki naj zajame in usmeri najhujši utrip življenja. Na svoj cinični način je to razložil Stalin leta 1930: „Marksistična formula je: močnejši razvoj vladne sile z namenom, da se popravijo pogoji, ki naj oslabe vladno silo. Je to protislovno? Da. A to protislovje je življenje in v celoti zreali marksistično dialektiko.“(6)

Nekateri pridejo ob primerjanju zapadnih slabosti s komunističnimi uspehi do klavnega zaključka: vse je izgubljeno, nič se ne da napraviti. A to je zaključek le za brezvernega ali pa malovernega človeka; takega, ki vidi le površje: diplomacijo, armade, ustanove. Takega, ki je razočaran nad voditelji, pa se ne spomni na svetopisemski rek: preklet, kdor zaupa v človeka. Takega, ki sebe, svojo skupino ali svoj narod proglašaja za nedolžno žrtev in vso krivdo meče na druge. To zadržanje imenuje odličen sodobni zgodovinar(7) — greh in razvija svojo sodbo takole: „V svetu, kakor nam ga odkriva zgodovina, se nahaja poseben greh, ki napravlja ljudi za jetnike vseh svojih drugih grehov in potiska osebe in narode vedno bolj v njihove kategorije; to je greh, ki bi zaradi označenega položaja (to je: nepopolnosti človeške narave, nje zlobe in pohlepa) ne smel niti bivati. Mislim s tem na greh samoopravičenja, ko se imaš za neomadeževanega.“(8) Dodaja, da nastopa proti temu grehu edino krščanstvo: preden začne človeka oblikovati, razbije oklep gotovosti o lastni popolnosti. Dognanja zgodovinskega študija se temu strokovnjaku strnejo v naslednji zaključek: „...nič se mi ne zdi bolj gotovo kot tale trditve: ‘Vsi ljudje so grešniki in jaz največji med vsemi,’ ali tudi stavek: ‘Samo božja milost me more ločiti od te poti,’ in ne razumem, zakaj včasih ne molimo: ‘Oče, od-

5) Prim. o tem prepričljivo razpravljanje N. Berdjajeva v eseju „Demokracija, socializem in teokracija“.

6) Citirano v že omenjeni knjigi „¿Qué es el comunismo?“

7) Herbert Butterfield, profesor na univerzi v Cambridgeu, v svoji tehni knjigi „Cristianity and History“ z uvodom jezuita Jeana Daniéloua.

8) V španskem prevodu te knjige, Buenos Aires 1957, str. 53.

pusti jim, ker ne vedo, kaj delajo.' "(9)

V takem razpoloženju lahko mnogo napravimo za REŠITEV SVETA pred rdečo poplavo. Lahko napravimo VSE, zakaj moč je v božjih rokah in božje moči je deležen tisti, ki v njem pólje božje življenje. Rešno pot kaže že več kot sto let sama božja Mati: „MOLITEV, POKORA!“ Zle duhove, ki so si zgradili komunistični imperij in se ga poslužujejo, bomo pregnali tako, kot je Učenik naročil apostolom — z molitvijo in postom. Posvetitev človeštva brezmadežnemu Srcu Marijinemu je bilo véliko znamenje in zdaj je treba naprej v svetlobi tega znamenja in po naukah tega Srca. Njen Sin tudi ni umolknil po svojem vnebohodu; govori po papežih in vse gre v isto smer: molitev in pokora, prenovitev verskega življenja. Sem kažejo dogme, proglašene v zadnjih dobrih sto letih: o Marijinem brezmadežnem spočetju in njenem vnebovzetju, o papeževi nezmotljivosti; odlok o pogostem prejemanju sv. obhajila; ustanovitev Katoliške akcije in vsega gibanja laičnega apostolata; vélike okrožnice o pravilni ureditvi družbe, o izobrazbi in vzgoji, o krščanskem pojmovanju in izvajanju poklicev. Janez XXIII. že kaže na naslednji odločilni korak: zedinjenje kristjanov v Kristusovi Cerkvi.

Na sv. Jožefa leta 1937 — dan in čas se nam z odmikanjem vedno bolj jasno kaže kot določena od dobrotne Previdnosti — je izšla Pija XI. okrožnica „DIVINI REDEMPTORIS“ o brezbožnem komunizmu. Tu sta nauk in praksa tega sistema prikazana, kakršna sta v resnici; tu je vklesan tisti silni stavek, ki bi moral že prvi dan vsem odpreti oči: „Komunizem je po bistvu

9) V isti knjigi na str. 58. — Priznati moramo svojo krivdo za porast komunizma.

10) Okrožnica „Divini Redemptoris“ v predzadnjem delu.

perverzen in na nobenem področju ne more dopustiti sodelovanja z njim, kdor hoče rešiti krščansko civilizacijo.“ Med sredstvi za ozdravljenje in rešitev pa postavi papež na prvo mesto OBNOVO OSEBNEGA IN JAVNEGA ŽIVLJENJA po evangelijskih načelih, na zadnje mesto, tako da so med njimi vsa druga sredstva, pa pogoj za vse druge: spet molitev in pokoro.

Na temelju duhovnega preroda in z milostmi, ki jih priključeta molitev in pokora se moramo vsi, revni in bogati, pokoriti tistima dvema Gospodovima naukoma, „ki imata posebno zvezo s sedanjim položajem človeškega rodu“: (10) UBOŠTVU V DUHU — nenavezanost na zemske dobrine naj iztrebi gnusobo materializma — in KRŠČANSKI DEJAVNI LJUBEZNI: ko bomo v bližnjem, zlasti v trpečem, videli Kristusa samega, bo v nas živo zasvetila zavest, kaj tiči v besedah poslednje sodbe: 'Lačen sem bil in ste mi dali' ali pa: '... mi niste dali jesti...', od katerih je odvisna naša večnost, pa tudi zemsko bivanje vsakega posameznika, narodov, človeške družbe sploh. Ljubezen pa nikoli ne bo prava ljubezen, če ne spolnjuje zahtev PRAVIČNOSTI, menjalne in socialne.

Družbeni položaj se bo mnogo hitreje in brez zastranitev boljšal, ako bodo reforme temeljile na SOCIALNIH NAUKIH CERKVE.

Dvig verskega življenja in izboljšanje družbenih ustanov seveda ne napravljata za odvečna ali nekoristna druga sredstva v boju za božjih otrok vredno bivanje na zemlji in za zmago nad komunizmom. Gotovo ne bo uspel tisti, ki načinov delovanja tega sovražnika Boga, Cerkve in ljudi ne pozna in se dá zapeljati njegovim zvijačam in obljubam: Pri nas je že dr. Mahnič opozarjal, da je v boju proti temnim silam potrebno izvrševanje obeh velelnikov Jezusovega naročila: Čujte in molite! Molimo in ČUJMO!

Za boj proti komunizmu — to je danes eden glavnih odsekov neprestanega boja za božje kraljestvo na zemlji — nam je Pij XI. pridobil za zaveznika in voditelja človeka, katerega moč in modrost neznansko prekaša sposobnosti vseh sodobnih veličin med ljudmi. Premalo se zatekamo k njemu, premalo se z njim posvetujemo, premalo se poslužujemo njegove mogočne naklonjenosti. Ta človek je sv. Jožef.(11)

Z zaupanjem v Boga bojujmo boj vere in poživljaj nas tale gotovost: „Medtem ko se obljube lažnih prerokov na zemlji zgube v krvi in solzah, zablešči vedno znova v nebeški lepoti veličastna apokaliptična napoved Zveličarja sveta:

‘Glejte, jaz prenavljam vse stvari.’“ (Apok. XXI, 5).(12)

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ

11) „Da se pospeši prihod „Kristusovega miru v Kristusovem kraljestvu“, ki ga vsi tako želimo, postavljamo veliko akcijo katoliške Cerkve proti brezbožnemu svetovnemu komunizmu pod zaščito silnega varuha Cerkve sv. Jožefa“ — pripadal je delavskemu razredu in okušal je revščino; njemu je bil zaupan božji deček za Herodovega preganjanja; postavil je zgled vsem, ki si z delom rok služijo kruh in kot „pravični“ je živ vzornik krščanske pravičnosti, ki mora vladati med ljudmi. (Divini Redemptoris, zaključek).

12) Divini Redemptoris, zaključek.

PO GOSPODA POJDITE ...

Tako zaprosi veren bolnik, ko vidi, da se mu bolezen slabša in se morda že bliža zadnja ura. Če bolnik tega sam ne uvidi, ga je dobro opozoriti, hvaležen nam bo za odkrito besedo. Zelo malo je namreč ustrezno njegovi časni in večni sreči, če mu v napačni obzirnosti dejansko stanje prikrivamo in mu lažemo o skorajšnjem zboljanju. Kolikokrat nas potem smrt prehití...

Zato pravočasno pokličimo duhovnika in pripravimo vse potrebno, da bo mogel res zbrano in pobožno deliti svete skrivnosti.

Mizo pregrnimo z belim prtom — na njem bo počivalo sv. Rešnje Telo in sv. olje. Na mizo postavimo: na sredo križ in dva svečnika, zraven lahko nekaj cvetja; kozarec (krožnik) z blagoslovljeno vodo in vejico za kropljenje, kozarec navadne vode, da si z njo duhovnik umije prste; krušno sredico ali malo soli na krožniku, šest kosmičev bombaža ali prediva na drugem krožniku, brisačo ter pred mizo še pručico. Kolikor je mogoče, tudi sobo počistimo in okrasimo.

Božjega Gosta pričakujemo molče. Ko Ga duhovnik prinese, ga na pragu kleče in s prižganimi svečami sprejmimo: Bog je k nam prišel, da nam brata ali sestro ozdravi ali pa s seboj v lepši dom povabi.

(Po Družinskem molitveniku Mohorjeve družbe)

VEČNI POKOJ - VEČNO ŽIVLJENJE

Vsi Sveti in vernih duš dan. Misli nam hite v sveta nebesa, kjer duše zveličanih uživajo večni mir in pokoj; prošnje pa se dvigajo k Bogu za duše, ki se v vicah očiščujejo: „Gospod, daj jim večni pokoj... naj v miru počivajo“.

Tomažek, ki ne more niti pet minut biti pri miru, je neverno, kakor njegov patron apostol Tomaž, poslušal kateheta, ki je pripovedoval o blaženem bivanju v nebesih, kjer bo večni mir in pokoj. Ni zdržal, dvignil je roko in se oglasil: „Potem bo pa v nebesih dolgčas!“ Pa ne bo, kar posluša naj nadaljevanje!

VEČNI POKOJ. O njem je v Razodeju zapisal sv. Janez, kakor je slišal, glas: „Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu, odslej naj se spočijejo od svojega truda.“ Spočili se bomo, resnično in temeljito, da utrujenosti nikdar več ne bomo čutili. Ne bo več bolezní, ne bolečin. Žalosti, joka in solza ne bo več, kar smrti ne bo. Tudi telo po vstajenju bo neumrljivo, vedno enako močno in gibčno; ne bo priklenjeno na eno samo mesto, kakor zdaj na zemlji, z lahkoto se bo hitro kakor misel sprehajalo po neskončnem prostoru božjega stvarstva. Sveti Janez na koncu razodetja še enkrat opisuje pokoj v nebesih: „Glej, bivališče Boga med ljudmi, prebival bo z njimi, in oni bodo njegovo ljudstvo in Bog sam bo med njimi; ne vpitja, ne bolečin, zakaj, kar je bilo prej, je minilo.“ Vse, kar je bilo hudo in težko, je prešlo, ostalo je samo, kar je dobro in prijetno. To je večni pokoj!

VEČNI MİR. To je notranji pokoj. Ničesar ni, kar bi dušo vznemirjalo. Ničesar! Koliko reči nas v življenju vznemirja. Iz strasti in slabih nagnenj, ki so v nas, vstajajo skušnjave, se dvigajo viharji, ki nas vlečejo v greh, v odpad od Boga. Koliko se moramo boriti in kolikokrat se udamo in nato: koliko nemira, očitkov, samoobtožb se vzbuja in naši vesti. Resnične bridkosti! In to traja kar vse življenje na zemlji. In če se kdaj umirimo in odpuščanje prejmemo, se boj zopet znova začne. V tem oziru ni nikoli popolnega miru. Tam pri Bogu bo mir, nobena strast nas ne bo več nadlegovala, ne napuh in lakomnost, ne jeza ali nevoščljivost, ne nezmernost in ne nečistost in ne lenoba. Pred vsemi temnimi silami imajo v nebesih popolen mir. — Hudobni duh, ki nas na zemlji zapeljuje in nadleguje, v nebesa nima dostopa, mir imajo pred njim. Nobene nevarnosti in nobene možnosti ni, da bi kdaj grešili in Boga ter njegovo milost izgubili. Popolna in absolutna varnost! — Nobenega strahu ni več, od nobene strani ne grozi kaj hudega. Tudi tega strahu ni, da bi se to blaženo stanje moglo kdaj končati; večno bo. Čaše nebeške blaženosti duša ne more do dna izpiti, iz nezmerne božje blaženosti vedno doteka v duše tista stopnja sreče, ki so si jo zaslužile. Kakšno nepopisno srečno in blaženo občutje, ki nikdar več minilo ne bo. To je večni mir, ki ga svojim rajnim želimo in prosimo. Pa v nebesih ni samo večni mir in pokoj, ampak tudi večno življenje.

VEČNO ŽIVLJENJE! Življenje opazujemo na sebi, telesno in duševno. Telesno življenje je neprestano gibanje in delovanje udov in organov. Srce, centralni motor v našem telesu, utripa noč in dan, deset- in desetletja bije in pošilja kri po vseh žilah; pljuča dihaajo, dihaajo in obnavljajo s kisikom kri: živci se razpletajo po vsem telesu kakor najobčutljivejši elektrovod k vsem udom in organom. Naše telo je kakor komplicirana industrijska naprava, ki je vedno v obratu, šele smrt ga ustavi. — In življenje duha: mislimo, presoјamo, se učimo, raziskujemo, primerjamo, računamo, delamo načrte, občutimo lepoto narave in umetnosti vseh vrst. Le v spanju duh miruje, pa še tedaj često v sanjah deluje.

Pravir vsega življenja je Bog. On je najpopolnejše življenje, neprestano deluje, vlada, vodi, iz njegovih neizmernih sil vre drugo, kar je, vse stvarstvo, materialno in duhovno. Neskončno plodovito in ustvarjajoče je božje življenje. V nebesih bomo to božje plodno in delujoče življenje bližje spoznali in se ga bomo po stopnji naše blaženosti udeleževali. Svoje zmožnosti in znanje, um in voljo, bo duša obdržala, a v nebesih bodo te sposobnosti spopolnjene do take mere, da si zdaj take popolnosti ne moremo predstavljati.

V zveličanih dušah je živahno, neutrudljivo delovanje, gibanje; z vso silo jih vleče k Bogu vedno bližje, vedno globlje prodirajo, vedno več spoznavajo božjih lepot in skrivnosti. To pa napolnjuje dušo vedno z novo srečo in blaženostjo, vsak hip nova, osrečujoča odkritja. Sveti Irenej — škofa Baraga krstni patron — je že pred osemnajst sto leti o zveličanih dušah v nebesih zapisal: „Vedno jih Bog poučuje, vedno se od njega učijo. Kajti njegova bogastva nimajo meja, in njegova modrost je neizmerna.“ In tako postaja v teh dušah vedno bolj svetlo, bolj jasno, bi moglo pri tem postati kdaj dolgčas? Večni mir in pokoj pa večno življenje v Bogu je lepo združljivo. In v tem je in bo brezkončna sreča zveličanih.

O, da bi pač tudi mi dosegli, kar uživajo zveličani, in bi mogli blaženi s psalmistom zapeti: „Nasičuješ nas z bogastvom svoje hiše, v potoku svojih radosti nas napajaš. Zakaj v tebi izvira studenec življenja in v tvoji luči gledamo luč“ (ps. 35).

Tomažek naj bo priden in Boga naj ljubi, pa se bo nekoč sam prepričal, da mu vso večnost niti malo ne bo dolgčas! Škof GREGORIJ ROŽMAN

Mi kristjani bi morali predvsem doumeti greh Zapada. Komuniste označujemo za materialiste. Pa mi zapadnjaki ta naslov veliko bolj zaslužimo. Komunistični materializem je kolektivističen, skupen, naš pa oseben, individualen. Kino, literatura, ves način življenja, vse izraža le eno misel: „Naj živim jaz, druge pa naj vzame vrag!“ Zato zasluži naš materializem hujšo obsodbo kot sovjetski, ki ga tako radi obsojamo. Komunizem vsaj zahteva žrtev v korist skupnosti, naš materializem pa je čisto egoističen, brez vsakega smisla za druge.

(Abbé Pierre ob priliki svojega obiska v Buenos Airesu)

MARJETICA

PIŠE ZORA PIŠČANEC

XVII.

Tisto leto po smrti ljubljene Marjetice sta prišla njena bratca Ciril in Metod v mesto v šole. Doktor Vinko ju je vzel na stanovanje. Mirjam, njegova edinka, je takrat imela komaj pet mesecev. Kakor dva zvesta psička sta se navezala nanjo, da ju je moral večkrat zapoditi h knjigam. Navezala sta se na to ljubko deklico, ki je že ob rojstvu izgubila svojo mamico.

Doktor Vinko je bil v tistem času resen in žalosten. Samo ob pogledu na malo Mirjam se je njegov obraz zjasnil.

Mirjam je rastle ob njunem učenju, ob nežnih spevih stare Mare in ob skrbni ljubezni očetovi v vedno lepšo deklico. Kmalu se je tudi ona pridružila igram obeh bratov na vrtu; najlepše pa je bilo, ko je ob počitnicah z njima odpotovala k mami Marjeti v prijazni dom pod Dolgim brdom.

Kako je mama Marjeta ljubila to malo deklico, ki jo je tako spominjala na umrlo Marjetico! Vedno ji je bilo težko, ko so jo spet zapustili in odpotovali v mesto. Žalovala je za njo prav kakor za svojima sinovoma.

Tako so rastle skupaj v ljubezni in slogi, kot otroci istega očeta, se učili in igrali, molili in delali načrte za bodočnost.

Po končani gimnaziji se je Ciril vpisal na medicinsko fakulteto v oddaljeno mesto. Metod pa je prav takrat dovršil višjo kmetijsko šolo, katera edino ga je

veselila in se povrnil domov k mami. Z vsem ognjem svoje mlade duše je vrgel na delo in iz leta v leto boljšal kmetijo. Popravil je hišo, sezidal nov hlev, izboljšal živino, dokupil njive in parcele gozdov, si nabavil stroje, tako da je kmalu njihova kmetija zaslovela kot prva v vasi.

Še predno je Ciril dokončal univerzo, se je Metod poročil s pridno in pošteno mladenko iz bližnje vasi in sedaj mama Marjeta vsa srečna ziblje svojo prvo vnучico Cvetko.

Zgodilo se je, da Ciril celih pet let ni več videl Mirjam. Med tem je doktor Vinko postal primarij največje bolnišnice v mestu. Ko je Ciril dokončal univerzo in promoviral za doktorja medicine, ga je že čakalo mesto asistenta v bolnišnici. Z veseljem se je vrnil k doktor Vinku, ki ga je sprejel, kot bi bil njegov sin.

Nemalo se je začudil, ko je pred njega stopila Mirjam. Skoro bi več ne spoznal v tej krasni deklici nekdanjo malo Mirjam.

„Klanjam se gospodična!“ je v zadregi pozdravil.

Zvonko se je zasmejala in mu kar obe roki prožila v pozdrav.

„Čestitam, Ciril, k tvojemu doktoratu. Pa lepo te prosim, pusti gospodično v miru, zate sem in bom vedno le Mirjam, kakor boš ti zame vedno le Ciril.“

Ciril se je rad pridružil njenemu smehu in prijateljstvo je bilo sklenjeno.

Prijateljstvo? O ne, vse več kot prijateljstvo, kajti od takrat so Cirila vedno in povsod spremljale temne oči zlatolase Mirjam in iz prostranega vrta sem ga je mnogokrat še pri najresnejšem delu vznemiril njen srebrni smeh.

Ciril je postal zamišljen in molčeč, kajti predobro je poznal očetovo skoro oboževalno ljubezen do svoje edinke. Ni si upal misliti, da bi kdaj ta zaklad zaupal njemu.

Doktor Vinku ni ušla Cirilova sprememba, kakor tudi ne njegov otožno ljubeč pogled, s katerim je večkrat objel Mirjam.

Komu naj bi doktor Vinko z lažjim srcem zaupal svojo edinko, kakor njemu, ki ga je cenil, ne samo kot zdravnika, temveč tudi kot moža plemenitih in poštenih čustev?

Vendar je hotel biti prej gotov tudi glede Mirjam. Želel je predvsem njeno srečo, zato ji ni maral vsiliti moža, ki bi ga ona ne ljubila. Začel jo je opazovati, toda njena vesela, brezskrbna narava ni nikoli izdala niti najmanjše skrivnosti.

Pa jo je to pomlad presenetil na vrtni klopici, ko je zamišljeno s šibico igrala po drobnem pesku pred seboj.

Neslišno se ji je približal in pogledal čez njena ramena na tla. Prijetno presenečen je obstal. No drobnem pesku pri njenih nogah je bral z velikimi črkami napisano ime: Ciril.

Tiho jo je poklical in sedel k njej na klop. Strašno je zardela in skušala z nogo naglo zabrisati drago ime.

„Prepozno, Mirjam, vse sem videl.“

Mirjam se je tako prestrašila, da niti opazila ni, kako je bil očetov glas mil in dobrohoten.

Krčevito je zaplakala in se mu vrgla okrog vratu.

„Atek, odpusti, tako zelo ga imam rada“ — je v otroški nedolžnosti priznala.

Nežno jo je pritisnil na srce in jo poljubil na čelo.

„Mirjam, otrok moj, niti najmanj nisem hud nate! Komu naj bi te laže zaupal kot njemu?“

„Atek moj, kako si dober,“ je sedaj Mirjam od sreče plakala v njegovem naročju. Naenkrat pa se je zresnila.

„Atek, kaj pa če me on ne ljubi?“

„Le brez skrbi bodi!“ se je doktor Vinko veselo zasmejal. „Povem ti, da bo bolj vesel ugotovitve, da ga tudi ti ljubiš, kot pa moje pohvale, da je najboljši asistent v bolnišnici.“

In res, še tisti večer je dvoje mladih src prekipovalo od sreče in hvaležnosti do sedaj skupnega očeta.

XVIII.

Doktor Vinko začudeno ogleduje komaj došlo pismo.

Nijas — Indija, trudoma razbere poštni žig. Ne more se domisliti, da bi tam imel kakšnega znanca, čeprav se mu pisava zdi znana. Pretrga ovoj in iz njega se usuje cel šop drobno popisanih listov. Mrzlično jih prelista do zadnjega.

Z največjim presenečenjem zastrmi v podpis: oče Pavel Zalar.

Še in še ga prečita, ker se ne more prepričati, da mu res piše Pavle-misionar. Skoro dvajset let je že minilo, kar je za njim izgubil sleherno sled. Doktor Vinko bi ga preje iskal povsod drugje, kot pa na daljnem otoku Tihega oceana.

Pavle — misionar! Kako je to mogoče?

Tiste dni po smrti Marjetice ga je zadnjič videl. Da, spominja se, da ga je že takrat presenetila njegova resnost in odločnost, katere ni imel nikoli prej. Povedal je, da odpotuje na svoje posestvo na Gorenjsko. Čez dva tedna se je od tam pismeno oglasil in ga prosil, naj on sprejme nadzorstvo nad Cirilom in Metodrom, katerima zapušča za njuno šolanje potrebno vsoto denarja. Od takrat ni dobil od njega nobenega glasu več.

Doktor Vinko se je poglobil v čitanje pisma, slep in gluha za vso okolico. Ni opazil, kako je svetlolasa glavica dvakrat pokukala izza belih vrat, ki so vodila v njegovo privatno stanovanje. Razočarana se je deklica odmaknila in se napotila v medicinski laboratorij.

„Atek je danes dobil neko zelo zanimivo pismo,“ skrivnostno pove mlademu asistentu Cirilu, ki pripravlja aparate pri veliki mizi v kotu. Poglobljen v svoje delo jo Ciril samo mimogrede sliši.

Mirjam užaljeno našobi drobne ustnice.

„Kaj tudi ti nimaš danes niti enega pogleda zame?“

Ciril se zdrzne in njegov topli pogled vprašujoče obstane na njenem ljubkem obrazu.

„Mirjam, kaj se je zgodilo?“

Približa se in se mu zaupno obesi na roko.

„Veš, Ciril, neko strašno resno pismo čita atek, niti opazil me ni, ko sem stopila v sobo. Hotela sem ga prositi, naj me pusti prihodnji teden na duhovne vaje, ki se bodo začele v našem zavodu. Ali se ti ne zdi, da je res že skrajni čas, da postanem resnejša?“

„Oh; to je prva pametna beseda, ki jo slišim od tebe.“

Mirjam se zablika v oči, a koj nato se zasmije in zbeži skozi vrata na vrt. Kmalu zagostoli od tam njen srebrni smeh, spremljan od veselega lajanja njenega psička.

Ah, kako vroče ljubi to malo ljubko deklico, ki mu je bila do sedaj le sestrica, a mu bo kmalu postala žena...

XIX.

Počasi je na dolgem hodniku ura udarila devet. Ciril se čudi, da danes primarija še ni. Vsako jutro sta ob tem času začela zdravniški pregled bolnikov. Ciril počaka še nekoliko časa, nato potrka na vrata primarijeve sobe.

„Gospod primarij, čas zdravniškega pregleda je,“ ga tiho opozori.

Doktor Vinko bežno pogleda na uro.

„Saj res, Ciril! Pa veš kaj, opravi ga kar ti sam za danes. Težjih primerov ni, če bi pa bilo kaj posebnega, me pokliči. Potem pridi k meni, neko zelo zanimivo pismo ti bom pokazal.“

Ciril se ne more dovolj načuditi. Od kar je v bolnišnici, se še ni zgodilo, da bi sam pregledoval bolnike. Res, nekaj posebnega mora biti tisto pismo.

Zamišljen odpre vrata v prvo veliko sobo, a ob pogledu na bolnike ga na mah zapustijo vse druge misli.

Vsakega bolnika pregleda, se zanj zanima, malodušne potolaži in jim vlije upanje na skorajšnje ozdravljenje. S hvaležnostjo zrejo bolniki za njim in mu privoščijo vso srečo z ljubko Mirjam, ki je tudi do njih tako dobra.

V otroški sobi se trideset nedolžnih očesc z zaupanjem in neučakano radovednostjo zazre vanj. Ne zamenjajo kajti tudi danes so veliki žepi njegove zdravniške halje polni sladkorčkov. Pri vsaki posteljici jih razdeli in kmalu se po veliki sobi razlega kako še glasno hrustanje.

Ciril zaskrbljeno obstane ob posteljici malega Dušana. Pred mesecem dni so ga pripeljali iz oddaljene vasi v mesto. Na paši je naletel na šrapnel, ki se mu je razletel in ga ranil v oči. Bela obveza mu jih sedaj pokriva. Ciril gleda njegov obraz, ki drgeta v bolečini.

„Dušan, kako ti je?“ Mehak in poln sočutja je njegov glas.

S krčevito stisnjenih ustnic malega Dušana se izvije bolestni stok.

„Mamo bi tako rad videl!“

Cirilu zaigrajo solze v oči. Ah, te izdajalske solze, kolikokrat se je že moral kot zdravnik z njimi boriti. Kako naj mu pove, da bo gledal sedaj mamo samo še z enim očesom? Skloni se nad njegovo posteljico in ga nežno poboža po laseh.

„Poslušaj me, Dušan, vse smo po-

skusili, da bi ti rešili oboje oces. A Bog je hotel drugače. Eno oko je za vedno izgubljeno. Pa ostane ti še drugo, ki bo prihodnji teden že popolnoma zdravo, da boš lahko spet gledal svojo drago mamo.“

Napeto malček posluša. Pri zadnjih besedah ploskne z rokami in kar poskoči od veselja.

„Ah, kako sem srečen, kako sem srečen, mamico bom zopet videl, kaj za to, če samo z enim očesom!“ se je s strastjo bolnika, ki je že gledal večni temi v obraz, zopet oklenil življenja.

Ganjen se Ciril napoti dalje kot tolažilni angel med malimi trpini. Pri posteljici desetletnega Andrejčka zaskrbljen obstane. Andrejčku obraz žari, tudi oči so svetle. Na tabli nad posteljo je zaznamovana vročina od jutra —38.5. Sluti, odkod izvira. Andrejček je strašen požerušček.

„Pokaži jezik,“ resno ukaže Ciril. Ubogi Andrejček, kolikokrat ga je že moral pokazati, odkar je v bolnišnici! Ciril se ni motil, jezik je bel.

„Ti grdi požeruh, zopet si si nabasal želodeček. Povej, kaj si jedel včeraj?“

„Kar mi je sestra prinesla.“

„In potem? ...“ je Ciril neizprosen.

„Potem ...“ se z največjo muko trga iz Andrejčka, „potem mi je včeraj po večerji prinesla gospodična Mirjam kos torte. Rekla je, naj jo shranim tudi za danes. Pa je bila predobra in sem vso snoči pojedel.“

Ciril je nejevoljen. Ah, že zopet ta nesrečna Mirjam! Večkrat ji je že povedal, da ne sme brez njegovega dovoljenja nositi slaščic bolnikom. Pa vse nič ne pomaga; moral jo bo zatožiti očetu.

Resno pogleda Andrejčka. „Takoj zdaj boš vzel olje in danes boš ves dan brez hrane. Kar nič se ne kremži. Ta kazen je za tvojo požrešnost še premajhna.“

Ciril se poslovi od malčkov, ki z žarečimi očmi gledajo za njim. Po dolgem hodniku se napoti proti primarijevemu stanovanju. Pri drugem stopnišču se za-

leti vanj Mirjam, ki je pravkar pritekla z vrta z velikim šopom komaj narezanih vrtnic.

„Ah, nerodnej, vse vrtnice si mi pomelkal!“ se našobi in gleda razsule lističe na tleh.

„Saj si se ti zaletela vame,“ ji smeje očita Ciril. Potem se nenadoma zresni.

„Mirjam, kdaj me boš ubogala?“

„Zakaj?“ na moč začudeno upre vanj svoje temne oči.

Ciril ve, da če bi pogledal v te temne oči, bi bil premagan. Zazre se po dolgem hodniku navzdol in resno nadaljuje:

„Zato, Mirjam, ker si včeraj zopet napravila eno svojih neumnosti. Povej mi, kaj si delala po večerji v otroški sobi?“

„Nobenih neumnosti nisem napravila, Ciril. Šla sem voščit lahko noč svojim malčkom, kakor vsak večer. Čakaj, res, Andrejček se je pritožil, da je lačen, kakor že čestokrat. Jaz sem pohitela v našo shrambo in našla še precejšen kos torte. Škoda, da je za druge nisem imela. Zato sem mu jo dala skrivaj.“

„Hvala Bogu, da je nisi imela več, sicer bi morali danes vsi otroci vzeti olje, kakor Andrejček, ki je takoj snoči na skrivnem pojedel ves kos in ima danes spet vročino.“

„Ali ve ata za to?“ zaskrbljeno vpraša Mirjam.

„Ne ve še,“ upira trdovratno Ciril svoj pogled po dolgem hodniku, „pa mu bom moral sedaj povedati, drugače se ne poboljšaš nikoli.“

„Ciril!“ proseče zatrepeta njen glas. Prav malo ji še manjka do joka. Ciril se ne zna več zatajevati, pogleda ji v oči in res opazi v njih že prve solze.

„Mirjam!“ na mah pozabi na vse, „saj te ne bom izdal, samo ne jokaj — in obljubi mi, da boš odslej pametnejša!“

„Bom poskusila, Ciril, če ne prej, pa takrat, ko bom tvoja žena.“

Nežno se mu obesi na roko in tako stopita skupno v primarijevo sobo.

LJUBOSUMNEŽI

Ljubosumni ljudje so živo nasprotje posebnežev, samotarjev ali čudakov. Kolikor se posebneži premalo menijo za družino, za ženo ali moža, toliko se ljubosumneži preveč. To in ono je za skupno življenje neznosno. Poznamo ljudi, ki bi sicer imeli vse odlične lastnosti za dobre zakonce, a imajo nemogočo napako, da so ljubosumni.

Žena ne sme z nikomer govoriti, že je možu preveč, že vprašuje, kaj ima s to osebo. Prav tako je, če je žena ljubosumna na vsako žensko, ki se z njo mož sreča na ulici, v službi, v podjetju, na obisku ali kjerkoli. Gorje, če zve, da je mož komu kaj povedal prej ko nji. Saj so malenkosti, a zakaj bi naj bil še kdo na svetu, ki bi to in to vedel, celo prvi vedel. Kaj ima z „onimi“; ali jaz „nisem nič“?

V primeru, ki ga Luigi Pirandello popisuje v črtici „Vdovec gre na zrak“, vidimo, kakšno trpljenje povzroča ljubosumna žena možu, ki že ne ve več, kako bi ravnal, da bi njegovo govorjenje in ravnanje ne bilo vedno le narobe. S svojo vedno večjo ljubosumnostjo mu uničuje srečo, tare in hromi dušne in telesne sile.

Ljubosumnež je vse življenje na policijski straži, hoče vedeti za vsak korak svojega „dragega bitja“. Vse mu mora prej povedati, kam gre, zakaj takrat, zakaj ne prej ali pozneje, s kom bo govoril, kaj bo povedal, kako se bo vedel, ali se bo kaj preveč ljubeznivo nasmehnil, kdaj se bo vrnil. In gorje, če se je prej določeni dogodek drugače razvijal, če se ni ob napovedani uri vrnil. Spra-

ševanja in kar zasliševanja ni in ni konec.

Ljubosumnost je najkrutejši preganjalec, kar jih zgodovina pozna: ne obsodi te namreč na smrt, temveč na dosmrtno ječo z nedopovedljivimi mukami noč in dan, pri vsem tem pa zahteva, da mu izkazuješ prisrčno in vročo ljubezen. Tako življenje je prava mora, zlasti v zakonu.

Ljubosumnež nima nič od ljubezni, pa tudi nič od življenja, razen stalnega nemira in „grizenja“ sebe in svojega druga.

Ljubosumnež je požrešen, vse bi rad sam „snel“, nikogar ne more videti poleg sebe. Tudi svojega druga, ki zanj „ves gori“, bi najraje kar snedel, ker le potem bi bil varen, da ni pri kom drugem, da ni komu drugemu bližji.

Ljubosumnost je najbrezobzirnejši divji lovec: vso divjačino hoče poloviti v svoje zanke, pa ne zato, ker jo morda rada ima, temveč samo zato, da bi je drugi ne dobili. Ljubosumnost ne išče zadoščenja v ljubezni, marveč v zavisti.

To je nenasitna sebičnost nikoli zadoščenih narav, ki se ne morejo nikdar od srca veseliti; nikoli nimajo v mirni lasti ljubezni, kar človeka edino osrečuje. Ljubosumnež ima vedno občutek, da ga „dragi“ nima rad. In kljub najintimnejšim dokazom ljubezni že na tihem vzdihuje: „Da, sedaj, da; ali kaj bo potem; nič ne vem, kako bo; kaj, če se bo še izneveril?“ Kar storiš, kar poveš, nikoli ni tak zadoščen, nikoli od srca vesel, nikoli mu nisi povsem ugodil.

Ljubosumnež je trpin, je mučenik, z

njim pa trpin in mučenik tisti, na katerega je ljubosumen, njegova žrtev.

Ljubosumnost je smrt ljubezni, kajti tudi najpotrpežljivejši je ob nji popolnoma brez moči. Niti junaška potrpežljivost takega življenja ne vzdrži dolgo. Ljubosumnost slej ko prej tudi največjo ljubezen docela ubije.

Ljubosumnost je hinavska, je pretkana; nikoli se ne prizna, vedno se zataji, najde zase sto drugih imen in živi pod izmišljenimi. Za sumničenje ima vedno upravičene razloge: „Nisem ljubosumen, le boli me, ker me nimaš rada...“

Ljubosumen človek si nikoli ne dá dopovedati, da ni vzroka za ljubosumnost. Saj ravno v tem je ljubosumnost! Če je vzrok stvaren in znan, ni treba namreč nobenih „sumov“ več.

Ljubosumnost je samoprevara. Ljubosumnež misli, da draga nima dovolj ljubezni in pažnje zanj. A je le nasprotno

res: ljubosumnost nima dovolj plemenite, nesebične ljubezni, zato ne zaupa in sumniči. Človek, ki sam ne more dojeti ljubezni, je vedno pogreša; človek, ki sam ne more ljubiti, tudi ne more ljubezni sprejemati. Zato se čuti osamljen, nesrečen in že stika in išče krivca. In gorje, če se ljubosumnež spravi na koga, ki ga sumi, da mu zapeljuje moža, ženo. To so prave plohe očitkov in žalitev, kakršne si more izmisliti samo bolnik in zlobnež v eni osebi.

Ljubosumnost je bolezen duše in je neozdravljiva: kajti vzrok je v človeku samem, z njim raste, misli, čuti, govori, hodi, je in se z njim redi kot strupen gad. Zato beži pred kačjim strupom ljubosumnosti! Ne jemlji ljubosumnega človeka!

Ljubosumnost pomeni razvalino za družino in za sosesčino, zato tak človek niti malo nima poklica za zakonsko živ-

Ziljanke

Deset let obsodbe kardinala Mindszentya

Preteklo je že deset let od obsodbe kardinala Mindszentya. Obsodilo ga je komunistično sodišče v Budimpešti. Po sodnem postopku, ki zelo žali ves civilizirani svet, po obsodbi, ki je bila že naprej določena, je to sodišče 8. februarja 1949 obsodilo na dosmrtno ječo človeka, proti kateremu so morali uporabljati nečloveška in poniževalna sredstva, da so mogli sestaviti sveženj spisov, ki naj bi po njihovi stari navadi dokazali njegovo krivdo.

Med vstajo na Ogrskem oktobra in novembra je bil kardinal Mindszenty nekaj dni svoboden in spet dobil nazaj izgubljene pravice. Pa ni hotel tedaj dati natančnega poročila, kako so z njim postopali, oziroma, kaj je moral prestati, ko so mu pripravljali sodni postopek. Izjavil je le, da je mnogo trpel.

Kljub temu nadškof iz Eztergoma ni nikoli priznal svoje krivde. V pismu,

ljenje. Dovolj je, ako je nesrečen sam, zakaj bi moral biti še kdo s tako nesrečo zvezan na življenje in smrt.

Fant in dekle prav lahko spoznata, ali je kateri izmed njiju ljubosumen. Kdor začne z neutemeljenimi očitki in ne neha z njimi in ne popusti, temveč spremlja človeka s policijsko kontrolo svoje ljubosumnosti, tako da so zato pogovori z njim „prava mora“, pred takim je treba zbežati, poleteti v svobodo med zdrave ljudi, ki morejo resnično nesebično ljubiti in neomajno zaupati, kajti „Visoka pesem ljubezni“ pravi: „Močnejša ko smrt je ljubezen, strašnejša ko pekel je ljubosumnost.“

DRAT.

ki ga je poslal pravnemu ministru nekaj dni pred sodno obravnavo in ga pisal v razmerah, ki si jih lahko predstavljamo, je priznal samo to, da je kriv le na podlagi njihovega državnega kazenskega zakonika, to se pravi, na podlagi njihovih komunističnih zakonov, ki so pa krivični.

Dne 5. februarja je pred obsodbo potrdil svoje pismo. Govoril je počasi, z glasom, ki je dokazoval, da je utrujen do smrti. Svojo izjavo je pojasnil z besedami:

„Tukaj sem z dediščino srednjega veka, z določeno vzgojo in s temeljnimi načeli. Ta načela so zasidrana v mojo dušo kakor tračnice v zemljo. Ta načela so me vodila po določeni, ravni poti tako, kakor vodijo tračnice vlak... Izjavljam tudi, da se, hvala Bogu, ne zavedam, da bi bil kdaj sovražnik ogrskega naroda; pa tudi zdaj nisem. Nikoli nisem nasprotoval zakonom... Nikoli nisem bil, pa tudi zdaj nisem v nobeni stvari nasprotnik ogrskega delavca in kmeta; saj temu stanu pripada tudi moja družina. Nikoli nisem hotel kakemu socialnemu sloju jemati pravic, ki mu pripadajo... Zahvaljujem se Bogu, da sem mogel med zasliševanji strogo preiskati vest, pa se ne čutim krivega, da bi bil sovražnik ogrskega naroda...“

Njegove lastne besede dokazujejo, da je bil kardinal obtožen izdajstva in kaznovan z dosmrtno ječo samo in edino zato, ker mu njegova duhovniška in škofovska vest ni dopustila sprejeti zahtev, ki so nasprotovale verskim in naravnim človekovim pravicam. Zadel ga je strogost zakona, ker ta odobrava načela in nalaga dolžnosti, ki jih noben

kristijan ne more sprejeti. Postavili so ga pred sodišče tudi zato, da bi s sodno kaznijo, ki mu jo je naložila komunistična oblast, prestrašili vse tiste, ki so v njihovi deželi še vedno odločno branili versko svobodo in osnovne pravice človeške osebe. Matija Rakosi, ki je bil tedaj edini nesporni voditelj ogrskega komunizma, je po enem mesecu njegovega zavora, 9. novembra 1948, zagrozil kardinalu, da ga bo naznanil Glavnemu strankinemu odboru in izjavil, da je „politike potrpežljivosti“ zdaj konec.

Kardinal Mindszenty se ni uklonil. Njegova vest in njegova odgovornost mu tega nista dopustili. Zato je izginil v podzemeljski ječi. Z obsežno sodno razpravo so hoteli ogrski komunisti povzročiti zanimanje in odmev v svetu. Toda, kakor protikomunistični svet ni verjel tistim, ki so kardinala tožili, tako tudi ni verjel tistim, ki so ga obsodili. Kardinalovo nedolžnost so še bolj potrdile izjave, ki jih je dal sam Nikita Kruščev o načinih, kako komunistična sodišča vodijo preiskave.

Ogrska komunistična vlada je leta 1955 mislila, da je katoliška Cerkev, ki je pretrpela toliko udarcev, klonila in se popolnoma podredila vladi in njenim uradnikom. Vladni zastopniki so začeli tedaj govoriti o prenapetosti in izvršili nekaj dejanj „usmiljenja“. Res so oprostili ječe kakega škofa in ga na kraju, kjer so mu določili stanovanje, zastražili. Tudi kardinala Mindszentya so iz „usmiljenja“ preselili iz ječe v nek samostan, kjer so ga močno zastražili. Vendar, še vedno so ga imeli za obsojenca, ki je zaslužil kazen. Niso priznali njegove nedolžnosti, niso mu vrnili pravic in osebne svobode.

Ogrska vojska, ki se je uprla komunistične vladi, ga je 30. oktobra 1956 osvobodila in pripeljala v Budimpešto. Ministrski svet je 31. oktobra 1956 določil, da se sme kardinal Mindszenty

vrniti in svobodno izvrševati vsa cerkvena opravila. Zagotovil mu je tudi osebno svobodo in civilne pravice, obenem pa razveljavil obsodbo, ki jo je izreklo komunistični sodišče.

Vendar pa je svobodo in vrnjene pravice užival samo tri dni. Dne 4. novembra 1956 se je namreč začela druga sovjetska strahovlada, ki je z nasiljem in prelivanjem nedolžne krvi zatrla Ogrom željo po svobodi. Tako je bil kardinal in nadškof prisiljen poiskati zavetje na poslaništvu Združenih držav, kjer še vedno sameva brez svobode.

Zaloigra kardinala Mindszentya traja že deset let. Pij XII. je takoj, ko so ga 2. januarja 1949 zaprli, s pismom ogrskim škofom obsodil krivico, ki so mu jo storili. Nekaj dni po obsodbi, 14. februarja 1949, pa je isti papež pred diplomatskim zborom v izrednem konsistoriju govoril besede očetovskega sočutja in apostolske odločnosti. Potem je s pročelja bazilike svetega Petra govoril vernikom. Papež Janez XXIII. je kmalu po izvolitvi protestiral proti temu v posebni poslanici, ki jo je poslal kardinalu. Posebno je obsojal to, da mu niso dali dovoljenja, da bi mogel voliti papeža.

Ob desetletnici krivične obsodbe hité naše misli h kardinalu Mindszentyu, ki je vreden vsega spoštovanja, ker je ostal zvest pastir svoje črede in zvest tudi oblasti, ki jo je prejel od Kristusa in njegove Cerkve. Zastonj so v teh letih poskušali ogrski komunisti dokazati, da je kardinal nazadnjak in da je samo zato postal žrtev jeze komunistične vlade.

Vse to je prazna laž. Kardinal Mindszenty si je nakopal krivično kazen brezvestne komunistične oblasti zato, ker je neustrašeno varoval svojo zvestobo in pravo zvezo s Kristusovim skrivnostnim telesom.

GREGOR MALI

KROPILČEK

Najponižnejša, najneznatnejša stvar v hiši je kropilček. Oko ga komaj zapazi, toda srce ga najde ob sleherni uri, celo v največji temi, zakaj sluti ga

Visi na ozkem pasu stene med vrati in omaro, majhen in nebogljen, s svojim belozlatim angelčkom, ki drži v rokah za otroško pest veliko školjko. Ves dan visi v tem olivnem somraku, tih in osamljen, kakor molitev pozabljene duše. Pa bi vendarle pogrešali nekaj velikega, če bi ga ne bilo.

V njem je voda. Voda iz naših studencev, iz nedrij gorá, ki se je svetla in lepa zableščala v mrzli dan svetih Treh kraljev, ko jo je cerkovnik zajel in napolnil s njo veliko kad za cerkvenimi vrati. Sol jo je požlahtnila in duhovnikov blagoslov jo je očistil prekletstva:

„...tebe, Gospod, ki sovražne krivice mogočno streš, trepetaje in ponižno prosimo in rotimo: Ozri se milostno na to svojo tvar soli in vode, poveljaj jo blagodejno in posveti z roso svoje dobrote; da se povsod, kjer bodo z njo kropili, na klicanje tvojega svetega imena odvrne vsaka sovražnost nečistega duha in daleč prežene strah pred strupeno kačo...“

Nekoč, ko sem bil še zelo majhen in dober, sva šla z očetom skozi gozd. Prejšnji dan je deževalo. V rebri, tik pod potjo, je rasel star, belkast gaber, ki je bil že ves nagnit od dolgega življenja. Tam, kjer mu je bil pred davnim časom vihar odlomil vejo, se je v deblu napravila votlina. Ta je bila tisti dan polna vode. Bel metuljček je z razprostrtimi krili plaval v njej kakor nežen cvet.

Oče je pokazal s prstom nanjo:

„Vidiš, tudi živali imajo svoje kropilčke, ki jih sam Bog naliva in blagoslavlja...“ mi je rekel.

Kako lepo je bilo verjeti njegovi besedi. Vso noč sem sanjal, kako prihajajo zajci in veverice in srne in ptiči ter pomakajo noge in peruti v vodo, ki se je nabrala v votlinici trhlega gabra, ter si križajo lepe glave. Zdelo se mi je, da mora biti tako, in se nisem prav nič čudil.

Potem pa je prišel čas, ko sem se zdel sam sebi prenapolnjen z modrostjo tega sveta in nikakor nisem mogel — ali pa hotel — razumeti, kako naj bi preprosti križ izpremenil navadno vodo v studenec milosti. Tedaj je kropilček izgubil zame vso lepoto in mik. Umrl je. Le na sveti večer, ko se je v meni spet prebudila borna trohica otroštva, sem še zaslitil skrivnost blagoslovljene vode. In oče je bil žalosten, ker ni mojih prstov več omočila voda blagoslova in zaznamovala mojega čela z znamenjem križa. Nekaj mrtvega mi je ležalo v srcu, težko in brezupno kakor strupena goba.

O, milost, zastoj podarjena!

Zdaj spet čutim vse veličastje večernega in jutranjega blagoslova, vso težo in tolažbo globoke vere, v kateri pomakajo naši ljudje razbolele prste v kropilček za vrati — resni so tedaj in njih oči iščejo poti od zemlje do Boga.

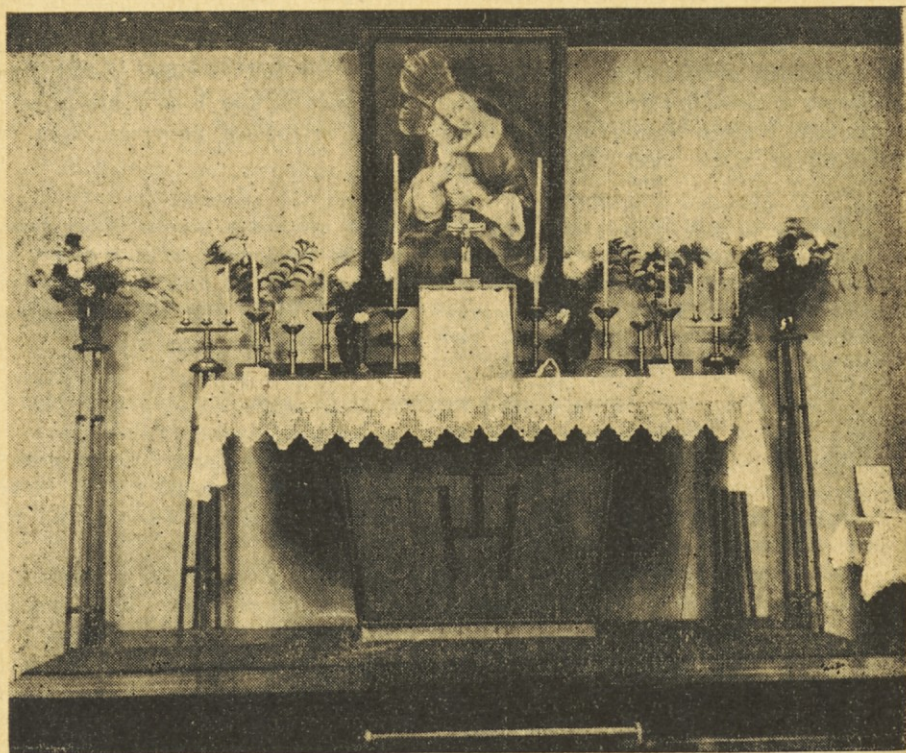
Ne vem, kaj bi še povedal o kropilčku! Resnično ne vem.

Bog mi še ni naklonil srca svetega Frančiška, da bi mogel spoznati vso skrivnost te božje skledice, ki nam iz nje nataka svojo milost.

Toda veliko občudovanje občutim pred čeli ljudi, na katerih se nikdar ne posuši blagoslov posvečene vode in se jim jutro in večer vedno začenja v somračnem kotu za vrati, kjer belozlat angelček pestuje školjko s sveto vodo.

O, kropilček, sladki janež naših domov! — Res, prav tak si kakor janež, ki ga mati zamesi med kruh, da budi okusu vesela iznenadenja! — Posodica olja naših duš — daj nam svoj blagoslov!

(Iz knjige E. Cevca „Preproste stvari“)

Oltar Marije Pomagaj z Brezij, ki že nekaj let v kapeli „Slovenske hiše“ v Buenos Airesu zbira krog sebe verne Slovence iz vseh okrajev Vel. Buenos Airesa.

PREISKOVALNA KOMISIJA

To pot se gospod Simon ni zmotil. Pred vrati sta stala dva orožnika. Spremljal ju je Kreutzbauer z Oljšnice. Noben od njih ni bil prijazen. Vsi trije so se resno in strogo držali.

„Oprostite, gospod župnik,“ je starejši orožnik dušebrižnika uradno nagovoril. „Imava ukaz, da preiščeva župnišče. V skladu z državnim zakonom naju spremlja zastopnik občinskega odbora, gospod Franz Letschnig, po domače Kreutzbauer. Tu imate odgovarjajoči odlok nadrejenih. Prosim, berite!“

Dušebrižnik orožnikov ni poznal, poznal pa je njunega spremljevalca. Kreutzbauer ni nikoli vstopil v nacistično stranko. Pač pa se je z nacisti skušal vedno dobro razumeti. Zato je prejel od njih tudi veliko uslug, od katerih je bila največja ta, da mu ni bilo treba iti na vojsko. Le njegova dva sinova sta se morala do smrti boriti na vzhodni fronti. Po vojski je Kreutzbauer enako kot drugi slemeniški nacisti vstopil v Ljudsko stranko, kjer so se v prijetni družini znašli avstrijski katoličani, veleposestniki, nacisti in monarhisti, z eno besedo vsi nasprotniki socialistov in komunistov. Nacisti tedaj še niso mogli snovati lastne stranke, ker si še niso opomogli od poraza in strahu pa tudi veliko vodilnih nacistov je bilo v zaporih ali so se skrivali pri zanesljivih ljudeh. Čas za lastno stranko tedaj torej res še ni bil zrel.

Ko so slemeniški nacisti pred občinskimi volitvami iskali primerne kandidata, se jim je zdel najpriljubnejši Kreutzbauer, ki „je vedno bil njihov po

srecu, čeprav ne na papirju“. Rekli so mu, naj kandidira in mu zagotovili vso svojo pomoč. Kreutzbauer si ni dal dvakrat reči. Čeprav niso vsi nacisti imeli volilne pravice, je vedel, da so še vedno močni in da torej z njihovo pomočjo more priti v občinski odbor.

Kreutzbauer je spadal v slemeniško župnijo. A živel je prav na njenem robu, na meji bistrške fare, tako da je imel v Bistrico prav tako daleč kot na Slemenico. Zato je na Slemenico malo zahajal in tudi njegovi stiki z župnikom so bili zelo redki in rahli. Le pred volitvami ga je prišel pozdravit in plačat zaostali cerkveni davek, da je tako izpričal svojo pripadnost in neomajno zvestobo katoliški Cerkvi tudi pred katoliškimi pristaši Ljudske stranke. Nekajkrat je med volilnim bojem prišel celo k sveti maši.

Kljub temu si gospod Simon od njega kake naklonjenosti ni mogel obetati. Bal se je, da bo kmet po navodilih nacistov delal in govoril proti njemu.

Ne da bi vzel v roke papir, ki mu ga je neprijazni žandar molil pod nos, je gospod Simon hotel nezaželenim obiskovalcem pojasniti dejanski položaj, še predno bi našli v kuhinji zanj obtežilni napis.

„Mi morete navesti vzrok in namen te preiskave?“ jih je skušal zadržati pri vratih.

Toda starejši žandar, po činu narednik, se sploh ni maral prerekati z župnikom. „Kaj morem jaz zato, če nočete odloka brati!“ je s prusko surovostvo odrinil hišnega gospodarja od vrat in udril v župnišče.

Znova ga je dušebrižnik skušal zadržati:

„Brez pristanka bistriškega župnika in upravitelja Slemenice vam ne morem dovoliti preiskave!“

„Bi mar radi vrgli krivdo za to, kar se na Slemenici dogaja, na bistriškega župnika?“ se je žandar škodoželjno zasmejal in šel po župnišču, kakor da bi bil on župnik. Mlajši žandar in Krentzbauer sta mu sledila tik za petami.

Šli so naravnost proti kuhinji. Očividno so že vedeli, da je napis ondi shranjen. Nekdo je žandarjem verjetno tudi že podal načrt župnišča. Pred vrati jih je hotel župnik ponovno zadržati:

„Tukaj je kuhinja in jaz nimam kuharice! Kaj iščete notri?“

„Še vprašate?“ „Se je spet zarežal orožnik. „Vaše kuharice gotovo ne. Mi iščemo nekaj drugega! Odprite, prosim!“

Ker je ključ od kuhinjskih vrat imel župnik v žepu, je narednik zaman pritiskal na kljuki. Predno bi mu jih odprl, je hotel gospod Simon vsaj še malo postrašiti orožnika:

„Ste prevzvišenega gospoda knezoškofa obvestili o preiskavi?“

„To je zadeva nadrejenih. Midva le izpolnjujeva njihov ukaz,“ se narednik ni dal odpraviti od vrat.

„Tudi jaz se moram ozirati na nadrejene! In vam morem zanesljivo reči, da do te ure nisem prejel od knezoškofijskega krškega ordinariata nikakega navodila, naj vam odprem vrata kuhinje slemenškega župnišča,“ je dušebrižnik nalašč porival napačne ključe v ključavnico, da bi se člani preiskovalne komisije naveličali čakati pred vrati.

„Najprej preiskava, nato zasliševanje!“ je orožnik samozavestno vztrajal pri svoji nameri, da zlepa ali zgrda pride v kuhinjo.

Brž ko je opazil v kotu prazne kuhinje kol in napis, srečni žandar ni mogel prikriti svojega zadovoljstva. Saj je končno stal pred napisom, ki je o njem vsa

fara govorila; pred napisom, ki je zaradi njega moral napraviti dolgo in težavno pot, namesto da bi sedel v Bistrici v topli pisarni; pred napisom, ki bo prinesel slavo njegovemu imenu po vsej Avstriji.

Nekaj časa si je orožnik napis s prikritim nasmeškom pomembno ogledoval, nato se je zresnil in pričel izlivati narejeno ogorčenje na župnika:

„Mj vam nudimo gostoljubno streho, vi pa tu rovarite proti nedotakljivosti državnih meja in že izdelujete in postavljate razmejitvene napise za novo mejo, ki naj bi tekla, koder si jo vi želite. Hkrati zlorabljate ugled avstrijske duhovščine, ki ga je le-ta zaradi zvestobe avstrijski državi vedno uživala, in pripravljate javno mnenje svojih župljanov na prihod jugoslovanske rdeče armade. Med tem, ko se ves krščanski kulturni svet skuša zoperstaviti udoru barbarškega in brezbožnega komunizma v Srednjo Evropo, vi hladnokrvno in načrtno podirate jezove, ki jih mi z nadčloveškimi naporji postavljamo na Karavankah.“

Župnik se je sprva skušal obvladati in je molčal. Za hip se je pokesal, da napisa ni uničil, a istočasno se mu je zdelo prav, da napis vidijo in se uverijo, da ga sam ni mogel niti narediti niti postaviti. A njegove potrpežljivosti je bilo kmalu konec. Zaradi grobih orožnikovih očitkov ga je popadla svetá jeza. Da bi njemu, učeniku resnice, pravice, poštenja in zakonitosti nekdo brez trdnih dokazov javno očital prevratne namene! Odločno je zavrnil suroveža:

„V demokratični državi ni dovoljeno nikogar obsoditi, dokler ni s pričami in neovrgljivimi dokazi izpričano, da je obtoženec storil kaznivo dejanje. Vi si torej lastite pravice, ki jih nimate, in segate v območje, za katero niste pristojni in očividno tudi ne usposobljeni. Vaša dolžnost je, da župnišče preiščete in o preiskavi nepristransko poročate nadrejenim, ne pa da delate sami saključke, še

predno vam je znan izid zasliševanja. Pazite rajši, da se pred svojim šefom in pred javnostjo ne osmešite z nesmiselnimi zaključki. Saj bo vsak pameten človek zlahka uvidel, da jaz tega napisa nisem mogel sam izdelati in še manj postaviti. In tudi o tem, kdo je spustil boljševike v Srednjo Evropo, pred menoj rajši ne govorite!“

„Vi ne boste mene učili, kaj je demokracija, kakšne so moje dolžnosti in pravice in kaj smem govoriti in česa ne! Vi ste doma iz neurejene zaostale balkanske države, kjer še nikoli ni bilo prave demokracije, dočim je Avstrija tudi v tem oziru vzor vsemu svetu. Toda, le počakajte! Mi vas bomo že pritiskali k tlom, da ne boste več tako samozvestno ugovarjali državnim organom. Ako bi ne bili duhoven, bi vas vklenjenega odpeljali v Bistrico,“ so se orožniku oči od jeze bliskale. Bilo mu je nerodno, da ga je župnik vpričo spremljevalcev tako osramotil. A hočes nočes moral se je obvladati, ker je župnik resnico govoril. Potajil se je in brez besede prišel meriti kol in desko in črke na njej.

Iz kuhinje se je preiskovalna komisija napotila v pisarno. A že na hodniku je njen šef obstal in se z nekoliko prijaznejšim obrazom obrnil k župniku:

„Poslušajte, gospod župnik! Ni bil tu o božiču skoraj en teden neki jugoslovanski duhovno? Njegovo vedenje se je zdelo domovini zvestim ljudem (pri tem je orožnik vsekakor imel v mislih slemeniske naciste!) izredno sumljivo. Dasi od državnega jezika ni razumel več kot nekaj besed, se je kljub temu drznil sesti v spovednico z očitnim namenom, da bi prikrl prave namene svojega prihoda. Ljudstvo je še vedno razburjeno in zaskrbljeno, ker meni, da ga je poslal na Slemenico jugoslovanski diktator z namenom, da si ogleda vse te kraje in ugotovi, kod bi mogla teči nova jugoslovanska meja. Mi vemo, da je v Jugoslaviji veliko klera na vladni strani. Vemo tudi, da je

zlasti kranjska duhovščina, razen nekaj častnih izjem, do Avstrije neprijazno in celo sovražno razpoložena in je s svojo veleizdajo nad cesarjem veliko pripomogla do razbitja dvojne monarhije. Zato nam obisk omenjenega duhovnika povzroča resno zaskrbljenost. Ni izključeno, da vam je on dal pobudo za postavitev tega napisa, da bi z njim preizkusili javno mnenje ali celo, da bi dali Titu v roke dokaz, da si ljudstvo Jugoslavije želi. Zelo verjetno je isti duhovnik — ako je sploh pravi duhovnik! — pri izdelavi napisa tudi sodeloval in tako bi odpadel vaš izgovor, da napisa ne bi bili mogli sami izdelati. Kaj pravite vi na to?“

„Da se držite svojega načela: Najprej preiskava, nato zasliševanje!“ je bil dušebrižnik izredno kratek. Se mu je le preneumno zdelo, da bi odgovarjal na tako nesmiselne domneve in neutemeljena sumničenja. Bilo mu je tudi docela jasno, da so nacisti orožnika o vsem obvestili, ju zavedli čisto na napačno sled in dobili popolnoma na svojo stran. Zato res ni bilo vredno, da bi se z njima spustil v razgovor.

Njegov kratki odgovor orožniku seveda ni bil všeč. Zopet ga je župnik osramotil pred spremljevalcema. Da bi njegov ugled spet zrastel, je župnika resno zavrnil:

„Vaš kratki odgovor je zelo značilen in mi veliko pove. Menj itak ni šlo za daljši razgovor in ga tudi nisem pričakoval. Meni gre zgolj za to, da vidim, kako vi na moja logična izvajanja reagirate. In po vseh svojih bogatih življenjskih izkušnjah vam morem odkrito reči, da me je zadrega, ki sije iz vašega odgovora, docela potrdila, da sem na pravi poti in je torej moje sklepanje pravilno. Saj se iz vsega vašega reagiranja jasno vidi, da se ne čutite več varnega. Zato tudi niste več tako bojevit, kot ste bili še pred kratkim in se niti ne upate več braniti. Nedolžnost se da hliniti le malo časa, gospod župnik!“

SVETI OČE JANEZ XXIII. O KINU, RADIJU IN TELEVIZIJI

Naš prednik Pij XII. nesmrtnega spomina je ponovno opozarjal v svojih okrožnicah in z znanimi govori vernike in vse ljudi na resno dolžnost, ki jo imajo, da bi uporabljali čudovita tehnična sredstva za obveščanje tako, da bi soglašala z načrti božje Previdnosti in s človeškim dostojanstvom, čigar spopolnitvi morajo služiti.

V ta namen je prav ta naš predhodnik ustanovil v rimski kuriji poseben odbor, ki mu je naročil, da izvrši vse, kar naroča in priporoča okrožnica „Miranda prorsus“ (o kinu) in obravnava vprašanja, ki se tičejo vere, nravnosti, cerkvene discipline v zadevi radija, televizije in kina.

Ko razmišljamo o resnih vprašanjih, ki jih na področju javne nravnosti, širjenja idej in vzgoje mladine povzročajo omenjena slušna in vidna tehnična obveščevalna sredstva, ki imajo tako velik vpliv na duše, hočemo prilastiti in potrditi opomine in odredbe Našega prednika in pripomoči, da bi se spremenila v prava orodja in sredstva dobrega, ki jih je dala božja Dobrota na razpolago človeku. Prav gotovo niso nikomur skrite velike možnosti, ki jih dajejo kino, radio in televizija za širjenje višje kulture, umetnosti, ki je vredna tega imena in predvsem resnice.

Vendar pa moramo z bridkostjo svojega srca objokovati nevarnosti in nravno škodo, ki jo povzročajo mnogokrat gotovi kinematografski prizori ter radijski in televizijski prenos, ki napadajo krščansko nravnost in dostojanstvo človeške osebe same.

Zato ponovno očetovsko opozarjamo vse, ki so odgovorni za take predstave in oddaje, da se vedno držé glasu poštene in natančne vesti, kakor je to primerno

tistemu, ki mu je podeljena zelo resna dolžnost, da vzgaja.

Ker pa že sama narava omenjenih obveščevalnih sredstev zahteva tudi o tem, kar spada pod pristojnost Svete stolice, enotnost vodstva in delovanja, določamo s tem motu proprio po trdnem spoznanju in treznem premisleku, s polnostjo apostolske oblasti s tem pismom naslednja stalna načela, ki naj se jih pri svojem poslovanju drži Papeški odbor za kino, radio in televizijo, in odpravljamo doslej veljavne določbe, ki jih obsega Pravilnik imenovanega odbora.

Zato odredimo in določamo, da ima Papeški odbor za kino, radio in televizijo trajen in določen značaj pravega urada Svete stolice. Njegova naloga je razpravljati o zadevah, ki se nanašajo na kino, radio in televizijo; podpirati njih napredek in voditi svoje delovanje po predpisih, ki jih bo odslej dajala Sveta stolica.

Naloga tega papeškega odbora je tudi usmerjati in praktično pospeševati kinematografsko proizvodnjo; zasledovati radijske in televizijske oddaje; voditi in podpirati delovanje mednarodnih katoliških organizacij in narodnih cerkvenih uradov za kino, radio in televizijo; zlasti skrbeti za ocene filmov, radijskih in televizijskih oddaj, določenih za versko propagando in pouk vernikov, zlasti mladine, kolikor je pač mogoče odgovarjati za te vrste predstav.

Svete kongregacije rimske kurije in drugih uradov Apostolske stolice bodo prosile ta odbor, da pove svoje mnenje prej, preden bodo izdale kak predpis ali potrdile katero koli zadevo, ki se nanaša na kino, radio in televizijo in bodo ta odbor obvestile o postopkih, ki jih bo katera koli izmed njih v svoji pristojnosti začela.

Odboru bodo pripadali tudi svetovalci in tajniki kongregacije svetega oficija,

konsistorijalne kongregacije in kongregacije za vzhodno Cerkev, konciljske kongregacije, kongregacije za redovnike, za širjenje vere, za semenišča in vseučilišča in namestnik Našega Državnega tajništva. Tem se morejo po Našem dovoljenju dodati še drugi člani.

Odbor bo podpiral z nasveti zbor svetovalcev, ki jih bo določila Sveta stolica zlasti izmed tistih, ki imajo skušnje v apostolatu za kino, radio in televizijo. Odbor bo odgovarjal tudi za Vatikanski kino, ki ga nameravamo organizirati za zbiranje kinematografskih listin, ki so važne za Sveto stolico.

Odbor bo imel svoj sedež v Vatikanskem mestu in bo pridružen Državnemu tajništvu.

(Ta listina papeža Janeza XXIII. je bila izdana v Rimu pri svetem Petru 22. februarja 1959.)

ZASTOPNIKI KATOLIŠKIH VSE- UČILIŠČ PRI PAPEŽU

Sveti oče je 1. aprila sprejel zastopnike Zveze katoliških vseučilišč, ki mu jih je predstavil kardinal Jožef Pizzardo, načelnik Kongregacije za semenišča in vseučilišča. Po pozdravnih besedah kardinala Pizzarda je govoril sveti oče:

V letih, ko smo potovali, smo mogli obiskati mnogo velikih središč znanosti, kj napolnjujejo katoliško ime s častjo. Zdaj, ko vas gledamo, objemamo s svojim pogledom vsa katoliška vseučilišča, ki cveto kjer koli po svetu; gledamo številne vrste njihovih profesorjev, ki slovó po sijaju svoje učenosti in izvedenosti; gledamo skoraj nepregledno množico dijakov, kj so dobrih nravi in vdani Kristusovemu kraljestvu in njegovi ljubezni. V tem je veliko upanje, da pride boljši vek: „Glej, kakšne moči kažejo mladeniči“ (En 6, 7).

Kmalu bo deset let, ko je naš prednik nesmrtnega spomina, papež Pij XII., z apostolskim pismom, ki je imel obliko breve „Catholicas studiorum universitates“ kanonično ustanovil vašo zvezo. Sem, ki ga je previdno vrgel, je postalo drevo, ki razširja svoje močne veje.

Bog očividno podpira vašo odločitev, s katero usmerjate moč razuma in volje tako, da bi kar najbolj koristili Cerkvi

in družbi in pospeševali krščansko kulturo.

Žal, da jih mnogo, ki so pretirano ponosni na napredek znanosti, s katero vladajo in uporabljajo za človeško potrebo skrite sile, v ustvarjeni naravi, misli, da morejo živeti neodvisno in da popolnoma zadoščajo samim sebi. Nič ni bolj usodno in strašno kot to za človeški rod in civilno kulturo.

Na nekaterih krajih na zemlji moremo že videti grenke sadove, ki jih dajejo takšne grenke korenine. Bog je vzrok vsega stvarstva in luč resnice, ki jo prejemamo in vir sreče, ki jo uživamo. Kaj je torej ločiti se od Boga drugega ko pasti v temo pokvarjenosti in nezvestobe, opraviti božjo postavbo in tako porušiti temelje človeške družbe?

Upravičeno in pravilno opozarjate, da preti nevarnost, da bo s preučevanjem znanosti in umetnosti, ki ju vedno bolj ločijo med seboj in posvečajo pozornost posameznostim, trpela škoda resnica, ki je temelj vseh stvari; od nje dobivajo red in opredelbo.

Zato je zelo primerno, da iščemo višjih razlogov za edinstvo, ki naj bodo v očeh učenjakov žareče zvezde. Te razloge najvišje edinstvi je treba iskati v medsebojni zvezi ved in umetnosti, v večni filozofiji in v sveti teologiji. Še bolj jasno pravimo. Vez edinstvi med znanostjo in med delovanjem je Kristus, božja Beseda. On je resnica. Od njega, po njem in v njem so vse stvari.“

„Po veri spoznavamo, da je bil svet urejen z božjo besedo, da je iz nevidnega nastalo, kar se vidi“ (Hbr 11, 3). V njem odsevajo stvari v svojih najvišjih vzrokih. Po njem imajo svoj obstoj; zato se ne imenujte vodnike, zakaj eden je vaš vodnik, Kristus“ (Mt 23, 10).

Bodite torej nosilci Boga, nosilci Kristusa, nosilci ognja!

PAPEŽ JE SPREJEL TRGOVCE IN ŽELEZNIČARJE

Sveti oče je 5. aprila v vatikanski baziliki govoril osebam, ki so zaposlene v glavnih rimskih trgovinah in številni skupini železničarjev iz Bolonije.

Ta sestanek z njimi je važen zato, ker

daje papežu priložnost, da jim more izreči priznanje in zahvalo za delo, ki ga opravljajo v skupni blagor. Obenem ta sestanek dokazuje njihovo vero in ljubezen do Boga, do Cerkve in do papeža.

Sveti oče hoče porabiti to priložnost in se kakor oče s svojimi otroki pogovoriti z njimi o važnih resnicah, ki naj vodijo njihovo življenje.

Delo je pošteno sredstvo za vzdrževanje in podlaga trdnega gospodarstva za nje same in za njihove družine. Ima pa tudi velik socialni pomen in socialno vrednost. Njihovo delo koristi vsem rimskim prebivalcem, tudi papežu. Ko se zahvaljuje za vsakdanjo hrano Bogu, se mora zahvaliti tudi njim, ki so pripravno orodje v božjih rokah.

Ob mislih na te naravne stvari se papežu odpira pogled na urejeno skupno življenje. Vsak mora biti na razpolago in pomoč svojim bratom, kakor je vsak ud človeškemu telesu. Božja Previdnost je vsakemu tudi najbolj skritemu in slabotnemu udu določila posebno nalogo. Posamezni udje s svojim delovanjem ohranjajo skupno življenje, ki je v blagor vsemu človeštvu.

Od pogleda na vidno socialno telo se misel dviga k skrivnostnemu telesu, k Cerkvi Jezusa Kristusa. Vsak mora biti njen živ in delaven ud, združen z edino Glavo, s Kristusom, v katerem moramo rasti v resnici in ljubezni. Zato nismo med seboj tujci, tudi ne sovražniki, kakor to oznanja gotov svetovni nazor, ki seje med sloji sovraštvo in krivico; ampak smo vsi poklicani, da se na mestu, ki nam ga je določil Bog, med seboj podpiramo z ljubeznijo, s potrpežljivostjo in dobroto. Posnemati moramo zgled Odrešenika Jezusa, Jagnjeta, ki se je darovalo za naše zveličanje. Misel na dragoceno edinost v medsebojnem sodelovanju nas nagiba, da bi vam radi vtisnili v srca ljubezen, ki more edina poduhoviti vašo prizadevanja, osladiti vaše neizogibne grenkosti in jih napraviti zaslužne za nebesa.

„Vaša navzočnost tukaj pri Nas v baziliki svetega Petra, kamor vsak dan prihajajo romarji z vseh celin, je pa tudi prepričevalna izpoved vaše vere. Zakaj

ste tukaj, ljubljeni sinovi? Zakaj ste nekaj ur zapustili navadna službena mesta in prišli k Nam? Zato ljubljeni sinovi, ker imate vero, močno, živo vero.

Danes zjutraj so med mašo močno odmevale besede svetega Janeza Evangelista: „Vse, kar je rojeno od Boga, premaga svet. In to je zmaga, ki premaga svet: naša vera“ (1 Jan 5, 4). Samo tisti, ki ima živo, gorečo vero združeno z ljubeznijo, more premagati vso bedo, vso ozkosrčnost in vso zlobo sveta. Kdor se pa dá premagati duhu nedovoljenega dobička, nasilju, sovraštvu in nečistosti, bo nujno moral trpeti najprej na zemlji, ker ne bo nikoli našel popolnega zadovoljstva, potem pa še na onem svetu. Zato, ljubljeni sinovi, krepite svojo vero, vero v pravičnega in usmiljenega Boga, brez katerega bi bilo naše življenje kakor dan brez sonca, kakor veselstvo brez svetlobe; vero v Cerkev, ki vodi po božji volji z dobroto varno ljudi proti nebesom.

Če boste imeli te vzore, bo prišel v vašo srca mir, tisti mir, ki ga je dal Jezus po evangeliju današnjega jutra apostolom, ko jim je pokazal roké in stran ter jim potem rekel: „Mir vam bodi!“ Kajti pravi mir je sad izpolnjevanja božje volje, potrpežljivega prenašanja življenjskih bridkosti, ne pa sad svojevoljnih muh in sebičnosti, ki je vedno vir nerada in nezadovoljnosti, ne pa mirú in vedrosti.

Tudi Mi vam, ljubljeni sinovi, na koncu tega sestanka, ki nam je pripravil tako veselje, kličemo z Jezusom: „Mir vam bodi!“ Mir naj bo v vaših srcih. Delajte zanj tudi s svojimi rokami, četudi bi vas to stalo veliko osebnih žrtev. Mir naj bo v vašem okolju in v vašem delovnih prostorih. Mir naj bo z vašimi dragimi, posebno s tistimi, ki skrivajo v srcu bridkost, skrb in križ. Vsem želimo, naj k njim prihaja iz nebes od Gospoda mir z duhovnimi in tvarnimi darovi.

Vemo tudi, da je med množico romarjev, ki napolnjujejo danes to baziliko, razsvetljeno od luči, številna skupina 750 železničarjev iz ljubljeneega mesta Bolonije.

Tudi za vas prosimo kakor za vse ljubljene tukaj navzoče vernike, naj vam

da Jezus Odrešenik dragocen dar miru. Opominjamo vas, da ostanete zvesti Gospodovi postavi, da spolnujete vedno njegovo voljo in dolžnostj do družine in pri delu, saj s tem opravljate dragoceno službo bratom v božji ljubezni.

Končno vas vabimo, da ste vedno apostoli dobrega veselja in zadovoljnosti v svojem okolju in med tovariši, da bi tako med vami vsemi vladali milost in radost od mrtvih vstalega Jezusa.“

PAPEŽEV GOVOR DELAVCEM

Svetj oče je imel 1. maja, na praznik svetega Jožefa Delavca, v vatikanski baziliki sveto mašo, katere se je udeležilo mnogo zastopnikov krščanskih delavskih organizacij. Ob tej priložnosti jim je papež govoril o vzvišenosti dela.

Cerkev je vedno goreče ljubila delavce. Danes jim skazuje ljubezen na tisti način, ki je današnjim razmeram najprimernejši.

V italijanskih delavcih gleda papež vse delavce po svetu, ki so verni in zvesti sinovi Cerkve in danes praznujejo krščansko življenjsko vzvišenost in vrednost dela. Z očetovsko ljubeznijo pozdravlja vse, ki opravljajo duševno delo, pa tudi tiste, ki z delom svojih rok služijo družbi: delavce v tovarnah in laboratorijih, delavke po hišah in trgovinah, na riževih poljih in v delavnicah. Njegovo očetovsko srce vse ljubi.

Njihove organizacije, ki se velikodušno in odločno prizadevajo, da bi vse človeško delo podredili vplivu Kristusove resnice in ljubezni, posvečujejo vsem tem področjem delavnega sveta veliko pozornost in skrb. V teh letih so napravili pot, ki mnogo obeta. Prizadevali so se za skupno sodelovanje delavcev na podlagi medsebojnega spoštovanja. Delavcem so nudili veliko pomoč. Nezadovoljnežev niso podpihovali s praznimi besedami, ampak so jim pomagali reševati njihove težave s pomočjo evangeljskih načel in smernic cerkvenega učiteljstva v soglasju s krščanskim duhom, ki ljubi odločnost in svobodo, spoštuje človeka in širi poštenje, ljubezen, krotkost in potrpežljivost.

Na podlagi teh načel in ciljev so se njihove organizacije vedno bolj razvijale

in napredovale. Svoj višek so dosegle 1. maja 1955, na dan, ki ga je Pij XII. blaženega spomina določil za praznik krščanskega dela in svetega Jožefa Delavca.

Dvojni namen tega praznika je: zahvala in prošnja. Dolžni so se zahvaliti Gospodu za pomoč, ki jim jo je delil med letom, da so se mogli veseliti življenja in družine, jih varoval dušnih in telesnih nevarnosti in jim dal, da so bile celo neizogibne preskušnje in bridkosti v njihovo dušno korist.

Zahvali naj dodajo prošnjo za prihodnost, za nebeško varstvo in božje usmiljenje. Zavedajo naj se: „Če Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo vsi, ki jo gradijo“ (Ps 126, 1). Z brezmejnimi zaupanjem naj se njemu izroče. Človekova prava sreča je v tem, da ima vedno pred očmi svoj življenjski cilj. Te sreče ga tudi življenjske bridkosti ne morejo oropati.

Zato se morajo tudi tedaj, ko se prizadevajo za izboljšanje življenjskih razmer, zavedati, da so božji otroci in stalno dvigati svojega duha k Bogu, k nebeškim željam.

K temu naj jih spodbujajo besede apostola Pavla, ki se berejo med današnjo mašo: „Mir Kristusov naj kraljuje v vaših srcih... Vse, kar delate, v besedi ali dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa in po njem zahvaljujte Boga in Očeta... Karkoli delate, delajte iz srca kakor Gospodu in ne kakor ljudem, ker veste, da boste od Gospoda prejeli povračilo dediščine“ (Kol 3, 15. 17. 23-24).

„Bodite torej pogumni, ljubljeni sinovi in hčere! Gospod je z vami. Kakor je blagoslavljal vaše organizacije v preteklosti, tako vas bo reševal tudi v prihodnosti z močno in odprto roko.

Zavedajte se, da je tudi papež z vami. V Nas odmevajo spodbudne besede Pija XII., blaženega spomina, ki jih je govoril med sprejemom 1. maja 1956. Kličemo vam torej: „Močno se strnite ob svojih miroljubnih praporih, ki se jim že smehlja, kakor se zdi, sijajna bodočnost, polna utemeljenih upov. Krščanske delavske organizacije imajo v sebi živo,

notranjo moč, ki bo tedaj, ko se bo popolnoma razvila, izdatno pospešila prihod socialnega miru. Krščanski delavci, ki priznajo večna načela in zajemajo iz vere in milosti sladko moč za odstranjevanje ovir, morda že niso več daleč od tistega dneva, ko bodo izvrševali vodstveno vlogo med delovnim svetom.“

Ta dan mora priti. Gospodova pomoč in njihovo velikodušno delo mu pripravljata pot. Od delavcev samih mnogo, zelo mnogo zavisi. V evangeliju in socialnem nauku katoliške Cerkve je skrita edina sila, ki more na temelju večne resnice in ljubezni zgraditi nov svet krščanskega pojmovanja dela. Žal, da niso vsi katoliški delavci prepričani o tej božji sili, ki jo imajo na svoji strani! Zato se zaradi svoje malodušnosti in bojzljivosti ne posvečajo reševanju množic svojih bratov.

Sedanji papež je še v Benetkah avgusta 1956 opozoril na smrtno in pogubno načelo, ki bega duhove, da se je namreč treba pridružiti tistim, ki tajé Boga in zatirajo človeško svobodo, če hočemo doseči socialno pravičnost in pomagati revežem vseh stanov.

„Zato ne imejte strahu, ljubljeni sinovi in hčere! Vaše poslanstvo je veliko in blagodejno. Izrabite darove, ki vam jih je dal Bog, da bo kmalu prišel tisti svetli dan, ki ga je oznanila vaša bleščeča in mnogo obetajoča zarja, ko bo Kristus s svojo navzočnostjo urejal socialni svet.

Oboroženi z resnico pojdite k vsem, ki potrebujejo jasnega razuma, krepke volje in smisla za dobro. Pojdite k vsem, ki jim je treba posušiti solze, jih rešiti dvomov in jih spodbuditi, da bodo delavni. S prijaznostjo, krotkostjo in potrpežljivostjo se približajte oddaljenim bratom, ki morda pod pomanjkanjem skrivajo ranjeno srce, žejno ljubezni in razumevanja. Delajte na to, da bodo spoznali, da sovraštvo ne more rešiti njihovih vprašanj in zmagoslavje protikrščanskih nazorov ne razvzljati skrivnosti obnove sveta, ampak le prostovoljna odločitev za življenje po evangeliju, kar zahteva mnogo osebnih žrtev.

Dobro se zavedamo, da bo treba še

mного delati. Kajti vsak dan prihaja k Nam žalosten krik mnogih naših sinov, ki prosijo kruha zase in za svoje domače ter iščejo dela in ureditve svojih razmer. Naša misel in Naša ljubezen sta predvsem posvečena tistim, ki jih tarejo stavke ali podnajemništvo; tistim, ki prosijo kruha zase. Upamo, da se bodo s primernimi odloki in s skrbno pozornostjo odstranile težave ter našli vsi upravičen in potreben vir za vzdrževanje in veselo družinsko življenje. Zanje, kakor tudi za vse delavce v Italiji in po svetu, zlasti za tiste, ki jih tarejo najtežje preskušnje, prosimo božje pomoči in tolažbe, darov tvarnega napredka in duhovnega miru po priprošnji vašega svetega zavetnika.

O častitljivi sveti Jožef, ki si izvrševal izredno kraljevsko službo varuha Jezusa in Device Marije, četudi si bil skromen obrtnik in s svojim delom vzdrževal njuno življenje, varuj z močjo svoje ljubezni vse tiste sinove, ki ti jih posebno priporočamo.

Ti poznaš njih stiske in bridkosti, ker si jih z Jezusom in Marijo sam okušal. Ne dopusti, da bi zaradi teh svetnih skrbi pozabili na cilj, za katerega jih je Bog ustvaril. Ne daj, da bi se kalí nezaupanja polastile njihovih neumrljivih duš! Spominjaj vse delavce, da ne delajo na polju, v delavnicah, rudnikih in znanstvenih laboratorijih sami s svojo radostjo in bridkostjo, ampak da je z njimi Jezus z Marijo, svojo in našo Materjo, da bi dal njihovim delom še večjo vrednost. Uči jih, da bodo po tvojem zgledu delo spreminjali v najbolj vzvišeno sredstvo lastnega posvečenja.“

BRAZILIJA

Nova prestolica Brazila, Brasilia, bo po zatrevanju predsednika Kubička otvorjena 21. aprila 1960, na velikonočni četrtek. Za to slovesnost je že povabil angleško kraljico in namerava povabiti tudi portugalskega, severnoameriškega in francoskega predsednika države in baje tudi papeža.

Brasilia spada v cerkvenem oziru pod gojaniško nadškofijo. Zaradi precejšnje

Slap reke Paranoa v državi Goiás (Brazilija). V bližini reke dokončujejo na doslej neobljudenem svetu v višini 1000 m novo brazilsko prestolico Brasília, ki ima že več tisoč prebivalcev. Mesto leži na razvodju rek. Del vodá teče proti jugu dolí v Paraná proti Buenos Airesu, drugi del pa proti severu. Reka Paranoa bo zalagala s pitno vodo novo prestolico.

oddaljenosti od mesta Goiania in zaradi številnih visokih obiskovalcev bodoče prestolice, je goianški nadškof imenoval za Brasílio posebnega generalnega vikarja, ki stoluje v Brasílii.

Zvezna vlada je podarila nadškofu v bodoči prestolici 22 precej velikih zemljišč za ustanovitev novih župnij. Po večini bodo oskrbovane po redovnikih, ker ni svetnega klera na razpolago. S tem je država izkazala Cerkvi izredno uslugo, ker bi nadškofija ne mogla kupiti toliko zemljišč.

Bilo bi zelo na mestu, ako bi si tudi kaka slovenska redovna družina pobrigala, da bi dobila župnijo v Brasílii.

Brazil ima za 60 milijonov ljudi le 10.000 duhovnikov. Od teh je 6000 redovnikov, ki pridejo za dušno pastirstvo v precej omejenem obsegu v poštve. Zato bi nova redovna družina, ki bi dobila župnijo v Brasílii zelo pripomogla k utrjevanju božjega kraljestva v mestu, ki bo med najlepšimi in najpomembnejšimi pre-

stolicami sveta, pa tudi slovenskim izseljencem bodočih rodov bi zagotovili versko oskrbo.

Res je, da bo imela Brasília predvidoma le 400.000 prebivalcev, a v gotovi razdalji bodo okrog nje zgradili mesta, ki bodo kot sateliti okrožali prestolico. Goianskj nadškof je slovenskemu duhovniku že ponujal župnijo v bodoči prestolici. Zato bi pač ne bilo težko za redovnike župnijo dobiti. Treba je vedeti, da bo Brazil imel, če bo število prebivalcev tako naglo rastle, v nekaj desetletjih 200 milijonov duš. Zaradi pomanjkanja duhovnikov bo velik del le teh brez vere ali spiritističen ali protestantovski. Po mnenju nekega škofa iz države Goiás, kjer leži nova prestolica, odpade od katoliške Cerkve dnevno 500 ljudi. Protestanti vseh sekt imajo velike zavode in temple. Še bolj prodira spiritizem, ki je tu organiziran. Na vsej tej duhovni revščini pa se vedno bolj šopiri komunizem, ki ga je zlastj v vojski precej.

Mašna knjiga z molitvenikom in cerkveno pesmarico ali Kristus Kraljuj. Četrta velika izdaja. Zbral in priredil dr. Ivan Vrečar, Trst 1959. Natisnila tiskarna „Graphis“ v Trstu. Podobe narisal akademski slikar Milko Bambič.

Pred dobrimi dvajsetimi leti (l. 1938) se je molitvenik „Kristus, kraljuj“ prvič predstavil slovenskemu ljudstvu in zlasti dijaški mladini. Do zadnje vojne je izšel trikrat. Avtor molitvenika, profesor verouka dr. Ivan Vrečar je hotel z njim vzbuditi zanimanje za liturgijo in ljubezen do evharističnega življenja zlasti med takratno dijaško mladino.

„Resnična življenjska pobožnost se oživlja predvsem iz liturgije in evharistije — tako beremo v uvodu molitvenika. — Liturgija je najbolj notranje in najjačje življenje Cerkve. Ljudstvo, ki tvori z duhovnikom sveto celoto in eno duhovno občestvo, naj bi pri liturgiji tvorno sodelovalo. Središče liturgije je pa evharistija, daritev z daritvenim obedom.“

Zato naj bi molitvenik „Kristus, kraljuj“ uvajal vernike v liturgično življenje tako, da bi bil hkrati mašna knjiga z mašnim besedilom za vse nedelje, zapovedane praznike in nekatere večje gode v letu, pa tudi pesmarica za ljudsko cerkveno petje. S tem naj bi zadostil v glavnem vsem potrebam bogočastnega življenja.

Dobrih 13 let ni bilo mogoče dobiti tega vsebinsko tako bogatega molitvenika. Za silo ga je skušala nadomestiti mala izdaja molitvenika z istim naslovom, ki je izšel v Trstu dvakrat.

Povpraševanje po molitveniku „Kristus, kraljuj“ v veliki izdaji je pa dalo avtorju pobudo, da je oskrbel četrto veliko izdajo in ji hkrati nadel bolj ljudski naslov: Mašna knjiga.

Besedilo molitev je v skladu z Rimskim misalom in uradnim Cerkvenim molitvenikom. Na novo je bilo seveda treba prirediti obrede velikega tedna, enako tudi mašo za praznik Marijinega vnebovzeta in še nekaj drugih molitev.

Pesmarica ima na 188 straneh 135 najbolj znanih in pevnih pesmi, mnoge z notami. Sam molitvenik pa brez pesmarice obsega 1264 strani. Papir je zelo fin in vezava izredno okusna.

Na začetku molitvenika stoji misel sv. Alfonza Ligvorija: Vsi zveličani v nebesih so se zveličali po molitvi; vsi pogubljeni so se pogubili, ker niso molili.

Prvo zaglavje (str. 1—86) je posvečeno molitvi: molitve za vsak dan, molitve za osebne zadeve in molitve za skupne in javne zadeve.

Sledi zaglavje o daritvi (str. 87—960). Vsebuje mašne molitve ter besedilo vseh nedelj ter važnejših praznikov skozi cerkveno leto.

V zaglavju Zakramenti (str. 961 do 1070) so molitve, ki so v zvezi s sv. krstom, sv. birmo, sv. pokoro, sv. Rešnjim Telesom ter molitve za umirajoče.

Zaglavje Pobožnosti (str. 1071—1264) zaključí obsežni molitvenik. V njem najdemo molitve, ki so v zvezi s pobožnostjo k Jezusu, Materi božji in svetnikom ter molitve ob posebnih pobožnostih.

Ker je molitvenik rodila misel na dijaštvo, so nekatere molitve izključno za dijaštvo, vendar je to le neznaten del; vsi drugi delj molitvenika so pa uporabni za vsakogar. Misel na dijaštvo je bila tudi odločilna, da je mnogo molitev prirejenih za zborna molitev, toda to drugih vernikov ne bo motilo, saj se te molitve prav tako lahko opravljajo brez zborov.

Molitvenik „Kristus, kraljuj“ je v časih, ko v domovini ni mogoče misliti na nove izdaje, svetla točka v verskem

DRUGI SLOVENSKI DAN V SEVERNI AMERIKI

Ko smo v poletnih mesecih zaprli vrata našim narodnim domovom in zaključili zimsko sezono kulturnih prireditev, smo začeli s pikniki, to so veselice na prostem. Te so navadno na „farmah“, to je zunaj na deželj v senci in svežem zraku, ki ga v tem času v mestu ni. V senci in prijateljskem razgovoru z znanci smo ob steklenici piva preživeli veselo popoldne.

Da takile popoldnevi niso imeli nič kulturnega na sebi in v sebi, je gotovo. Zato je že lansko leto prišel na misel član „Lilije“ Srečko Gaser, da bi bilo morda prav, ako bi tako nekako sredi poletja tudi na prostem kaj priredili.

Ker je bila to njegova zamisel, jo je moral tudi izvesti in jo je. Tako smo dobili I. Slovenski dan.

Misel je bila dobra, udeležba velika, uspeh odličen. Pokazalo se je, da bi bilo dobro to misel o „Slovenskem dnevu“ obdržati. Tako je „Lilija“ tudi letos priredila „Slovenski dan“.

Program je sestavil Marijan Jakopič, sodelovala so pa vsa novonaseljska prosvetna društva v Clevelandu.

razvoju našega naroda. Želimo, da bi si ga nabavili tudi slovenski izseljenci v čim večjem številu. Ko ga bodo imeli enkrat v rokah, ga bodo vzljubili kot svojega najboljšega prijatelja, ki jih bo spremljal vse do smrti.

V Argentini je omejeno število izvodov na razpolago v Dušnopastirski pisarni v Buenos Airesu. Eni so z rdečo in drugi z zlato obrezo. Naj bi na ta molitvenik mislili vsi, ki preudarjajo, kako vezilo naj bi svojim dragim poklonili ob priliki godov, porok in raznih družinskih praznikov!

J. Jk.

Letos je bil „Slovenski dan“ 2. avgusta. Prireditelji so odpravili skoro vse nedostatke lanskega leta in II. Slovenski dan je prav lepo uspel.

Lahko trdimo, da je bila to ena najbolj obiskanih prireditev novonaseljencev v vseh desetih letih, kar smo se naselili v Clevelandu. Verjetno je bilo kakih tisoč ljudi, pa raje več.

V tej množici smo predvsem opazili našega priljubljenega škofa dr. Gregorija Rožmana, pisatelja Karla Mauserja, prof. Janeza Severja, nadalje msgr. Matijo Škerbeca, g. kaplana Jošta Martelanca, svetnika Antona Merkuna, župnika fare Marijinega Vnebovzetja g. Matijo Jagra, nadalje predsednika Narodnega odbora dr. Miho Kreka in generala Ivana Prezlja. Videti je pa bilo tudi precej odličnih staronaseljencev: predvsem naj omenim predsednika clevelandske podružnice Lige SKA g. Matt Intiharja, mestna odbornika Josipa Kovačiča in Johna Fakulta, ter predsednika Slovenske Dobrodelne Zveze g. Johna Sušnika.

Program je vodil Marijan Jakopič. Najprej je pozdravil vse navzoče, zlasti odličnike in napovedal prvo točko programa: Ameriška in slovenska narodna himna, ki so jo navzoči stoje in zbrano poslušali.

Sledil je venček narodnih pesmi, ki jih je zapel zbor „Slavček“ pod vodstvom g. Miodraga Savernika. Izvajali so veselo in pogumno.

Za njimi je nastopila plesna skupina „Kresa“ pod vodstvom ge. Ede Pete-Vovkove. In sicer so nam predvajali „Poskočni valček“. Za svoj uspeh so jih gledalci nagradili z aplavzom.

Učenci in učenke Slovenske šole v Collinwoodu so nastopili s simbolično vajo „Navzgor se širi rožmarin“. Bili so prav prikupni.

Dramatsko društvo „Lilija“ je podalo

Slovenska skupnost v Argentini je dobila novega duhovnika v osebi č. g. Janeza Langusa, ki je bil posvečen na praznik Marijinega Vnebovzeta v kapeli slovenskega semenišča v Adrogué. Mašniško posvečenje mu je podelil škof msgr. A. Schell (levo).

v zborni recitaciji Prešernovega „Povodnega moža“. Nastopili so: Andreja Stanonik, Božo Pust in Miro Odar. Dolgo že nismo slišali, kaj se pravi recitirati. Odlično!

Nastopila je zopet Slovenska šola iz Collinwooda pod vodstvom Janeza Riglerja in zapela nekaj narodnih. Vsakdo je vesel, ko sliši, kako naši otroci še slovensko pojo!

Višek programa II. Slovenskega dne je bil govor škofa dr. Gregorija Rožmana o slovenskem jeziku. Govor je v celoti prinesla „Ameriška Domovina“ št. 149 z dne 5. avgusta 1959. Vreden je, da ga vsak Slovenec ponovno prebere.

Nato so nastopili „Mladi harmonikarji“ pod vodstvom Rudija Kneza. Poslušalce so navdušili.

Zdenka Mejač in Justo Zorman sta zapeli „Šumi, šumi gozd zeleni“ ob

spremljavi harmonike. Bilo je lepo in ubrano.

Učenci šole sv. Vida so deklamirali „Ciciban in čebelica“, precej dolga deklamacija, ki so jo pa lepo obvladali.

Člani „Lilije“ so nastopili s plesom „Planšarska idila“. Skupino vodi Janez Varšek. Lepo in izvirno.

Spored je zaključil pevski zbor „Korotan“ pod vodstvom Metoda Milača. Najprej je zapel „Naše gore“. Pesem je mogočna in navdušujoča. Za zaključek pa narodno „Bodi zdrava domovina“.

Po sporedu se je pričel zabavni del Slovenskega dne. Oglasil se je orkester Marijana Tonklija in mladina se je zavrtela. Na vsem prostoru je bilo pa živahno in veselo. Le malokdaj je videti toliko obiskovalcev tudi na tem, sicer precej obiskanem parku sv. Jožefa.

Čisti dobiček je bil namenjen za slo-

vensko semenišče v Argentini in pa za slovenski Dijaški dom v Celovcu.

ARGENTINA

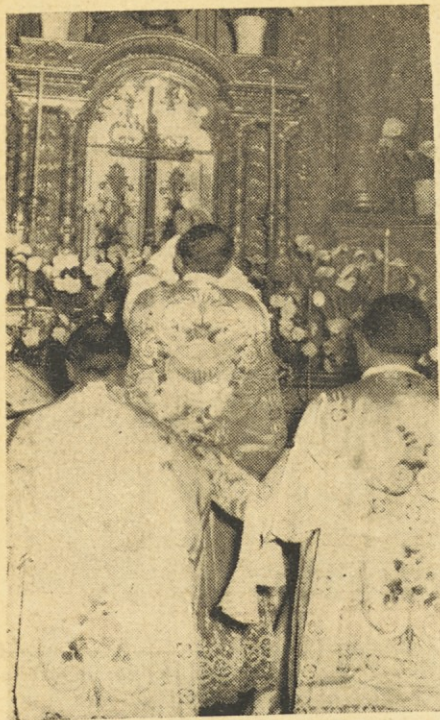
Pred desetimi leti, potem ko je dospela glavnina slovenskih beguncev iz koroških in italijanskih taborišč, sta nastali iz notranjih potreb naše mladine dve novi organizaciji: Slovenska fantovska zveza in Slovenska dekliška organizacija. V življenju je to sicer kratka doba, a za mladino, ki se je morala vključiti v novo okolje, zelo pomembna. Zato je bila prav na mestu proslava desetletnice obeh organizacij. Tudi slovenska skupnost je to tako razumela in s polno udeležbo dala v nedeljo, 6. septembra, priznanje naši mladini. Na sporedu sta bila dva govora, več pevskih točk in spevoigra „Kovačev študent“.

V imenu fantov je spregovoril bivši predsednik Slovenske fantovske zveze g.

Milan Magister. Dejal je, da je desetletnica mejnik, ob katerem se je treba za trenutek ustaviti, pa ne zato, da bi si kaj domišljali ali pa pesimizem zganjali, temveč da se pogleda bodočnosti v oči. Dejstvo je, da ima slovenska skupnost v Buenos Airesu približno 700 fantov. Od teh jih je samo 27% organiziranih, kar je žalostna ugotovitev. Seveda za mladinske organizacije ni odgovorna le naša mladina, temveč tudi starši, vzgojitelji, razumniki, kulturni in prosvetni delavci ter duhovniki. Pravijo, da je današnja mladina različna od nekdane. Morda je to res. Pa pozabljamo, da je tista mladina „od preje“ imela prijatelje, ki so zanjo delali, zanjo žrtvovali in izgorevali. Imena kot Slomšek, Krek, Jeglič, Rožman, Ehrlich, Tomec to neizpodbitno izpričujejo. Mladina sledi zgledom, in kje naj jih najde, če ne pri tistih, ki v letih hodijo pred njo. Same sebe varajo tisti, ki zahtevajo,

Novomašniku č. g. Janezu Langusu pred župno cerkvijo v San Martinu izroča novomašni križ njegova nečakinja Jelka Potočnik (Foto Oskar Pavlovčič)

Višek in najlepši trenutek vsake sv. daritve je zlasti pri novj maši slovesen. Prizor je posnet na novi maši č. g. Janeza Langusa (Foto Oskar Pavlovčič)

naj bo naša mladina sama po sebi zdrava, katoliška in slovenska, pa jo pustijo, da si sama išče potov in rešitev iz zapletljajev vsakdanjega življenja. Dopovejmo si že enkrat, da samo sklicevanje na naš odpor pred petnajstimi leti nasproti komunizmu naše mladine ne bo rešilo pred zastrupljenjem z živlenskimi materializmom, ki z vedno večjo silo zaganja svoje umazane valove na naše bregove. Če hočemo, da bo naša mladina še naprej katoliška in slovenska, je treba hoditi to-le pot: krščanska družina — slovenska šola — mladinske organizacije — in slovenska skupnost bo še dolgo živela, versko, moralno in narodno neomajna. Zato je na-

pačno stališče tistih, ki bi radi spremenili obe mladinski organizaciji v nekako družabno društvo, češ potem bo odziva več. Dosegli bi le to, da bi naša skupnost v kratkem času utonila v materialističnem močvirju. Samo s trdim delom in velikimi žrtvami nastajajo velike stvari. Tudi za organizacije velja beseda Tomaža Kempčana: „Toliko boš napredoval, kolikor boš samemu sebi sile štoril.“ Slovenska fantovska zveza je pred desetimi leti stopila v življenje, ne zato, da bi štela desetletja, temveč, da bi izpolnila svojo dolžnost. Ni bila ustanovljena, kot da bi organizacija potrebovala fantov, marveč, ker so fantje potrebovali organizacije. Ta potreba ni danes nič manjša.

Predsednica Slovenske dekliške organizacije gđc. Mara Bidovec pa je podala sledeče misli: Pet sto deklet je delalo skozi dobo deset let, se za organizacijo žrtvovalo in jo ljubilo. Saj je nastala iz namena, zbrati in povezati med seboj čim več slovenskih deklet v Argentini, in jim nuditi sredstva, da se izoblikujejo v katoliškem nazoru in v domovinski ljubezni. Dekleta so se vsak mesec zbirala na rednih sestankih. Osnovel se je pevski zborček, nastala je lastna knjižnica, organizirali so se gospodinjinski tečaji in posebni študijski večeri. Vsako leto so se dekleta zbrala na duhovne vaje. Na Pristavi v Moronu so našle kraj, kjer se lahko nemoteno posvečajo v športu. Obrazi deklet so se v teku desetih let menjavali. Tiste, ki so si ustvarile lastno družinsko ognjišče, so odhajale. Pa so prihajale nove, mlajše deklice in tako teče življenje v organizaciji naprej, oprto na zaupanju v bodočnost. — Za zaključek je pa gđc. Bidovec prebrala pozdravne besede g. škofa dr. Gregorija Rožmana: „Naj Gospod vaše delo in vso skupnost spremlja s svojim mogočnim blagoslovom, da bo vaša organizacija vsem članicam olepšala mladost, jim nudila razvedrilo, pouk in vzgogo za poznejši poklic: vesela dekleta — dobre žene — svete matere — to so stopnje vašega življenja.“

Vsakoletno romanje Slovencev iz Vel. Buenos Airesa v Marijino svetišče v Lourdes se večinoma izvrši ob lepem vremenu. Navadno je to najbližja nedelja

Visoko je plapolala slovenska zastava po eni največjih ulic Buenos Airesa ob priliki velike evharistične procesije, k se je vršila v nedeljo, 13. septembra, kot priprava na evharistični kongres v Argentini. (Foto Marijan)

prazniku Marijinega brezmadežnega Srea. Letos je bila ta nedelja 23. avgust. Toplo zimsko sonce, ki pa je že spominjalo na bližnjo pomlad, je dalo našim ljudem vzpodbude, da so se iz vseh predmestij zgrnili okrog lurške votline, kjer so opravili pod vodstvom g. Jožeta Jurak sv. rožni venec. Sledila je lepa procesija, ki jo je vodil g. Gregor Mali in so v njej naši fantje nosili kip lurške Gospé. Navdušeno je vsa množica — bilo je vsaj 800 udeležencev — odpevala na vzklike v lavretanskih litanijah. Po procesiji je zbranim vernikom spregovoril dr. Filip Žakelj. Prikazal je ljubezen dveh velikih tekmecev za čast Brezmadežne, ki sta si bila sodobnika in oba edina v veliki ljubezni do Brezmadežne Device ter govoril o njenem prečistega Srea, čeprav drug za drugega bržkone nista vedela. Bila sta to arški župnik sv. Janez Vianney, čigar stoletnice smrti se letos

sv. Cerkev po vsem svetu s poudarkom spominja, in pa božji služabnik škof Anton Martin Slomšek, ki mu je letos domovina še posebej hvaležna, saj se spominja, da je ta njen veliki sin prav pred sto leti prenesel škofovski sedež iz za Slovence tujega št. Andraža v Lábotski dolini v od Nemcev ogroženi Maribor. Dr. Žakljeva pridiga vsebuje toliko lepih vzpodbud, da je uredništvo revije smatralo za primerno, da jo v celoti objavi v decembrski številki, v mesecu, ko Cerkev obhaja praznik Marijinega brezmadežnega spočetja. Po pridigi je dr. Alojzij Starc opravil sv. mašo, med katero je vse naše ljudstvo pod vodstvom dr. Filipa Žaklja navdušeno pelo. „Tako petje zmorete od vseh skupnosti, ki v naše svetišče prihajajo, samo vi Slovenci,“ je dejal predstojnik svetišča enemu slovenskih duhovnikov. „Vsako leto se veselim vašega prihoda!“ — Naši verniki so v obilnem

številu tudi pristopili k obhajilni mizi, nov vzrok, da so nas domačini občudovali. Res je romanje in Lourdes za vsa slovenska srca prav veliko doživetje. Dokler se bomo zbirali ob prestolu Brezmadežne, bomo tudi ohranili smisel za vse, kar je plemenito, vzvišeno in čisto. Kot Izraelci skozi Rdeče morje bomo tudi mi s suhimi nogami, ne da bi se nas dotaknila umazanija vsakdanjega življenja, zapluli pod vodstvom Marije, Zgodnje danice v božji pristan večnega življenja.

Tudi organizacija za širjenje krščanskega socialnega nauka „Družabna pravda“ ima v programu, da vsako leto priredi romanje svojih članov in prijateljev v kako Marijino svetišče. Kot lani, se je odbor tudi letos odločil za Pontevedro, ki leži sredi polj in pristav in kjer deluje naš rojak g. Janez Markič kot župnik. Udeležba je obetala biti izredna, pa je jutranja nevihta marsikoga odvrnila, da bi šel na pot. škoda, kajti popoldne je bilo polno sonca in v deželo prihajajočega pomladanskega vzdušja. Kljub omenjenim vremenskim neprilikam pa se je vendar zbralo okrog petdeset romarjev, katerim je g. župnik Markič maševal in pridigal. Popoldansko pobožnost pa je opravil duhovni vodja „Družabne pravde“ g. Jože Jurak. Pri obeh pobožnostih je ubrano prepeval slovenski cerkveni zbor iz Ramos Mejie.

Sedmič se je že mogel vršiti v Argentini slovenski socialni dan. Letos je bil 13. septembra v prostorih Slovenske hiše v Buenos Airesu. Posvečen je bil ženskemu vprašanju. Govorniki so bili trije. Univ. prof. dr. Ignacij Lenček je imel predavanje o temi „Krščansko pojmovanje poslanstva žene“. Posegel je v čase pred Kristusom in nato prikazal, kako je prav krščanstvo ženo napravilo enakopravno možu. V krščanstvu je žena ob možu, ne pod njim, mu je družica, pomočnica, ne sužnja. Po naravi in božji zamisli je poklicana, da bistveno sodeluje pri ohranjevanju in rasti človeštva. — Druga govornica je bila ga. Anica Kraljeva. Predavala je o „ženi v sodobnem družbenem življenju“. Poudarila je, da mož in žena nista v vsem enaka. Popolna enakost med njima je povzročila nered,

kajti Bog je ženi dal čisto drugačne sposobnosti in čisto drugačno poslanstvo kot možu. Poslanstvo žene je kljub temu, da lahko zavzema v družbi vse položaje, pred vsem v družini. — Za go. Kraljevo je nastopila ga. Marjana Marnova. Imela je predavanje o „poslanstvu slovenske žene in matere v izseljenstvu“. Če bi se današnja žena bolj zavedala svojega poslanstva, bi bilo veliko manj nesrečnih zakonov. Samo ona lahko dom napravi privlačen. Slovenska žena naj bi se posebej pazila, da se bodo v družinskem življenju spoštovali slovenski običaji in da radio in televizija ne bosta zadržala slovenske pesmi v izseljenstvu. — Na koncu je g. Avgust Horvat prebral resolucije, kj jih je sestavil, zaradi težke bolezni odsotni, dr. Ivan Ahčin.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Pet slovenskih duhovnikov, ki so bili 8. julija 1934 v Ljubljani posvečeni v duhovnike, je letos v USA obhajalo svojo srebrno mašo. So to gospodje dr. Ludovik Čepon, dr. Anton Stopar, dr. Milan Kopusar, Avguštin Žavbi in Janez Dolšina. Slednjega je za lepi jubilej obiskal tudi ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Samo slavje, ki se ga je udeležilo 35 duhovnih sobratov, je bilo v Cross Lake-u. Pridigar je še posebej poudaril, da je srebrnomašnik g. Dolšina rodom iz iste škofije, iz katere je izšel tudi škof Baraga. Jubilant je doma deloval kot kaplan v Smledniku in Vodica, med vojsko je pomagal v škofijski dobrodelni organizaciji v Ljubljani, po vojski pa je v Rimu sodeloval v slovenski pisarni, katere naloga je bila posredovati slovenskim beguncem in izseljencem emigracijo v prekomorske dežele.

FRANCIJA

Vsako leto poromajo Slovenci za Veliki šmaren v Marijino svetišče Loretto. To lepo navado vzdržujejo že dobrih trideset let. Vsako snidenje jih utruje v medsebojnem prijateljstvu, ljubezni do Marije, Cerkve ter slovenske domovine. Letos je romanje vodil g. Stanko Kavalar. Okrog tisoč Slovencev se je zbralo na tem romanju. Prišli so iz vse Sev.

RAZGOVORI

KAPITALIZEM

„Tudi vi ste eden od kapitalistov.“

„Ne razumem, kako morete to trditi.“

„Vsi 'črni'“ — pri tem je pokazal na katoliški časopis, ki mi je gledal iz žepa — „so kapitalisti. Kapitalist biti, še ne pomeni imeti mnogo premoženja. Kapitalist je lahko vsak po mišljenju.“

„Kako torej morete mene smatrati za kapitalista, saj me niti ne poznate.“

„Dobo, gremo po vrsti, bomo kmalu skupaj. Povem vam pa že zdaj, kapitaliste črtim iz vse duše. Torej k stvari! Vi ste pogodbenik?“

„Da.“

Francije in zlasti iz Pas-de-Calais. Med mašo je pel zbor iz Binay, popoldne pa se je razvila mogočna procesija okrog bazilike. S petimi litanijami je bilo romanje zaključeno.

Od 10. do 25. avgusta je skupina slovenskih deklet taborila pri slovenskih sestrah v Morestelu. Od tam so poromale tudi v božjepotno svetišče Lasalette.

V avgustu so Slovenci iz Moselle poromali pod vodstvom msgr. Stanka Grimsa in Antona Dejaka v Lurd.

ITALIJA

Pred šestdesetimi leti je v Mariboru položila redovne zaobljube č. m. Terezija Hanželič. Bila je najprej učiteljica, nato predstojnica Marijanišča v Ljubljani in prednica redovne hiše v Beogradu. Leta 1935 je bila izvoljena za vrhovno redovno predstojnico. Pravočasno je prenesla sedež kongregacije v Rim, tako da ji tudi razmere po letu 1945 niso bistveno škodovali. V Rimu je bila č. mati zlasti v prvih letih po zadnji svetovni vojni velika opora slovenskim izseljencem, radi česar se je danes Slovenci širom po svetu hvaležno spominjajo.

„Koliko imate delavcev?“

„Smo štirje družabniki.“

„Dobro. Koliko pa delavcev?“

„Dnevničarjev nimamo.“

„A tako? Vse hvale vredno. Kako pa potem spravite v sklad vaša načela z vašim načinom dela? Dajte mi razložiti.“

„Pravzaprav ne vem, kaj razložiti, ker delam po katoliških načelih. Ta — načela namreč — mi branijo izkoriščati sodelavca. Tudi če bi imel dnevničarje, ne bi delal proti načelom, ker bi jim plačal, kar jim pripada. Ker pa je delavstvo danes — posebno tukaj — brezvestno in se ne briga za procvit podjetja, v katerem je zaposleno, je velika težava, najti pravičen ključ za višino mezde. Da se tej težavi izognem, si enostavno zaslužek in eventualni dobiček delimo. Torej smo družabniki.“

„Potem pa slabo poznate vaša načela.“

„Smelo trdim, da precej dobro.“

„Črni kapitalistični sistem je tak, da gre svojo pot, brez ozira na levo in desno, zato je od vseh sistemov najhujši.“

„O sveta nevednost! Ali pa morda sadišnična zloba?“

„Obratno. Kar začniva pri vrhu, v Rimu. Kje je več kapitala kot ravno tam?“

„Res je, da je v Rimu precejšen kapital. A poglejmo, v čem obstoja. Dobršen del v umetninah. Zakaj ne bi smela zaklad obstojati? Ob njih se zbirajo umetniki in študirajo. Že vem, kaj hočete reči, zakaj ravno v Rimu? Počemu ne bi smela Cerkev imeti zbirke darovanih umetnin? Denarni „zaklad“ je pa v primeri z ogromnimi potrebami daleč preskromen. Cerkev vzdržuje, ustanavlja, zida nove cerkve, šole, sirotišnice, bel-

nišnice, zavetiča in neštete druge institucije v misijonskih krajih. Mislim, da ne morete oporekati, da je njena skrb za vernike in nevernike vsestranska, vsaj v kolikor ji dopuščajo gmotne in druge razmere.“

„Ste videli ob priliki mednarodnega evharističnega kongresa v Buenos Airesu papeževega legata? Ne? No, bom pa jaz povedal, da je za časa svojega bivanja užival tako razkošje kot nihče drug.“

„Koliko je trošil, je pa drugo vprašanje. Da pa je na dostojen način reprezentiral našega skupnega očeta v Rimu, mi je v veliko čast in zadoščenje, slišati to iz vaših ust, kajti mi ga ljubimo in spoštujemo.“

„Pa poglejmo duhovnike, posebno župnike, kako grabijo na kup, kar na debelo.“

„Poznam precej duhovnikov, toda od vseh poznanih je samo eden nekoliko k temu nagnjen. Sicer pa so to vaši sinovi. Kako morete zahtevati od sina, česar sami nimate oziroma mu niste dali. Okolje je tako, prepojeno z materialističnim duhom in zato prav nič ni čudno, da se ljudje — ne morejo otresti tega. Na splošno pa: zakaj mečete blato in kamne tudi nekateri duhovniki, — ki so tudi na vse, če eden pade?“

„Poznam nekaj laikov, ki se smatrajo za dobre kristjane, pa so napram pod-

ložnim prave pijavke. Pijejo jim kri, znoj in mozeg. Ti bodo v najkrajšem času skupali grob vaših Cerkev.“

„To so katoliki na jeziku. Materializem jih je omrežil. O grobu pa nikar ne govorite, kajti Cerkev ima nešteto mladih junakov — leta tu ne igrajo vloge — in raste in se širi kot še nikoli. Ti mladi so praktični katoličani, katoličani po mišljenju, v besedah in dejanjih. In zakaj „vaši“ Cerkvi? Mar vi niste katoličan?“

„Ne, jaz sem ateist. Zakaj pa se Cerkev briga samo za bogataše, za delavske mase pa se ne zmeni?“

„Zastarelo je vaše mnenje. Res je bil čas, ko se je morda zanemarjalo to vprašanje in je Cerkev utrpela vsled tega veliko škodo, a danes je v tej zadevi vse drugače. Nimate boljšega zagovornika delavskih pravic, kot je ravno Cerkev. Lahko bi vam rekel, da ste premalo sodobni, ali pa pri študiju prepovršni — pa ne zamerite. Svetoval bi vam, da se posvetite temeljitemu študiju teh sodobnih vprašanj. Toda nikari pristransko, marveč poskusite poiskati resnico. In še drugo! Nikar ne nasedajte nešteto oguljenim geslom in krilaticam, saj ste vendar inteligent in zmožen samostojnega mišljenja.“

„Zelo me veseli, da sva se srečala. Upam, da se bova še. Na svidenje!“

—x

Mnogi pravijo, da je že pozno za ustavitev komunizma v njegovem pohodu čez pet kontinentov sveta. Morda je res tako. Toda še je možno komunizem ustaviti s spreobrnitvijo Zapada. Seveda, to spreobrnjenje bo težko, kajti zapadni človek je prepričan o svoji poštenosti, dostojnosti in pravičnosti, da torej nima na čem spremeniti samega sebe. Zato bo verjetno tako — če ne pride preje konec sveta — da se bo komunistični svet spreobrnil le po zaslugi znanih in neznanih mučencev ter nezaslišanih čudežev.

(Abbé Pierre ob priliki svojega obiska v Buenos Airesu)

(Nekaj vtisov iz obiska po slovenski zemlji)

ŠE V VIPAVO IN NA SVETO GORO

Ob vstopu v Slovenijo sem le s pogledom pobožal lepo vipavsko dolino. Tudi na Sveto goro sem le v mislih poromal. A namen sem imel, da se vrnem in tako sem tudi napravil 29. julija.

Skozi Logatec teče živahen promet. Avtobusi hite v Koper in Trst, Gorico in Bovec, Idrijo in Tolmin. Pa me je naličeval tisti, ki sem ga hotel vzeti. Ni ustavil v Logatecu. Torej kombiniraj, kakor veš! Vzel sem drugega, ki vozi do Sežane. V Postojni pa sem ga dobil za Gorico.

Tako sem imel priliko, da sem si ogledal tudi Postojno. Jama je seveda predalet in prevelika, da bi vtegnil vanjo v dveh urah, ki sem jih imel na razpolago.

Kot nekdanj, tako je še danes Postojna svetovno zanimiva točka zaradi čudovite jame. Zato je tam tudi tujski promet zelo razvit. Na trgu vidiš tudi goropisno karto, ki opozarja na vrhove in pota postojnske okolice. Tam sem še enkrat preštudiral, kateri so grički, ki sem jih od doma tolikokrat gledal. Obsega vso Hrušico, Nanos in Pivko s Cerkniškim Javornikom in Reško goro.

Obiskal sem gospoda Jezusa v cerkvi in župnika, ki je seveda tudi sam, brez kaplana. Spada pa Postojna pod goriško administracijo, pač najbolj nesrečno škofijo, ki nima nitj stolnice, ne škofijske pisarne. Msgr. dr. Toroš živi na Kostanjevici kot gost očetov frančiškanov.

Privozil je avtobus. Torej kar hitro

nanj! Bil je nabit. Komaj sem dobil mesto v njem.

Po preteku dveh ur sem bil v Šenpetru. Pa bi bil mnogo preje, če bi ne imeli defekta. Saj drugače biti ni moglo. Šofer je na nesramne načine preklinjal, ne po slovensko. Zato sem si kar mislil, da bo iz tega kaj narobe.

Naslednji dan, 30. julij.

Št. Peter pri Gorici je postal kar mesto. Cerkev krasna na zunaj in na znotraj. Obilo privatnih stanovanj, državne stanovanjske hišice, bolnišnica in tudi prostoren, zelo lepo urejen trg. V večernih urah vse mrgoli naroda.

Zjutraj me je zbudil zvon. Ko sem pa prišel v cerkev, ni bilo ne župnika, ne mežnarja. Župnik je odšel na Kranjsko. Zveza med primorsko in ljubljansko duhovščino je sedaj zelo živahna. Posebno mlajši duhovniki se čutijo doma povsod, ker vsi skupaj študirajo v Ljubljani in potem med počitnicami hite po vsej Sloveniji po medsebojnih obiskih. Šenpeterski gospod je odšel na Gore pri Idriji, kjer je bila pobožnost celodnevnega češčenja.

Ko smo doklicali mežnarja, je bila maša. Sicer bi je tisti dan ne bilo.

Potem pa po obiskih! Nisem hotel sprejeti v Argentini nobenih naročil za domov, ker pač nisem vedel, alj bo sploh mogoče kaj opraviti. Pod policijskimi režimi je človek vedno pod nadzorstvom in tako sem domneval, da se mi vtegne zgoditi v domovini. Toda dejansko se mi ni

bilo treba niti enkrat legitimirati, razen pri vstopu in izhodu.

Obljubil sem pa gospej Katarini Co-tičevi, da bom obiskal Bilje, in Kebrovim, da bom skušal najti Bukovico. Nečakinja, gospa Šubicova, mi je posodila kolo in tako sem pognal po gladki cesti skozi Vertojbo. Vertojba! Tu sem se domislil sošolca iz prvih gimnazijskih let, Jožeta Žigona. Tu neke mora biti.

Kmalu sem bil v Biljah in kmalu sem tudi našel dom, ki sem ga iskal. Pa sem dobil tam tudi gospo Perie, ki je bila prav tedaj na obisku doma z izletniki iz Argentine.

Dalje sem pognal. Kmalu sem bil v Bukovici in tudi hitro sem našel Kebrove. Tri sinove in eno hčer ima mama v Argentini. Kako bi ne bila vesela obiska od tako daleč!

In tale mož? Kmalu se mi je predstavil. Poročen je z eno izmed hčera in je iz Gorice tu na obisku. Špacapan, tako se je predstavil. Dela pa v Budinovi tiskarni v Gorici.

„Potem ste pa bratranec mojega sva-

ka Mirka Špacapan?“ Na, ...pa smo bili zlahta!

V pomenku sem izrazil željo, da bi rad videl cerkev na mirenskem gradu.

Nič lažjega kot to! „Vas kar jaz po-tegnem,“ se je Špacapan ponudil.

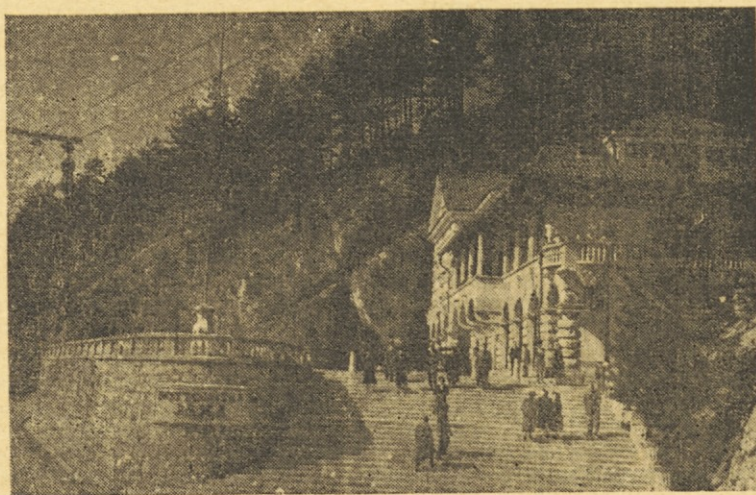
In tako je tudi bilo. Mirenski grad ima veličastno cerkev. Bila je močno poškodovana, toda očetje lazaristi so jo obnovili in letos je Tone Kralj dodelal slikarijo, posebno znameniti križev pot. Gori se zbira staro in mlado na duhovne obnove. Od tam izhaja nova verska pomlad na vso Primorsko, tudi Slovenci iz italijanske stranj zelo radi prihajajo.

Cerkev je res krasno urejena.

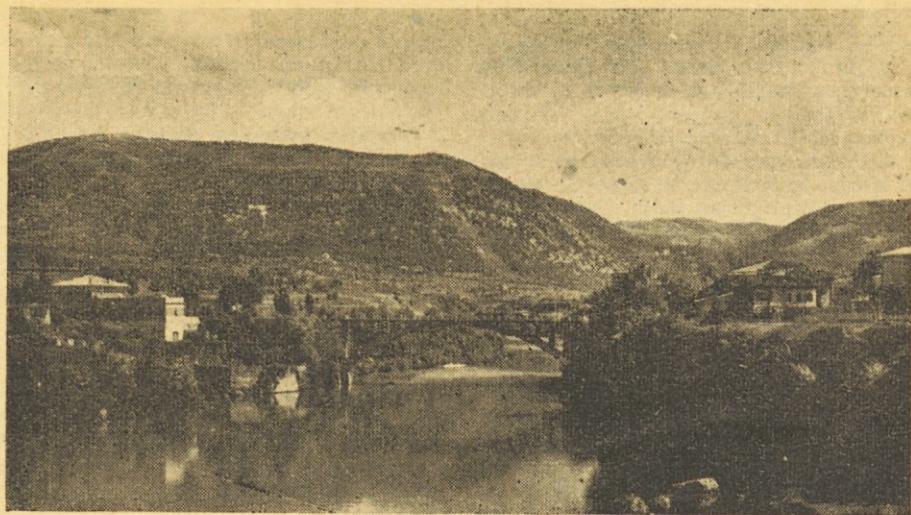
Miren ima še vedno kako hišo v razvalinah. Nekateri lastniki pod vplivom nesmiselne titovske propagande niso marali, da jim zavezniki pozidajo dom. Sedaj imajo za spomin razvaline.

Meja je pa tik poleg. Sovodnje in Ru-pa sta v Italiji, tako da je grad komaj par sto metrov od meje.

Tudi Jožeta Žigona sem v Vrtojbi našel in tako dopoldanski program v celoti izpeljal.

Vhod v svetovno znano Postonjsko jamo na Notranjskem

Pevmski most preko Soče pri Gorici in gora Sabotin

SKOZI GORIŠKA BRDA

„Če vam je prav, gremo danes v Brda,“ tako mi je ponudil dr. Šubic in jaz sem bil seveda več kot zadovoljen. Saj sem si vedno želel, da jih vidim od blizu. Od daleč sem jih gledal le iz Svete gore, toda že davno.

Pognali smo skozi Solkan in dalje na Plavi, kjer se vzdigne cesta više in više, tako da malo pred Vižovljami preide na zapadno stran grebena. Brici so strahotno prizadeti z nesmiselno razmejitvijo. Iz Brd v Gorico morajo vse okrog Sabotina, tri ure daleč, dočim je naravna pot skozi Podsabotin, ki je pa italijanski.

Kmalu smo brzeli skozi bogato obložene vinograde. Ravno so zorele breskve. Šmartno je v Brdih eden najpomembnejših krajev. Želel sem pozdraviti župnika Benedičiča. Pa sem dobil tam tudi briškega dekana in še druge prijazne ljudi, ki so mi povedali marsikaj zanimivega.

Dan nas je priganjal, ker smo bili namenjeni še na dolgo pot. Pod vrhom smo za hip postali, da še enkrat objamem s pogledom vso čudovito deželico, o kateri

je zapisal Gregorčič: Podoba rajskega si vrta... Vse do furlanske ravnine polno vasi, cerkvic, gričkov, njiv in vinogradov in dobrega ljudstva.

Božja pot na Vižovljah je tudi veliko trpela. Cerkev je popravljena, župnišče pa ne.

Po vrhu grebena ali delno po vzhodni, delno po zahodni strani, teče nova cesta, ki so jo Italijani zgradili v vojne namene. Tam pred nami Krn in Tolminske gore. Ono, tamle na zapadu, kaj naj bi bilo? Bo ali ne bo Stara gora?

Ravnokar bomo srečali duhovnega gospoda, ki tamle stopa s knjigo v roki. Ustavimo. Pozdravimo.

Pa smo takoj vedeli, da smo prav pod Marijo Celjsko; da je tisto res Stara gora, in da je tule spodaj vas Lig.

„Tam je pri Kraljevih?“ sem vprašal in bilo je tako.

Res nisem mislil, da bom mogel napraviti Luciji Kraljevi to veselje, da pozdravim njene domače. Bila je že noč, pa se nam kar ni mudilo, tako so bili veseli tega nepričakanega obiska. Od tu je bil

doma znameniti Janko Kralj, primorski narodni buditelj in politični voditelj.

Z nočjo smo brzeli čez Kamrěško nizdol proti Ročinju in domov v Št. Peter.

NA SVETO GORO

Že včeraj ves dan je bila pred mano. Iz Mirna, iz Vrtojbe, iz Nove Gorice, iz Brd in od Marijinega Celja, vsepovsod je nadzirala moje stopinje. Danes torej pororam tja gori!

Ob šestih sem bil že na Prevalu, da od tam stopim naprej peš. Je sicer dobra pot, tudi za avto vozna, prav do vrha, toda to ni romanje. Vzpenjače ni več. Le nosilni stebri kažejo še nekaj ostankov.

Tako stopa romar z rožnim vencem v roki po gručasti poti, da se proži kamenje pod nogami. Spet in spet se pokaže zidovje svetišča gori v višini, doli v dolini pa drdra vlak in hrumi avtomobil. Iz višine vabi zvon!

Ob sedmih sem bil na vrhu. Ko sem bil na Sveti gori pred tridesetimi leti, bazilika še ni bila dokončana. Skrivnostna tišina me je objela, ko sem vstopil.

Pokleknil sem pred veliki oltar, nad katerim je milostna podoba, da izročim Mariji prošnje in želje tistih, kateri le v

sanjah romažo na Sveto goro iz Argentine in od drugod. Hotel sem biti glasnik pred Marijo za vse tiste, kateri ne morejo priti osebno. Sam sem bil, čisto sam, po končani maši.

Povabili so me na zajtrk.

Pa me pozdravi pater. „No, kaj pa tebe nosi tod, Janez?“

Kdo pa si? Gledam ga, pa se zbudi v pozabljenem predalčku mojega spomina: „Seveda, saj to si ti, Lacko Pintar, Lukmana in druge?“

Pa sva bila skupaj. Saj sva v Ljubljani poslušala v letih bogoslovja ista predavanja: Ušeničnika in Ehrlicha, Ujčiča, Lukmana in druge...

Tako sem dobil poklicnega moža, ki mi je do zadnje potankosti vedel povedati za vsako vasico, za vsako goro in breg ter dolino, ki se vidi iz Svete gore. Saj je vse tiste kraje, kj se od tu vidi, tudi obiskal.

Čudovito lepo si je Marija poiskala Sveto goro. Saj ni najvišja točka v okolici, toda tako lepo je postavljena, da se od nikoder ne vidi tako lepo vsa tista slovenska zemlja, po kateri hlepe sosede iz juga. Ves Kras, vse do morja. Oglej, Gradež in celo Benetke vidiš in tja na

S Svete gore (682 m) blagoslavlja nebeška Mati naš rod ob Adriji in Soči

MOJI LJUDJE

Vsaki ženi, ki ima moža mornarja,
njen dragi je kapitan.
Naj streže strojem, z jambori se ukvarja,
njen dragi je kapitan.

Prišla bo pomlad. Zeleno raste morje.
Pomlad je na morju spet.
Mladi krepki veter val smaragdni orje,
valovi poganjajo v cvet.

Pazi moj mornar, ko prsi jezne dviga
kraljica razpenjena!
Zvezde spijo. Blisk nad jambor, v boke
šviga,

krog ladje, na ladji temá.

Pazi moj mornar, od daleč luč že vabi.
Svetilnik je in pristan.
Vihra vije tod nevarnejša, ne zabi!
Sam bodi si kapitan.

Za zelenim, za obzorjem daljnim žena
te čaka; te kliče dom.
Dan in noč, mornar, njen up si, misel ena,
ne bodi ji brodolom!

Saj poznaš ga? Kapitan je Laren Haris.
Ne odtehta ga brod zlata.
Dom gospa mu varje, njo pa Stella Maris,*
nad vsemi bdi Zvezda z morja.

Jože Cukale D. J., Calcutta
* cerkev v pristanišču Kidderpur

~~~~~
sever ob Soči in na zapad in čez Brda
na vzhod.

Še z Marijo sem se imel marsikaj po-
govoriti, nato sem jo pa mahnil nizdol,
kjer me je na prevalu že čakal solkanski
kaplan z motociklom.

Skočila sva najprej v Grgar, da obiščem
dom Ferligojeve Urške, glasnice sveto-
gorske Marije. Pokopana je v farni cer-
kvi, ki je porušena. Mašo imajo Grgarci
sedaj v nekdanji društveni dvorani, ki je
začasna farna cerkev.

Na domu Urške pa stoji spomenik s
slikami iz Marijinega prikazovanja na
Sveti gori.

Nazaj grede sem se vstavil v Solkanu,
kjer me je že čakal s kosilom župnik
Andrej Simčič, domačin iz Kojskega, ki
ima v Buenos Airesu dve sestri, priseljeni
že pred desetletji.

Še to uslugo mi je hotel napraviti go-
spod kaplan, da me je s svojim Puchom
potegnil še po vipavski dolini, kamor sem
bil namenjen.

Ajševica, Kromperk, fara znameni-
tega skladatelja, župnika Vodopivca,
Ozljan, Šempas, Osek, Črnice, Batuje,
Vrtovin, Dobravlje, Žablje, Dornberk, Ri-
henberk, ki je zdaj Branik.

Vse, in še Kras zraven bi človek rad
obiskal. Saj sem tolikokrat slišal ta ime-
na, da se mi zdi, da so moj dom. Pa za
vse ni bilo časa. Tako sem hotel vsaj
Črniče obiskati, kjer župnikuje Kodrič, ki
ima obilico sorodnikov v Argentini in pol
svojih črniških faranov.

Morda ni iz nobene župnije toliko pri-
seljencev v Argentini, kakor prav iz vi-
pavskih Črnič. Takoj so sosedje zvedeli
za mojo navzočnost. Seveda so jo lahko
hitro odkrili, ker je zbudil pozornost mo-
tocikel, in da sta dva „nunca“ prišla. Kar
takoj so me obdali in moral sem odgo-
varjati na sto vprašanj. Res je pa to, da
so moji nekdanji narodni in cerkveni so-
delavci na Paternalu mnogi prav iz teh
krajev; zato sem na marsikatero vpraša-
nje vedel odgovor in za marsikoga tudi
sprejel pozdrave.

Še v Batuje sva skočila naprej. Tam
župnikuje častitljivi gospod Filipič, že
sedemdesetletnik. Če je res, da je gospod
Doktorič že odpotoval v boljšo domovino,
se je zanimal. Tako dolgo že ni dobil
glasu od njega in tako govorico je dobil
na ušesa. Naj ga kar pošteno oštejem, da
je tako pozabil na svojega zvestega pri-
jatelja. In mnoge pozdrave gospodu Ci-
rilu Jakšetu, ki je bil petnajst let brez-
plačen in požrtvovalen organist sloven-
skega Paternala.

Noč se je že delala, ko so me spet
ustavili v Črničah, da sem jim še kaj
povedal o svojcih v Argentini.

MALGAJ TRKA!

Ko majski ave
zapoje v Guštanjske dobrave,
izgloda se iz večnih ur,
zapušča tesni svoj Šentjur
in hodi gor v koroški kraj
in trka v okence skrivaj:

O jaz ne spim,
le čakam čas
in čakam vas,
da gremo skupaj čez Šentvid
med brate našo Zilo pit.
Vojanov - general Rudolf Maister

STIRIDSESTLETNICA MALGAJEVE SMRTI

Kot znano, je padel Malgaj pred 40 leti blizu Guštanja (sedaj Ravne na Koroškem), kjer so ga začasno pokopali. V jeseni istega leta so ga odkopali (24. oktobra) in z velikimi slovesnostmi prepeljali v rojstni kraj Šentjur pri Celju in ga ondi ob veliki udeležbi ljudstva 26. oktobra 1919 pokopali. Na grobu mu je govoril tudi general Maister, čigar povelje je Malgaj do zadnjega diha izvrševal. Na nagrobnem spomeniku ima napis: „Vse kar si imel, si dal domovini v dar. Počivaj v miru svobode naše zidar.“

Na dan pokopa so odkrili na rojstni hiši v Hruševcu spominsko ploščo z napisom: „V tej hiši je bil rojen 20. novembra 1894 Franjo Malgaj, nadporočnik. Padel je za osvobodjenje Koroške dne 6. maja 1919 na Tolstem vrhu pri Guštanju. — Junak živi, da umre. Umre, da živi od roda do roda, rojakom v ponos, domovini na slavo.“

Isto misel je povedal pesnik Vojanov, Rudolf Maister, Malgajev predstojnik, v gornji pesmi v spomin plemenitemu junaku in borcu za svobodo slovenske zemlje. Zadnjo kitico so vklesali na spomenik, ki so ga postavili nekaj let pozneje na kraju smrti. Nacisti so spomenik leta 1941 podrli. Po vojni so postavili novega v spomin „Malgaju in tovarišem, ki so padli v borbah za Koroško 1918—1945“. Ploščo z Maistrovo kitico so ponovno vzdali. Ker velja spomenik tudi padlim partizanom, se Malgajev brat Ivo okritja spomenika ni udeležil. Ko so ga vprašali, zakaj ni šel na otvoritev, je odgovoril, da „zato ne, ker so pri tem spomeniku vrgli vse v en koš“, in da se je Franjo boril za Jugoslavijo, a partizani za komunizem. Nekateri so mu pritrdili, drugi so ga hoteli podučiti...

Bodimo ponosni na Malgaja! Izkazimo se mu hvaležni z molitvijo in vredni njegove žrtve z delom za domovino, da nas čas, ko bo potrkal Malgaj, ne najde neprilavljene!

V cerkvi sv. Petra v Ljubljani je opravil 9. avgusta t. l. svojo novo mašo jezuitski pater **Francé Kovač**. Novomašni pridigar mu je bil p. Miha Žužek S. J. G. novomašnik ima v Argentini tri sestre: go. Tinko por. Fink, go. Marijano por. Batagelj in gđc. Katico. Te so naprosile g. svētnika Košmerlja, ki je bil pred odhodom v tujino šentpeterski mestni župnik, da je na dan nove maše opravil v navzočnosti teh treh sester, njih mož, otrok, sorodnikov in znancev v slovenski kapeli v Buenos Airesu spominsko sv. daritev. Pri sv. maši je g. Košmerlj tudi govoril in gnil navzoče do solz ob spominu na novega duhovnika, ki je mogel le v duhu združen poslati svojim sestram daleč čez morje svoj novomašni blagoslov.

Nove maše v Sloveniji. Na praznik sv. Petra in Pavla so bili v mariborski in ljubljanski stolnici posvečeni v mašnike naslednji diakoni: Iz jugoslovanskega dela goriške nadškofije: **Berce Jožef**, rojen v župniji Dornberk; **Čibej Boris**, rojen 21. febr. 1930 v Postojni. — Iz dela tržaškopske škofije v Sloveniji: **Prelec Milan**, rojen 21. marca 1930 v župniji Rodik. — Iz lavantinske škofije: **Petek Anton**, rojen 29. decembra 1929 v župniji Sv. Marjete niže Ptuja; **Podjaveršek Jože**, rojen 24. februarja 1932 v župniji Sv. Florijan v Doliču; **Rančigaj Vinko**, rojen 6. januarja 1932 v župniji Šmartno v Rožni dolini. — Iz ljubljanske škofije: **Čampa Vinko**, rojen 12. maja 1931 v župniji Sodražica; **Hostnik Anton**, rojen 6. maja 1929 v župniji Šmartno pri Litiji; **Kokalj Janez**, rojen 2. avgusta 1933 v župniji Poljane nad škofjo Loko; **Kotar Anton**, rojen 14. februarja 1932 v župniji Št. Rupert na Dolenjskem; **Perčič Jožef**, rojen 4. marca 1934 v župniji Kranj.

Zlato mašo je opravil 18. julija 1959 na Mirenskem gradu pri Gorici msgr. dr. **Mihael Toroš**, dolgoletni profesor cerkvenega prava v goriškem semenišču ter sedaj apostolski administrator jugoslovanskega dela goriške nadškofije in slovenskega dela tržaško-kopske škofije. — V žalcu v Savinjski dolini je pa slavil zlatomašni jubilej **Matevž Weiss**, ki je

do koroškega plebiscita deloval v Pokrčah v krški (celovski) škofiji.

V Sloveniji so iz ljubljanske škofije obhajali letos srebrnomašno slavlje gospodje: **Janko Oblak**, župnik na Št. Joštu nad Vrhniko; **Pregeljc Ivan**, župnik v Leskovcu; **Karel Babnik**, župnik na Homcu, ter katehet dr. **Jože Premrov**, sedaj urednik edinega verskega lističa v Sloveniji „Družina“, ki ga izdaja msgr. dr. **Mihael Toroš**. — V Beogradu pa živi dr. **Janez Jenko**, generalni vikar beograjske nadškofije ter urednik tamošnjega verskega lista „Blagovest“. Radi svoje zvestobe katoliškim načelom je že večkrat moral v ječo.

Osemdeset let življenja je 5. avgusta spolnil v Stični na Dolenjskem opat tamošnjega cistercijskega samostana dr. **Avguštin Kostelec**. Od leta 1924 že opravlja to odgovorno službo, torej polnih 35 let. V tem času je prenovil častljivo cerkev Žalostne Matere božje, ki je za osemstoletnico ustanovitve stiškega samostana postala bazilika. V Ljubljani je kupil študijski zavod za gojitev redovnih poklicev z nazivom Slomškov zavod, dal je poleta samostanskemu gospodarstvu s tem, da je poskrbel za moderne pridobitve tehničnega napredka (lastna elektrarna, valjni mlin, mlekarna, oljarna, mesna industrija, ribogojstvo). Zelo mu je bilo vedno pri sreči tudi cerkveno zedinjenje Slovanov. Tako je stiška opatija že leta 1934 prevzela v svojo skrb glasilo apostolstva sv. Cirila in Metoda „Kraljestvo božje“. Tudi celotni „Rimski misal“ je izšel v založbi iste opatije. Priredil ga je njen član dr. Metod Turnšek. Med prvo svetovno vojno je stiški opat dr. Kostelec sprejel pod streho goriško semenišče, ki se je moralo umakniti radi bližnje fronte, med drugo svetovno vojno pa je našlo v samostanu zatočišče 33 slovenskih duhovnikov, ki so jih nemški nacisti pregnali iz njih fara. Še danes imajo nekateri obnemoglj duhovniki v Stični kotiček. Tudi naši škofje so v Stično prav radi zahajali: zagrebški nadškof dr. Bauer, dja-kovski škof Akšamovič in vladika iz Križevcev msgr. Njaradi, škof dr. Jeglič je pa tam itak poldrugo leto bival in v

Nova avtomobilska cesta Ljubljana—Zagreb je pri Šmarju tako zgrajena, da so vsa križanja s krajevnimi cestami izpeljana v nadvozu

Stičnj tudi umrl. — Po letu 1945 je moral tudi dr. Kostelec izpiti kelih trpljenja do dna. Nova oblast je samostanu odvzela vsa sredstva za preživljanje; večina patrov je odšla v tujino, samostan so zasedli tuji ljudje in cerkev je bila poškodovana. Pa je dr. Kostelec tudi tiste čase pogumno premagal, tako da ga danes celo veri sovražni krogi spoštujejo in pustijo na miru.

Pri frančiškanih v Novi Štifti pri Ribnici se je naselil duhovni svetnik Martin

Štular, bivši dolgoletni vzgojni vodja v Škofovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano. Star 82 let in že 54 let duhovnik si je pred tremi leti zlomil nogo, tako da lahko hodi le še ob palici. Pri Novi Štifti bo prišel prav, ker je tam samo en duhovnik (p. Kornelij Gorše) in dva brata.

Komaj je pokopal svojo 82-letno mater, je smrt pretrgala 10. aprila 1959 mit življenja tudi njenemu sinu, župniku in dekanu v Radljah ob Dravi Dušanu Dogša. Huda gripa, ki ji ni posvetil do-

volj pozornosti, ga je še mladega umorila. Pokojni dekan je bil po novi maši nastavljen za kaplana v Marenbergu. Iz ptujskih zaporov so ga nemški okupatorji izgnali na Hrvaško, kjer je ostal do vrnitve v Slovenijo. Pogreba se je udeležilo 56 duhovnih sobratov in zelo veliko vernikov. Okoli trideset vencev je pokrilo njegov grob.

V času od januarja do julija letošnjega leta je bilo sodno kaznovanih devet duhovnikov in redovnikov, dvajset pa jih je v preiskavi. Tako je v zaporu župnik Janez Sladič iz Šmarja; župnik Albert Metlikovec iz Sempetra pri Gorici je bil obsojen na pet mesecev zapora, ker za veliko noč ni hotel blagosloviti hiše, v kateri živita le civilno poročena zakonca; župnik Stanko Jeglič pa je že tretjič romal v ječo, to pot za eno leto. Vzroki? Otroke je opozarjal na nedeljsko dolžnost glede sv. maše in učil je, da je zakon, ki ga sklenejo katoličani le pred civilno oblastjo, navadno priležništvo.

V založbi lavantinskega škofijskega ordinariata je izšel v 25.000 izvodih v začetku tega leta prvi del svetega pisma stare zaveze. Na 800 straneh so natisnjene takozvane zgodovinske knjige: pet Mojzesovih knjig, Jozuetova knjiga, knjiga sodnikov, Rutina knjiga, štiri knjige kraljev in dve kroniški knjigi. Ves prevod je oskrbel prelat dr. Matija Slavič. Nad dvajset let svojega življenja je posvetil skoro izključno prevajanju sv. pisma stare zaveze. Ob tem delu so se izčrpale njegove telesne moči. Žal, da ni več dočakal dneva, ko bi videl svoje življenjsko delo natisnjeno in objavljeno. Umrli je 25. oktobra 1958. Uvod k temu delu je napisal mariborski škof dr. Maksimilijan Drževnik.

Molitvenik „V občestvu združeni“, ki ga je izdala „Zadruga katoliških duhovnikov“ (t. j. skupina, ki zagovarja sodelovanje s komunistično oblastjo), so prodali v 62.000 izvodih. Saj je to prvi molitvenik, ki je od leta 1945 mogel iziti v Sloveniji.

Nova oltarja. V nedeljo, 12. aprila, je bil posvečen v božjepotni cerkvi na Sveti gori pri Litiji nov oltar. Vse delo pri novem oltarju so izvršili sodelavci pokoj-

nega Jožeta Plečnika. Dne 1. maja pa je bil na Ježici pri Ljubljani posvečen nov stranski oltar sv. Jožefa Delavca, prvi oltar tega patrona v škofiji.

SLOVENSKA KOROŠKA

Redek jubilej duhovniške službe je doživel 17. avgusta duhovni svetnik Alojzij Železny. Ta dan je namreč opravil v kapeli šolskih sester v št. Jakobu v Rožu, kjer je našel svoj drugi dom, svojo železno sv. mašo. To se pravi: sedemdeset let je že minilo, kar ga je tedanji ljubljanski škof, kasnejši kardinal dr. Jakob Missia posvetil v duhovnika ljubljanske škofije, kamor je še kot mlad bogoslovec prišel iz Češkega.

Koroški pevci v Marijinem Celju. Na Veliki Šmaren so bile v Marijinem Celju na štajerskem velike slovesnosti v okviru „svetovnega begunskega leta“. Glavno pridigo je imel eden izmed pregnanih kitajskih škofov. Pri nočni procesiji na predvečer praznika so peli v sedemnajstih jeziki. Splošno mnenje je bilo, da so najlepše zapeli Mariji v čast koroški Slovenci, ki jih je dospelo pet velikih avtobusov.

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici je 16. avgusta proslavilo petdesetletnico smrti ljudskega pesnika in pevca Franca Ledererja-Lesičjaka. Iz njegovega življenja vemo, da je umrl star 76 let; da je v mladosti nekaj časa kopal premog v Libučah, dvanajst let služil vojake; da je bil dvakrat oženjen; da je na sejmih prodajal žganje, ki ga je kupal iz borovnic, bezga in drugih jagod; da je sovaščanom strigel lase in jih bril, zlasti pa, da je koval pri svojih vsakdanjih opravkih neprestano verze in pesmi, katerim je dodal še melodijo in jih ob spremljavi citer prepeval ljudem v razvedrilo in zabavo. Ker Lesičjak svojih pesmi ni zapisoval, so se ohranile le nekatere, ki so si jih drugi zapomnili in jih zapisali. Njegove pesmi so rade zadele v živo; v njih je opominjal k zmernosti in bičal splošne ljudske napake in razvade. Zaradi njih se je moral enkrat celo pred sodnijo zagovarjati. Kasneje se je iz razlogov spokornosti pesnim odpovedal. Postal je nem. Da bi se še bolj

kaznoval za grehe preteklosti, si je naložil nenavadno pokoro: na 2000 m visoki greben je znosil cel kup polen in jih nato zažgal. Res originalen način, kako zadostiti za grehe!

PRIMORSKE VESTI

Nove maše na Primorskem. V mesecu juliju so bile na Primorskem tri nove maše in sicer: v Dornberku je imel novo mašo **Joško Berce**. Peli so mu domači pevci, ki slovijo kot najboljši na Primorskem, pod vodstvom novomašnikovega strica Viktorja Berceta, župnika v Ilirski Bistrici. — Druga nova maša je bila na visokih Vrabčah. Tam so že veliko let brez svojega duhovnika in v zgodovini Vrabč niso še tu imeli nove maše. Novomašnik **Boris Čibej** je naslednjo nedeljo imel ponovitev nove maše na Otlici, od koder je doma njegov oče. — Tretjo novo mašo pa je zapel **Milan Prelec** v Rodiku, vas med Divačo in Kozino. Povsod je ljudstvo z velikim navdušenjem sprejelo nove maziljence Gospodove. — Tudi v Benški Sloveniji so bile v preteklem juliju tri nove maše in sicer: **Adolf Dorboló** je na praznik sv. Petra in Pavla zapel novo mašo v Lazeh, druga nova maša je bila na visokih Pečinjah in sicer jo je daroval **Emil Batistič**; tretjo novo mašo pa je zapel v Roncu **Jožef Mučiča**. Vsem gospodom novomašnikom iskreno čestitamo in jim želimo obilo blagoslova v vinogradu Gospodovem.

Msgr. Matija Škrabar — biseromašnik. Dne 19. julija je bila v Barkovljah pri Trstu izredna slovesnost. V cerkvi sv. Jerneja je preč. g. Matija Škrabar, po rodu Barkovljan, daroval svojo biserno mašo. Biseromašnika Matijo Škrabarja poznajo vsi Slovenci v Trstu in tudi na Primorskem, saj je 30 let bil katehet na slovenski meščanski šoli pri Sv. Jakobu. Poleg tega je upravljal še razne župnije in se živo zanimal za cerkveno petje in tudi sam vodil cerkvene zборе. Vsa ta povojna leta pa hodi še vedno ob nedeljah v svoje Barkovlje maševat in tudi drugače rad pomaga, kjer more. Zahvalne službe božje v barkovljanski cerkvi se je udeležilo mnogo vernikov. Biseromašniku je s toplo besedo govoril g. Jože Vidmar.

Cerkev je bila krasno okrašena, saj so Barkovljani umetniki in rože so njihova največja ljubezen. Slavnostno kosilo so pripravile šolske sestre pri Sv. Ivanu v Trstu. Popoldne je bil slavljenec na Repentabru, kjer je vodil v cerkvi večerno pobožnost in se je nato toplo pozdravljen udeležil predstave Slehernika, ki ga je izvajal slovenski oder iz Trsta ob desetletnici svojega delovanja.

Fatimska Marija v goriškem mestu. Nadvse veličastne, ganljive in nepozabne so bile ure Marijinega obiskanja v našem mestu. V nedeljo, 12. julija, je Marijin helikopter pristal na goriškem športnem igrišču. Fatimsko Marijo je sprejela ogromna množica ljudi. V procesiji so jo nato nesli v cerkev Srca Jezusovega, kjer so se vso noč vrstile svete maše, na desetine duhovnikov pa je vse do jutra in nato ves dan do večera spovedovalo. Ob 6 zjutraj dne 13. julija so imeli Slovenci svojo sveto mašo, pri kateri so Mariji zapeli vse naše najlepše pesmi, njej v čast zložene. Velikanska cerkev je bila vedno natlačena vernikov. Izredno veliko je bilo naših ljudi z onstran meje. Jezuitje so jim prepustili kar svoje igrišče, kjer so razpeli šotore, ali pa spali za nekaj ur kar pod milim nebom. Kako so ti naši ljudje molili in jokali pred Marijo! Lahko si mislimo, za kaj so jo prosili. Pa tudi mi smo se živo spomnili na te naše ljube in tako preganjane brate in zanje prav goreče molili k dobri Materi. Zvečer, 13. julija, so fatimsko Marijo zopet v slovesni procesiji prenesli na športno igrišče, kjer je imel goriški nadškof sv. mašo in posvetil nato vso nadškofijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Nato so sveto Romarico zopet položili na helikopter in odplavala je iz Gorice tako, kakor je prišla. Spremljale pa so jo solze in molitve naših rojakov.

Duhovne vaje v Gorici. V zavodu Sv. Družine v Gorici so se vršile od 16. do 20. avgusta duhovne vaje za dekleta. Udeležilo se jih je 40 deklet. Njim primerni so bili tudi govori. Veselje, ki se je ob zaključku bralo na vseh obrazih, je zgovorno pričalo, kako resno so dekleta vzela dneve duhovnih vaj. — V istem za-

vodu so se takoj nato vršile duhovne vaje za fante. Teh je sicer bilo mnogo manj, vendar so dobro uspele. Ko bi mladina spoznala pomen duhovnih vaj, bi se jih brez dvoma udeležila v večjem številu.

Romanje v Einsiedeln v Švici. Že deseto leto prirejajo tržaški duhovniki z g. Francem Štuhcem na čelu množična romanja v najznamenitejša svetišča. Letos so si izbral Marijino svetišče v Einsiedelnu v Švici. 430 tržaških in goriških romarjev je dne 24. julija odpotovalo z vlakom v ta slikoviti švicarski kraj.

Goriški Slovenci na Barbani. Prijazni otok Barbana na gradeški laguni privabi vsako leto dne 11. avgusta veliko število slovenskih vernikov iz goriške nadškofije in devinskega dekanata, da se poklonijo Materi božji na tem svetem kraju. Tudi letos se je zbralo na ta dan nad 800 slovenskih romarjev. Prišlo je tudi 17 duhovnikov z dekanom Vinkom Štantom na čelu. Zjutraj so imeli romarji v cerkvi dve sv. maši, med katerima se je razlegalo naše lepo petje. Popoldne se je po otoku razvila procesija z milostnim kipom Matere božje; sledil je blagoslov, na kar so naši romarji z zanimanjem prisostvovali lepemu filmu.

Goriški Slovenci pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Goriška dekliska Marijina družba je letos organizirala romanje na Brezje. Poleg številnih družbenic se je tega romanja udeležilo tudi lepo število goriških slovenskih gospa. To je bilo po vojni prvo skupinsko romanje goriških Slovencev na Brezje. Zasedli so dva avtopulmana in se preko Postojne in Ljubljane v nedeljo, 30. avgusta, popoldne pripeljali na Brezje. Romarjev ni bilo, cerkev skoro prazna, kakor da bi Marija čakala samo goriških Slovencev. Na krasno prenovljenem oltarju kraljuje njena slika, katero je večina izmed romarjev občudovala. Z nobeno Marijo, ki so jo videli po svetu, je niso mogli primerjati. Ni jim bilo težko moliti pred Njo. Po kratkem blagoslovu so se odpeljali naprej na Bled, kjer so imeli v hotelu že vse pripravljeno za hrano in prenočišče. Tudi Bled je naše goriške rojake očaral, pa tudi razočaral. Mnogi so mislili, da bodo

v cerkvi na otoku našli Najsvetejše, pa so se zmotili. Cerkvica je samo še muzej in le zvonček prošenj se še oglašja kakor nekdanj in nosi proti nebu želje romarjev. Zato je pa toliko lepša cerkev na Bledu, na katero so Blejčani zelo ponosni. Drugi dan so si ogledali potniki Bohinjsko jezero in se povzpeli do izvira Savice. Oba dni, ko so se mudili na Bledu, so zjutraj avtobusi odšli na Brezje, kjer so imeli sv. mašo s skupnim obhajilom in govorom. Č. g. Artur Zalatel je moral nadomestovati goriškega voditelja Marijine družbe, ki edini izmed vseh romarjev ni dobil dovoljenja za v Jugoslavijo. Domov grede so se romarji za nekaj ur ustavili še v Ljubljani. Ogledali so si njene zanimivosti, zlasti cerkve in pa pokopališče Žale, kjer so lahko občudovali Plečnikova dela v kapelkah. S prijetnimi vtisi na lepo Slovenijo so se dne 1. septembra vrnili preko meje zopet v Italijo.

HRVATSKA

Zagrebski nadškof kardinal dr. Alojzij Stepinac je 24. junija 1959 praznoval srebrni jubilej svojega škofovskega posvečenja. Sv. oče Janez XXIII. mu je za to priliko poslal krasno tolažilno pismo. V njem mu je pisal, naj bo možato pogumen, ker je svojo stisko doživel ne zaradi svoje krivde, marveč zaradi kreposti. Vedno je bolj krivice prejemati kot pa jih delati. Sv. oče mu je izrazil željo, naj bi Kristusov križ, ki ga kardinal že toliko časa nosi na sebi, povzročal v njegovem srcu radost ob zavesti, da bo enkrat rodil bogato žetev in obilne sadove.

Meštrović obiskal kardinala Stepinca. Sloviti jugoslovanski kipar Ivan Meštrović, ki živi že sedemnajst let v ZDA, kjer poučuje na neki ameriški univerzi, je prišel na obisk v Jugoslavijo. Meštrović je znan protikomunist, in se ni nikdar odzval vabilom Titove vlade, da bi se stalno vrnil v Jugoslavijo. Poročajo, da je Meštrović mogel obiskati kardinala Stepinca v Krašiću, s katerim se je razgovarjal nad štiri ure. Jugoslovanski časopisi, ki so na dolgo poročali o Meštrovićevem prihodu v domovino, so ta obisk pri velikem kardinalu popolnoma prezrli.

Brez družine, pa nikdar sam

Naslov francoskega izvirnika: UN VIEUX CELIBATAIRE — Spisal Jules Pravierux
v slovenščino prevaja Jože Jurak

BEG V MESTO

Minilo je petnajst dni od onega zanimivega razgovora s pastorem Asselerjem, v katerem mi je nesrečni mož razkril svojo trpinčeno dušo. Mene je med tem pot zanesla v Champvieux, kjer smo se vsak prvi ponedeljek v mesecu zbirali pri gospodu dekanu duhovni sobratje iz vsega okrožja na prijateljski sestanek.

Najprej smo prisostvovali sv. maši, nato pa razpravljali o kakem teološkem ali moralnem problemu. Taki razgovori navadno izčrpajo, zato smo vsi brez izjeme kaj hitro posedli sedeže okrog mize in se veselili dobrot, ki so imele priti iz kuhinje.

Prvi je spregovoril župnik Saquet in besede so to pot veljale prav meni: „No, kaj pa kaj v Romenayu? Zdi se, da ga je vaš pastor v nekaj mesecih napravil veliko bolj slavnega kot vi v dolgih letih svojega službovanja.“

Družba se je veselo zakrohotala. Spoznal sem, da sobratje že vedo za Asselerjevo zgodbo. Ostal sem resen in dejal s poudarkom: „Gospodje, obžalujem, da se ne morem smejati z vami! Res ima pastor težave v zakonu, toda je poštenjak od nog do glave in zelo korekten do mene, zaradi česar ga močno cenim. Veliko trpi in zato bi bilo malo častno za nas, da bi se norčevali iz njega zaradi težav, ki so nam bile k sreči prihranjene.“

Gospod dekan je želel popraviti občutek neugodja, ki je nastal v družbi radi moje pripombe, pa je rekel: „Gotovo je položaj gospoda Asselerja več kot nevšečen. Kako moramo zato občudovati globoko modrost svete Cerkve, ki je odredila duhovniško vzdržnost ter neodjenljivo voljo, skoro bi rekel trmo papežev, ki glede duhovniškega celibata ne dopuščajo nikakega omahovanja.“

Tako smo dobili nov predmet razgovora: u-mestnost, da se duhovniki ne ženijo. Asselerjeve tegobe so me silile, da sem v tej zadevi zadnje čase veliko razmišljal. Izrabil sem dekanove besede in naprej razvijal njegove misli.

„Res, veliko odločnosti so morali imeti zadnji papeži, da niso odstopili od načela, naj se duhovnik ne poroča. Tudi iz Francije so prihajala pisma, v katerih so nekateri naši sobratje tarnali: „Sveti oče, razrešite me obljube, ki sem jo nepremišljeno storil. Tako rad bi se poročil.“ In odgovor iz Rima?

„Castus maneat!“ Naj vztraja v čistosti! Čisto pravilen tak odgovor! Saj ni sveti oče nikogar prosil, naj napravi obljubo vzdržnosti. Zato tudi ni sedaj poklican, da preišče razloge, zakaj nočejo več biti sami. Zato pa, če svet trdi, da smo norci, ker smo obljubili celibat,

trdim jaz, da vsaj nismo bolj kot ostali ljudje.“

„Sicer pa, — sem nadaljeval — ali sta novoporočenca kaj različna od novomašnika? Ali mar onadva vstopita v novi stan brez obljub? Vsi vemo, da si zaobljubita zvestobo, dokler ju smrt ne loči. Vse svoje misli, želje, svoje telo in dušo postavita pod jarem te obljube. Zvestoba eni sami ženi, nemu samemu možu! Ali se sploh mladoporočenca zavedata, kaj vse to vključuje? Pa jima je znano, da se bosta morda nekega dne uprla bremenu, ki sta si ga sama naložila? Pa glejte, nihče jima radi te obljube ne reče, da sta norca, da ne vesta, kaj delata. Če pa mlad bogoslovec, iste starosti kot onadva, napravi podobno obljubo, čeprav tudi on še ne ve v podrobnostih, kakšne temne sile se bodo dvignile zoper njegovo prisego, tedaj je norec in bedak. Kako nedosleden je svet!“

„Glejte, glejte!“ me je prekinil župnik Saquet, „kdo bi si bil mislil, da je sobrat iz Romenaya tako razgledan v teh vprašanjih! Predlagam, da nadaljuje s svojim razmišljanjem, med tem ko bomo mi zaposleni z noži in vilicami.“

V tem trenutku se je prikazala med vrati dekanova kuharica. Pa ne sama. Na pladnju se je očarljivo ponujalo ovnovo stegno. Prijetni duh, ki je iz njega prihajal, nas je vabljivo ščegetal v nos.

Župnik Saquet je smatral za primerno, da pove nekaj dovtipov. Nato se je vse razvijalo po že starih kolesnicah. Vsak s je naložil, kolikor se mu je zahotelo, med tem ko sem bil še vedno jaz tisti, ki sem vodil pogovor.

„Gospodje — sem dejal svet nas smatra za norce, ker se ne ženimo. Istčasno pa isti svet proslavlja ljudi z močno voljo. ‘Volja vlada svet,’ ugotavljajo sodobni modreci, ‘kdor jo ima, postane cesar kot Napoleon; kdor je brez nje, ostane vratar pri vladni palači.’ Pa vas vprašam: kje dobite stan, v katerem bi bilo nakopičene toliko močne volje, kot je ravno v našem? O, treba je biti močan, energičen, trden, da nenehno obvladaš svoje gone in to v času, ko ves svet divja brez vsakega sramu za čutnimi užitki.“

„Občudujejo — sem nadaljeval z zanosom — ljudi z močno voljo. Stavijo jih mladini za zgled. Pa nočejo videti, da smo mi duhovniki najbolj priročen zgled, kaj lahko stori močna volja, kajti duhovniški celibat — če je vzdržen, se razume — pomnoži in združi v človeku življenjsko energijo. Nasprotno pa, mož, če je poročen, samo doživlja, kako mu energija uhaja na vse strani. To pač pride od tod, ker ko se poroči, postane last dolge vrste ženā.“

„Oho! to se pa čudno sliši!“ so se sobratje porredno namuznili. „Mi pa

smo do sedaj mislili, da se mož poroči le z eno samo ženo!“

„Že, že,“ — sem hitel s svojimi mislimi dalje — „toda ne umaknem svoje trditve niti za las. Kdor se poroči z ženo, se poroči tudi z materjo, pa z babicami, sestrami, svakinjami, nečakinjami, sestričinami in prijateljicami svoje žene; hočem reči, vsaka od njih ga hoče nekolikanj usmerjati in mu s tem uničuje samostojnost in trdnost volje.“

„Primojduha,“ je zaklical župnik Gacheron, „zavito povedano, pa dobro izraženo!“

„No, vidite, saj se začnemo razumevati,“ sem bil vesel priznanja. „Iz vsega povedanega lahko izluščimo tole jedro: če bi imel duhovnik družino, bi se kaj kmalu vinograd Gospodov spremenil v zapuščeno grobljo. Saj ne bi imel časa za duše; lastna družina bi ga popolnoma zvezala. Zaman bi takemu božjemu služabniku prigovarjali, naj se žrtvuje za druge: ker ljubi svojo ženo in svoje otroke, vas ne bi razumel; zaman bi mu razlagali, da je sreča v tem, da tvoj bližnji manj trpi in da moraš biti ti tisti, ki mu z lastnim trpljenjem lajšaš njegovo gorje: debelo bi te gledal in ne razumel. Poročeni mož razume le eno: delati veselje svoji ženi, jo občudovati, misliti nanjo in jo proglasiti za najlepši primerek božjega stvarstva.“

„Malo pretirano, če ne

celo dodano,“ je ugovarjal župnik Leriche. „Malo je poročenih, ki bi bili tako zaljubljeni, kot jih vi opisujete.“

„Morda,“ sem pritrdil. „Če niso več zaljubljeni, se pa pripravajo. In potem so jezni drug na drugega. Nato se zopet spravijo, da potem znova začno s prepiri. Stari Tertulijan bi vedel o tem mnogo povedati.“

„No tega pa res ne razumem, kaj ima tak častitljiv mož iz tretjega stoletja, kot je Tertulijan, opraviti z zakonskimi nežnostmi vseh vrst,“ je vskočil župnik Saquet s svojim pikrim naglasom.

„Pa še mnogo,“ sem ga suho zavrnil. „Ko je bil še sam, je spisal razpravo „O nevšečnostih zakonskega življenja“. Pa se zdi, da lastnim besedam ni dosti verjel. Poročil se je torej in plod te nove izkušnje je bila knjiga „Potrpežljivost“. Brez dvoma si je skušal najti poguma in tolažbe, ko si je že brez potrebe nataknil nase zakonski jarem. Gotovo se žene od tistih časov še niso dosti spremenile. Zato bi se duhovniki smeli poročati le, če bi našli žene, ki bi bile hkrati miroljubne, modre, darežljive, usmiljene s smislom za odpo-ved, tihe, ponižne, skromne, ubogljive in skopih besedi. Samo v tem primeru bi lahko duhovnik res ostal goreč in zavzet služabnik božji, ki se iz-goreva v dušnopastirski vnemi za zaupane mu duše.“

„Takah žena je pa kaj malo na svetu,“ je bolj zase kot za druge pripomnil eden izmed so-bratov.

„Zato pa,“ se je spet oglasil župnik Saquet, „predlagam, da ustanovimo zavod, kjer se bodo vzgajale bodoče duhovniške soproge. Geslo hiše naj bo: „Zajamčena popolnost, prednost imajo cerkveni dostojanstveniki!“

Splošen smeh je bil odgovor na to nepričakovano domislico.

Še bi bil nadaljeval, ko je vstopila dekanova služkinja in se obrnila naravnost k meni: „Gospod župnik, neki mladenič je tu in želi govoriti z vami.“

Bil je Oktavij Ferrandiere.

„Gospod župnik, zgodilo se je!“ me je kar brez uvoda in pozdrava nago-voril Oktavij.

„In kaj naj bi se bilo zgodilo?“

„Pravkar je Maksimilijan odvedel s seboj v Pariz pastorejvo ženo!“

„Pa to je nekaj nezaslišanega!“ sem res ogorčeno vzkliznil. „Vedno sem dejal, da je Maksimilijan pravi lopov. Zanj je bilo utešenje lastne strasti višja dobrina kot čast gospoda Asselerja, najboljšega moža, kar jih poznam.“

„Vsega tega ste samo vi krivi,“ je bil Oktavij nenavadno drzen.

„Jaz? Le kaj vam hodi na misel! Sicer pa, o tem bomo še govorili. Želite

morda pozdraviti gospo-de v obednici?“

„Petnajst duhovnikov, preveč je to zame. Morda bi še celo zardel iz za-drege.“

„Uboga deklica!“ sem ga pomilovalno pogledal. „Pa ostanimo pri vašem. Ste prišli z vozom?“

„Da, gospod župnik!“

„Dobro, potem greva takoj od tod. Dovolite, da se še od gospodov poslovim!“

Na hitro sem vsem so-bratom stisnil roke in že sedel zraven Oktavija. Komaj sta konja potegnila, je fant spregovoril:

„Gospod župnik, ne bi bil sedaj rad v vaši koži!“

„Tako?“

„Da! Očitki vesti bi mi vzeli mir srca!“

„Kaj poveste!“ sem se delal začudenega.

„Kadar pomislim, da bi brez vašega nasprotovanja bila Maksimilijan in moja sestra Kamila že srečna zakonca in Asseler srečen mož ob svoji dražestni ženi, se čutim v vašem imenu nesrečnega in za vse odgovornega.“

„Zelo lepo od vas. Ni-sem vedel do danes, da ste tako fino čuteči. Kdaj pa sta ptička pravzaprav dvignila svoje peruti?“

„Snoči. Odpeljala sta se z vlakom v Pariz.“

„Pa to je norost,“ sem odločno pribil.

„Seveda je,“ mi je Oktavij pritrdil.

„Torej ste vedeli, kaj se pripravlja?“ sem ostro vprašal.

„Vedel ne, slutil pač. Večkrat mi je Maksimi-

lijan rekel: "Veš, Asselerca ni čisto pri pravi. Sanja o avanturah. Prebira brošure, kjer stoji zapisano, da je zakon nasilje proti naravi in da mora ženska biti zvesta ne možu, ampak svojim ljubezenskim čustvom. Tako sem prišel do zaključka, da je čisto navadna počepka. Že davno bi jo lahko imel, če bi bil to hotel." Tako mi je zaupal Maksimilijan.

"Če se je vaš prijatelj res ni hotel dotakniti," sem skoraj kričal od jeze, "zakaj pa je potem le šel z njo?"

"Zakaj? Dejal mi je, da že ne vzdrži več v Romenayu. Oče ga hoče poročiti z Garetinovo, ki je enako grda kot bogata. Fant pa pravi, da se bo dal preje ubiti, kot da bi prestopil Garetinov prag."

"Pa ste vedeli," sem vprašal, "za dan pobe-ga?"

"Ne, gospod župnik. Šele danes zjutraj sem prejel pismo od Maksimilijana. Preberite ga!"

Še se spominjam približno, kako se je glasilo. Ker je oče sklenil, da se Maksimilijan in Garetinova hčerka drug druge-mu predstavita, se je sin očetu uprl. Padle so ostre besede in zaključek vsega je bil, da je oče sina vrgel čez hišni prag. Isti dan je tudi pastor Asseler bolj krepko govoril s svojo ženo. Poočital ji je njeno izzivajoče vedenje, umazani jezik, nespodobne obleke, neprimer-na prijateljstva. Tako sta se tisti dan oba znašla v

istem duševnem stanju. Oba sta imela le en sklep: Takoj ven iz Romenaya! "Če sem torej odšel z njo v Pariz," tako se je pismo zaključilo, "sem to storil, ker sem bil zase že itak odločen in bi odšel v svet tudi brez nje. Čaka me nova aventura z žensko, ki je istočasno lepa in brez sramu. Če me drugi ne bodo hoteli razumeti, toliko slabše zanje."

"Res izrednega prijatelja imate," sem hotel biti jerek do Oktavija.

"Pustimo sedaj očitke," je bil mladi Ferandière bolj umirjen kot sem pričakoval. "Prišel sem k vam, ker menim, da se da položaj še rešiti. Nihče še ne ve v Romenayu, ali je pot v Pariz navadno potovanje z odobritvijo pastora Asselerja ali pa pravi beg dveh prešuštnikov. Dovolj je, da mi daste dovoljenje in brzojavil bom Maksimilijanu: "Župnik pristal na tvojo poroko!" Pa bo županov sin klečal ob Kamilinih nogah, mama bo jakala od ganotja in vsa vas se bo veselila mlade-ga para. Kamila še ne ve ničesar. Če pride do nje novica o tem begu, je Maksimilijan zaigral nje-no srce. Nikdar več mu ne bi odpustila! Naj torej pošljem brzojav?"

"Počasi, mladenič," sem ga miril in njegovi nepočakanosti.

"Gospod župnik, me je rotil Oktavij, "pomislite na pohujšanje, ki bo prišlo nad vašo faro! Mlad fant, ki je odvedel poročeno žensko. Uboga

dekleta, kaj vse bodo morala slišati v bodočih dneh! Če ne preprečite tega, niste pravi dušni pastir, ampak samo vase zaljubljen brezsrčnež!"

"Menim, da Maksimilijanu ne morem več rešiti časti," sem mirno ugovarjal. "Zvezal se je z ničvredno žensko in osmešil s svojim brezvestnim ravnanjem poštene-ga moža."

"Pa saj ni on zapeljal Asselerjeve žene," je Oktavij vneto branil županovega sina. "Sicer pa, kaj naj še rečem v njegov prilog, ko pa vidim, da ga sovražite in da so vsi razlogi nemočni, da vas prepričajo o nasprot-nem."

"Le kdo vam je spet to natvezel, da ga sovražim?"

"Vaše ravnanje to dokazuje. Saj priznam, ni noben vzornik. Toda upam si trditi, da je plemenitega srca. Poznam primer, ko se je Maksimilijan pokazal velikega kot se to med ljudmi njegove vrste ne dogaja pogosto. Morda vas to ne zanima, gospod župnik?"

"O, ne, prav nasprotno, Oktavij!"

"Dobro; trdim, da je Maksimilijan drugačen kot ga vi sodite. Pred leti je spoznal v Villegéne ray, blizu Romenaya, neko dekle. Bila je čedna in zelo nabrita. Znala je moške voditi k sebi in jih omrežiti, da so popolnoma zgubili razsodnost duha. To je doživel tudi Maksimilijan. On, ki je bil navajen, da so ženske klečale pred njim in

ga oboževale, je to pot popolnoma ponorel. Vzel jo je k sebi v Pariz in živel z njo dve leti, ne da bi opazil, da ga je istočasno varala z drugimi moškimi. Do tu je zgodba vsakdanja. Končno je dekle mislilo, da lahko napravi odločilni poskus. Ker je znala glumiti kot najboljša igralka, je nekoga dne s solzami v očeh zaupala županovemu sinu: „Maks, kmalu boš oče najinega otroka!“ Maks je verjel, se raznežil in ji obljubil, da se bo poročil z njo. Tiste dni mi je pisal: 'Ker sem jaz tisti, ki sem Adriano zapeljal, smatram za svojo častno dolžnost, da jo vzamem za ženo.' Ker je vedel, da bi njegov oče nikdar ne dal dovoljenja, da se poroči z revnim dekletom, si je zagotovil službo v prekomorskih kolonijah. Hotel se je že odpeljati v Romanay in očetu sporočiti svoj sklep, ko sem mu jaz dejal: 'Pojdi, a zaenkrat poroke še ne omeni. Ko se vrneš, boš razumel, zakaj.' Fant me je ubogal in ni doma o Adriani in o pričakovanem otroku ničesar govoril.“

Oktavij me je pogledal v oči, kot da bi hotel vedeti, če me zgodba še zanima. Prikimal sem mu, zato je nadaljeval:

„Med tem sem jaz obiskal vse moške, ki so imeli opravka z Adriano, in jih naprosil, naj mi izročijo pisma, ki jim jih je dekle pisalo za Maksimilijanovim hrbtom. Ker so Maksimilijana poznali

in želeli, da ga prebrisanka ne prevari, so mi jih radi izročili. S tem svežnjem pisem sem torej presenetil Maksimilijana ob povratku. Prebledel je, ko je spoznal pisavo. 'Zakaj mi nisi tega že preje povedal?' je dejal z drgetajočim se glasom. 'Bilo bi še pre zgodaj,' sem odvrnil. 'Ne bi mi verjel in morda celo mislil, da te hočem pri dekletu izpodrinuti.' — Minili so trije meseci in Maksimilijan ni z eno samo besedo več omenil Adriane. Ona je pač verjela, da je odšel v kolonije in da jo bo kmalu poklical za seboj. Pa mu je potem prišlo na uho, da je Adriana srečno rodila in potem skoro umrla na vnetju slepiča. Spet ga je začela peči vest —“

„Popolnoma opravičeno,“ sem se vtaknil v pri povedovanje.

„— in veste, kaj je storil ta človek, ki naj bi bil po vašem mnenju lopov in brez srca? Sposodil si je 10.000 frankov in jih poslal nezakonski materi. Kako se je morala ničvrednica smejeti! 'Dragi moj — sem ga opozoril — če ji bodo vsi, ki so utegnili biti udeleženi pri spočetju njenega sina, poslali tako vsodo, potem bo kmalu lahko veleposestnica.' In veste, kaj mi je odvrnil? 'Storil sem le svojo dolžnost.' Pa mi povejte, gospod župnik, ali je takih fantov kaj dosti na svetu, ki bi v podobnih primerih ravnali tako kot Maksimilijan?“

Vprašanje mi je zares dalo misliti. Spomnil sem se poti, ki sem jo pred časom naredil sredi noči v isto vas, kjer je bila Adriana doma. Tam sem našel dekle, ki je skoro umirala in obtoževala Maksimilijana, da jo je prevaril in zavrgel. To je bilo tudi vzrok, da sem se potem odločno uprl nameravani zvezi med Kamilo in županovim sinom. Kdo ima prav torej? Ali Adriana, zapeljivka toliko moških, ali pa Oktavij, ki ga do sedaj nisem nikdar zalotil na laži.

Še sem molčal in razmišljal. Mladi Ferrandière je bil prepričan, da me je pregovoril. „No vidite, da ste Maksimilijana prestrogo sodili. Tudi njega so prevarili v ljubezni. To se lahko zgodi le poštnim ljudem. Hoteti se poročiti z dekletom, ki bo mati, ni na tem svetu ne pogostno ne vablivo. Koliko drugih bi prav v tej okoliščini našli izgovor, da se zakonu izmuznejo! Upam, da ne boste dali prav Adriani. O, če bi jo sedaj imel pred seboj. Kar z bičem bi usekal po njej!“

Že je zagrabil za bič in silovito oplazil z njim konja. Žival je zahrzala in se spustila v divji galop. „Tako se mi zdi, da tolčem po zvodnici Adriani,“ je sikal Oktavij skozi zobe in še bolj bil po konju.

Konju je bilo končno vsega divjanja preveč. Skočil je proti robu ceste in tam obstal, med tem

ko se je voz nevarno nagnil na stran.

„Pa saj me hočete ubiti,“ sem nevoljno protestiral. „Vidim, da bi se me radi znebili.“

„To ne, kajti še ste mi potrebni,“ je dejal Oktavij, med tem ko je s krepkim sunkom vajeti spravil konja z vozom zopet na sredo ceste. „Toda lahko ste videli, kako bi jaz postal z ženskami, ki ličijo Adrijani. Sicer pa, gospod župnik, le zakaj se bojite smrti? Vi mo-

rate biti vedno v milosti božji!“

„To tudi upam, da sem,“ sem odvrnil. „Toda pri nebaških vratih bi mi sveti Peter gotovo poočital, da sem umrl v slabi tovarišiji.“

„To pot ste se še rešili,“ se je nasmehnil Oktavij moji pripombi, „kajti že smo v Romenayu.“

Pet minut nato sem stal pred župniščem in se poslavljaj od spremljevalca.

„Gospod župnik, ali smem brzojaviti?“ me je Oktavij proseče gledal,

med tem ko mi je prožil roko v slovo.

„Niti govora!“ sem odločno odklonil.

„Je pač vse zastoj,“ je mladji Ferrandière žalostno vzdihnil. „Če se vi nekaj vtepete v glavo, potem bi vam še giljotina tega ne mogla več iztrgati iz nje!“

„Tako je, Oktavij,“ sem samozavestno potrdil.

Pa je imela moja samozavest kaj slabo podlago. Drugič boste videli, kam lahko pride človek, ki verjame lastnim zaključkom!

Jaka: „Kako ti je kaj vseč moje stanovanje? Uredil sem ga namreč kar po svoji glavi.“

France: „Zato je tako vse nekaj prazno!“

—::—

Sosed sosеду: „Zakaj pa imate sedaj mačko mesto psa v hiši?“

„Zaradi ljubega miru. Preje me je pes vedno oblajal, če sem pozno prišel domov. Zjutraj je sledila potem še pridiga z ženine strani.“

—::—

Gostilničar prav prijazno gostu: „Danes ste pa prvič pri nas.“

Gost: „Kaj prvič! Zadnjikrat!“

—::—

— Ali ti je vseč, Stanko?

— Da, prav lep avto ima!

—::—

— Kaj delaš?

— Nič!

— In tvoj brat?

— Meni pomaga!

—::—

— Ste prebrali moje pesmi?

— Da! Dve med njimi sta taki, da bi ju celo ranjki Prešeren ne mogel spesniti.

— Hvala za laskovo priznanje! Kateri pa sta?

— Tisti o kinu in radiu.

—::—

Gost: „Natakar, v juhi sem našel muho!“

Natakar: „Za to ceno kaj boljšega tudi ne boste dobili!“

—::—

Meščan na kmetih: „Mamica, kako se reče prascu, kadar ni umazan?“

POVERJENIKI:

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:

Marija Mestnik,
Caixa Postal 7058,
Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,
88 Victor Ave,
Toronto, Ontario

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italijska:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte Mo-
horjevi družbi v Celovec.

Celoletna naročnina za
Argentino in države, ki
nanjo mejijo (razen Uru-
guaya) 180 pesov.

Za Uruguay in druge dr-
žave, če se plača v arg.
pesih, je naročnina 250
pesov;

za U. S. A. in Kanado
5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šilingov;

za Italijo 2000 lir;

drugod pa protivrednost
dolarja.

Tiska tiskarna Vilko,
Castro Barros 917
Buenos Aires

v s e b i n a

- 553 Blagoslov molitve (Škof dr. Gregorij Rožman)
555 Christus vincit (Joe Juck)
556 Molitveni namen za oktober (Jože Jurak)
558 Kdor mene najde, najde življenje (Z. Dobernik)
560 Dva rožnovenska apostola (dr. Filip Žakelj)
563 Komunizem in mi (prof. Alojzij Geržinič)
568 Po gospoda pojdite...
569 Večni pokoj — večno življenje (Škof dr. Rožman)
571 Marjetica (Zora Piščanc)
575 Ljubosumneži (Drat)
577 Deset let obsodbe kardinala Mindszentya
(Gregor Mali)
579 Kropilček (E. Cevc)
581 Meja (Gregor Hribar)
584 Po svetu
590 Nove knjige (J. Jk.)
591 Med izseljenci
597 Razgovori (—x)
599 Domovina, mili kraj... (Janez Hladnik)
603 Moji ljudje (Jože Cukale S. J.)
604 Iz domovine
610 Brez družine — pa nikdar sam
(J.Pravieux-J. Jurak)
615 Šale

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

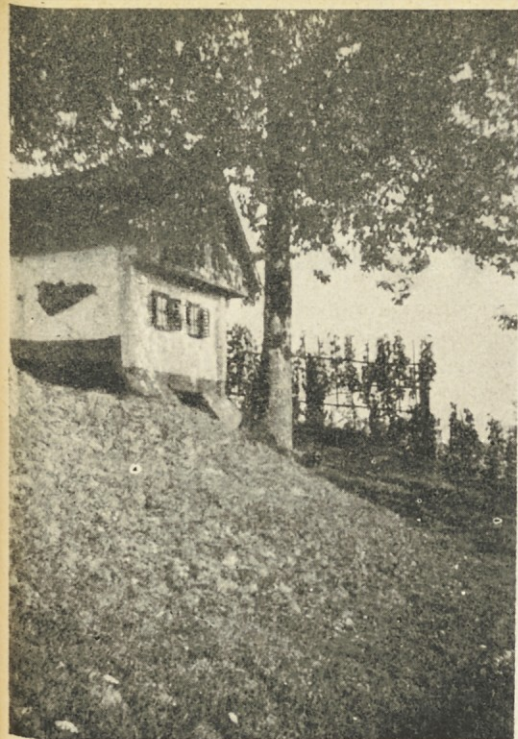
Izdaja konzorcij (Anton Orehar)

Editor responsable: Pbro. Antonio Orehar,
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intelectual 574.991

Urejujejo: Jurak Jože, Mali Gregor, šušteršič Marijan
Platnice in stalna zaglavja je narisal Franci Holosan

Pozdravljena, hiša preprosta—
Na zadnji strani: Haloška viničarija
(Foto dr. Jože Krivec)
Spodaj: Cesta pod goricami —

Znanilec haloške trgatve

